

Paulo Coelho

Az alkimista

ATHENAEUM 2000 KIADÓ

© Paulo Coelho, 1988
A mű eredeti címe: *O Alquimista*

A könyv a Sant Jordi Asociados (Barcelona, Spanyolország) jóváhagyásával került forgalomba.
Minden jog fenntartva.

Paulo Coelho internetes oldalának címe:
www.paulocoelho.com
www.coelho.hu

Fordította: Simkó György és Piros Ákos

Hungarian translation © Simkó György,
Piros Ákos, 2002

Kiadta az Athenaeum 2000 Kiadó,
az 1975-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesületének a tagja.

13. kiadás, 2005. június

Felelős kiadó: az Athenaeum 2000 Kiadó ügyvezetője

1052 Budapest, Szervita tér 5.

Tel.: 235-5020

E-mail: athenaeum@lira.hu

ISBN 963 9261 90 4

Szerkesztette: Reviczky Béla
Nyelvi lektor: Nagy Viktória
Műszaki vezető: Császár Andrásné
A kötetet Császár Andrásné tervezte
Nyomdai előkészítés: Médiaprint Kkt.

A szerző előszava

Fontosnak tartom elmondani, hogy *Az alkimista* kitalált és szimbolikus történet, szemben az *Egy mágus naplójával*, ami valóságos alapokra épült.

Tizenegy éven keresztül tanulmányoztam az alkímiát. A fémek arannyá változtatásának gondolata, vagy az, hogy megtalálható az Örök Ifjúság Elixírje, kellőképpen izgalmas téma ahhoz, hogy felhívja a mágiával ismerkedők figyelmét. Bevallom, engem az Örök Ifjúság Elixírje csábított jobban: mielőtt megérezhettem és megérthettem Isten jelenlétét, elkésérintő volt számomra az a tudat, hogy egy napon mindennek vége lesz. Így aztán, amint megtudtam, hogy előállítható olyan varázsital, amely sok-sok évvel képes meghosszabbítani az életet, eldöntöttem: e célnak szentelem magam testben és lélekben.

A hetvenes évekeleje a nagy társadalmi átalakulások időszaka volt Brazíliában, és nem léteztek még komoly írások az alkímiával kapcsolatban. De akárcsak a regény egyik szereplője, én is arra áldoztam minden időmet és pénzemet, hogy közelebb kerüljek ehhez a titokzatos tudományhoz, és naponta több órát szenteltem a bonyolult jelképrendszer tanulmányozásának. Találtam két-három embert Rio de Janeiróban, akik komolyan foglalkoztak a Nagy Művel, de nem voltak hajlandók fogadni engem. Megismertem sok más embert is, akik alkímistának vallották magukat: laboratóriumuk is volt, és azt ígérték, hogy megtanítanak a Művészet titkaira – valóságos vagyionok fejében. Ma úgy gondolom, ezek az emberek semmit sem tudtak arról, amit tanítani akartak.

Fáradozásom eredménye legnagyobb odaadásom ellenére is egyenlő volt a nullával. Nem valósult meg semmi azokból a dolgokból, amit a bonyolult nyelvezetű alkímiai kézikönyvek ígértek. Jelképek hosszú sora volt ez a nyelv – sárkányok, oroszlánok, napok, holdak és merkúrok –, és nekem mindig az volt az érzésem, hogy rossz úton haladok, hiszen a szimbólumokkal teli nyelvezet hatalmas tévedési lehetőségeket hordoz magában. 1973-ban, amikor már teljesen elkésérintett, hogy semmit sem haladtam előre, óriási felelőtlenséget követtem el. Ebben az időben Mato Grosso állam oktatásügyi titkárságának megbízásából színjátszást oktattam, és egyszer csak az ötletem támadt, hogy tanítványaimat a színházi műhelyben saját céljaimra fogom használni: a Smaragdtáblát adom témának. Ennek, meg talán a Mágia ingoványos talaján tett kalandozásaimnak köszönhetem, hogy a következő

évben saját bőrömön tapasztalhattam a brazil mondás igazát: „Tetteidért felelni fogsz”. Minden összeomlott körülöttem.

Életem következő hat évében meglehetősen kételkedéssel fogadtam mindent, ami a misztika körébe tartozott. Ebben a szellemi száműzetésben sok fontos dolgot megtanultam: hogy csak akkor tudunk elfogadni egy igazságot, ha először szívünk mélyéből tagadjuk, hogy nem szabad menekülnünk a sorsunk elől, és hogy Isten végtelenül nagylelkű, szigora ellenére is.

1981-ben megismertem a RAM-ot* és Mesteremet, aki később visszavezetett arra az útra, amit a sors kijelölt számomra. S amikor ő elkezdte átadni nekem a tudását, másodszor is belevágtam az alkímia tanulmányozásába. Egy este aztán, egy kimerítő telepátiai gyakorlat utáni beszélgetés során megkérdeztem, miért olyan ködös és bonyolult az alkímisták nyelve.

– Az alkímistáknak három fajtája van – mondta a Mester. – Azok, akik azért fogalmazzak ködösen, mert maguk sem tudják, miről beszélnek, és azok, akik azért teszik ezt, mert tudják, miről beszélnek, de azt is tudják, hogy az alkímia nyelve a szívhez szól, nem pedig az értelemhez.

– És kik tartoznak a harmadik fajtába? – kérdeztem.

– Azok, akik soha nem hallottak az alkímiáról, saját életükben mégis felfedezték a Bölcsék Kövét.

Mesterem – aki a második típusba tartozott – ekkor elhatározta, hogy alkímiaórákat ad nekem. Felismertem, hogy ez a szimbólumokkal terhes nyelvezet, amely azelőtt annyira bosszantott és összezavart, az egyetlen út, amelyen elérhetünk a Világlélekekhez, vagy ahhoz, amit Jung úgy hívott: „kollektív tudattalan”. Felfedeztem a Személyes Történetet és Isten jeleit – olyan igazságokat, amelyeket az értelmem azelőtt egyszerűségük miatt utasított el. Rádöbbentem, hogy a Nagy Mű elérése nem néhány kiváltságos ember feladata, hanem a föld minden lakójáé. Persze a Nagy Mű nem minden esetben ölti magára a tojás és a folyadékkal teli edény formáját, mégis bizonyos vagyok benne, hogy mindnyájan megmártózhatunk a Világlélekekben.

Ezért *Az alkímista* is szimbolikus történet. Lapjain – azon túl, hogy átadok minden tudást, amit ebben a témában szereztem – igyekszem emléket állítani azoknak a nagy íróknak, akiknek sikerült eljutniuk a Világ Nyelvéhez. Ilyen volt többek között Hemingway, Blake, Borges (aki szintén felhasználta a perzsa történetet egyik novellájában) és Maiba Tahan.

S hogy lezárjam ezt a hosszúra nyúlt előszót, és egyben szemléltessem, mit is értett Mesterem az alkímisták harmadik fajtáján, szeretnék felidézni egy történetet, amit ő maga mondott el nekem laboratóriumában.

Szűz Mária a kiseded Jézussal a karján úgy döntött, leszáll a földre, és meglátogat egy kolostort. A büszke atyák rendre beálltak a sorba, és egytől egyig a Szűz elébe járultak, hogy tiszteletüket tegyék. Az egyik gyönyörű

költeményeket szavalt, egy másik a Bibliához készített miniatúráit mutatta, egy harmadik pedig kívülről tudta az összes szent nevét. A sok szerzetes egymás után tette hódolatát Szűz Máriának és a Kisdednek.

A sor végén a kolostor legegyszerűbb embere állt, akinek soha nem sikerült megértenie a kor tudós szövegeit. Szülei tanulatlan emberek voltak, akik egy környékbeli öreg cirkuszban dolgoztak, és egyetlen dologra tanították meg őt: labdácskákat dobálni a levegőbe, és egyéb tárgyakkal zsonglórködni.

Amikor ő került volna sorra, a többi atya be akarta fejezni a tiszteletadást, mondván, az egykori mutatványosnak úgyszincs semmi fontos mondanivalója, és még rossz fényt vethet a kolostorra. Ő azonban ugyanúgy teljes szívéből vágyott arra, hogy adhasson magából valamit Jézusnak és Szűz Máriának.

Érezte szerzetestársainak megvető tekintetét, szégyenkezve elővett néhány narancsot a zsebéből, és elkezdte őket a levegőbe dobálni. Ez volt az egyetlen dolog, amihez értett.

Ebben a pillanatban földerült a kisded Jézus arca, és tapsolni kezdett Szűz Mária ölében. A Szűz így végül feléje nyújtotta ki a kezét, és a szerzetes rövid időre a karjára vehette a gyermeket.

J.-nek ajánlom, az alkimistának,
aki a Nagy Mű minden titkát ismeri

Lőn pedig, mikor az úton menének, hogy ő beméne egy faluba; egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába.

És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, halgatja vala az ő beszédét.

Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda:

– Uram, nincs-é arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.

Felelvén pedig, monda néki Jézus:

– Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekszel. De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle.

Lukács 10, 38-42 (Károli Gáspár fordítása)

PROLÓGUS

Az alkimista kezébe vett egy könyvet, amit a karaván egyik utasa hozott magával. Noha a borító hiányzott róla, kitalálta, hogy szerzője Oscar Wilde. Ahogy lapozgatott benne, rábukkant a Narcissusról szóló történetre.

Az alkimista ismerte a régi mesét. A csinos ifjú mindennap belenézett a forrás vizébe, s lenyűgözte saját szépsége. Annyira el volt telve magával, hogy egyszer belezuhant a vízbe és megfulladt. Azon a helyen virág nőtt, amelyet nárcisznak neveznek.

Ezzel azonban Oscar Wilde nem fejezte be a történetet.

Elmondja, hogy amikor Narcissus meghalt, előjöttek az oreádok, az erdő tündérei, és látták, hogy a forrás édesvizű kis tava sós könnyek helyévé változott.

– Miért sírsz? – kérdezték az oreádok.

– Narcissus miatt – felelte a forrás.

– Ó, nem vagyunk meglepve, hogy gyászolod Narcissust – folytatták az oreádok. – Hiszen mi is mindannyian kábultan követtük őt, amerre csak járt az erdőben, de egyedül te csodálhattad meg a szépségét közléről.

– Hogyhogy, Narcissus szép volt?

– Ki tudhatná ezt nálad jobban? – döbrentek meg az oreádok. – Hiszen a te partodról hajolt a víztükröd fölé nap mint nap!

A forrás egy kis ideig hallgatott, majd így szólt:

– Narcissust siratom, de hogy szép volt, azt sosem vettem észre. Azért sírok, mert amikor fölémborulva rá vetette pillantását, láttam, hogyan tükröződik szemének mélyén az én szépségem.

– Szép történet – jegyezte meg az alkimista.

ELSŐ RÉSZ

A fiút Santiagónak* hívták. Már alkonyodott mire nyájával egy régi, elhagyott templomhoz érkezett. Az épület teteje réges-rég beomlott, s az egykori sekrestye helyén hatalmas fügefafa nőtt.

Úgy döntött, hogy ott éjszakázik. A juhokat beterelte a félig kidőlt kapun, amelyet aztán pár deszkával eltorlaszolt, hogy állatai ne széledjenek szét az éjjel. Farkasok ugyan nem voltak arrafelé, de egyszer éjszaka megszökött tőle az egyik juh, s aztán az egész napja ráment, hogy megtalálja.

A földre terítette a köpönyegét, feje alá pedig vánkos gyanánt a könyvét tette, amelyet éppen végigolvasott. S mielőtt elaludt volna, arra gondolt, hogy vastagabb könyveket kellett volna magával hoznia: azok nem érnek véget ilyen hamar, a fej alá pedig kényelmesebbek.

Még sötét volt, amikor fölébredt. Felnézett, és meglátta, hogy a beszakadt tető fölül bevilágítanak a csillagok.

– Kár, hogy nem aludtam egy kicsikét tovább – sóhajtott. Ugyanazt álmodta, mint a múlt héten, és megint a vége előtt fölébredt.

Felkelt, és ivott egy kis bort. Aztán fogta a botot, és elkezdte költögetni azokat a juhokat, amelyek még aludtak. Már korábban megfigyelte, hogy legtöbb állata vele együtt ébred. Mintha életét valamilyen titokzatos erő összekötötte volna a juhokéval, hiszen már két éve vándoroltak együtt legelőt és vizet keresve.

– Már annyira hozzám vannak szokva, hogy tudják, mikor mit csinálok – dűnnyögte. Utána egy pillanatra elgondolkodott, és eszébe ötlött, hogy ez fordítva is lehet: talán inkább ő alkalmazkodott az állataihoz.

Néhány juhnak azonban mintha nem akaródzott volna hajnalban fölkelnie. Santiago egyiket a másik után ébresztgette a botjával, és nevéükön szólította őket. Elejétől fogva meg volt győződve róla, hogy megértik, amit hozzájuk beszél. Ezért időnként fölolvasta nekik a könyveiből azokat a részeket, amelyek különösen megragadták, vagy pedig megosztotta velük, hogy mi a szép a magányos pásztoréletben, meg hogy mi újat látott azokban a városokban, ahová eljutott.

Az utóbbi időben azonban semmi másról nem beszélt nekik, csakis egy kereskedő lányáról, aki abban a kisvárosban lakik, ahová négy nap múlva fognak érkezni. Egyszer járt ott csupán, a múlt évben. A kereskedő kelmét árult a boltjában, s az volt a kívánsága, hogy a juhokat a szeme láttára nyírják meg, nehogy becsapják. A pásztorfiú az egyik barátjától hallott róla, s elvitte hozzá a juhait.

– Gyapjút hoztam eladni – mondta a kereskedőnek.

A bolt azonban tele volt emberekkel, s a kereskedő arra kérte a fiút, hogy várjon estig. Így aztán Santiago leült egy köre az üzlet előtt, és a zsákjából elővett egy könyvet.

– Nem gondoltam, hogy a pásztorok is olvasnak könyvet – szólalt meg egy leányhang mellette.

Jellegzetes andalúziai lány volt, vállára omló fekete hajjal, s a hajdani mór hódítókat idéző szemekkel.

– Mert az ember többet tanulhat a juhoktól, mint a könyvekből – válaszolta Santiago. És azután még több mint két óra hosszat beszélgettek. A lány elmondta, hogy a kereskedő az apja, és beszélt neki a vidéki életről, ahol az egyik nap éppen olyan, mint a másik. A fiú pedig az andalúziai tájról beszélt, meg arról, mi újat látott azokban a városokban, ahol legutóbb megfordult. Felhívította, hogy mással is beszélgethet, nemcsak a juhaival.

– Tulajdonképpen hol tanultál meg olvasni? – tette föl a kérdést egyszer csak a lány.

– Ahol a többi ember – felelte Santiago –, az iskolában.

– De ha tudsz olvasni, miért nem mentél valami másnak, mint pásztornak?

Santiago elterelte a szót. Tudta, hogy a lány úgysem értené meg. Elmondta aztán neki, milyen kalandokban volt része útjai során, és a kis mór szemek hol hunyorogtak, hol tágra nyíltak a csodálkozástól és a meglepetéstől. Ahogy telt az idő, a pásztorfiú egyre inkább azt kívánta, hogy a nap sose érjen véget, hogy a kereskedő ki se látsszon a munkából, és legalább három napig várákoztassa őt. Rádöbrent, hogy olyasmit érez, amit eddig soha: hogy ezen a helyen kell maradnia örökre. Ezzel a fekete hajú lánnyal minden nap más és más lenne.

De a kereskedő végül mégis odajött, és felajánlotta neki, hogy négy juhot nyírjon meg. Utána rögtön fizetett, és azt mondta a fiúnak, hogy a következő évben jöjjön megint.

*

Most tehát mindössze négy nap, és újból ott lesz a városkában. Örült is, de ugyanakkor félt, hogy a lány már elfelejtette őt. Hiszen nem ő az egyetlen, aki odajár gyapjút eladni.

– Nem fontos – mondta a juhainak. – Én is ismerek más lányokat, más városokban.

A lelke mélyen azonban tudta, hogy fontos. És hogy minden pásztor, tengerész vagy vándorkereskedő ismer egy olyan helyet, ahol él valaki aki képes elfeledtetni vele a szabad vándorlás örömét.

*

Hajnalodott, s a pásztor kelet felé indult a juhaival. „A juhoknak sosem kell határozniuk semmiben – gondolta. – Talán ezért ragaszkodnak mindig hozzám.” Csupán élelemre meg vízre van szükségük. És mindaddig, amíg tudni fogja, merre vannak Andalúziában a legjobb legelők, örömmel követik őt. Akkor is, ha minden nap mindig ugyanolyan – végtelenül hosszú a napkelte és a napnyugta között –, és akkor is, ha a juhok rövidke életük során egyetlen könyvet sem olvasnak, és nem értik az emberek beszédét, akik a faluban elmesélik, mi újság. Megelégszenek az étellel és a vízzel. Cserébe bőséggel adják a gyapjüket, a társaságukat és néha a húsukat is...

„Ha egyszer csak megszállna a rossz szellem, és elkezdeném agyonütni egyiket a másik után, azt is csak akkor vennék észre, ha már alig maradna a nyájból – gondolta. – Hisznek nekem, és elfeledkeztek arról, hogy a saját ösztöneiknek higgyenek. Mindezt csak azért, mert táplálékhoz juttatom őket”.

Santiago elcsodálkozott, hogy miféle gondolatai támadnak. Lehet, hogy ez a templom, középeben a fűgefával, el van varázsolva. Talán ez okozza, hogy már másodszor ugyanazt álmodta, és ez ébresztette föl benne a harag érzését hűséges társai iránt. Ivott egy kis bort, ami az előző vacsoráról maradt, s jól beburkolózott a köpenyébe. Tudta, hogy pár óra múlva úgy fog égetni a nap, hogy nem bír majd továbbmenni a juhaival. Nyaranta ezekben az órákban egész Spanyolország alszik. A hőség egészen estig eltart, s cipelnie kell majd a súlyos köpenyegyet. Majd arra gondolt: csak a köpenynek köszönheti, hogy reggelente nem fázik.

„Mindig legyünk fölkészülve az időjárás viszontagságaira” – mondta magában, s hálával gondolt a súlyos kabátra.

A köpenynek tehát megvolt a célja, s a fiúnak is. A pásztorfiú az alatt a két év alatt, amíg az andalúziai mezőket járta, megismerte a vidék minden szegletét, és éppen ez volt életének értelme: a vándorlás. Azt tervezte, most majd megmagyarázza a lánynak, hogy közönséges pásztor létére miért tud olvasni: tizenhat éves koráig a szemináriumban tanult. Szülei azt akarták, hogy pap legyen belőle, a juhokhoz hasonlóan csak az ételért meg az innivalóért dolgozó egyszerű falusi család büszkesége. Ezért aztán latint, spanyolt meg hittudományt tanult. Csakhogy kiskorától fogva arra vágyott, hogy megismerje a világot, amit sokkal fontosabbnak érzett, mint hogy az Istent vagy az emberi bűnöket ismerje meg. Egy szép napon aztán hazament a szüleihez, összeszedte a bátorságát, és megmondta az apjának, hogy nem akar pap lenni. Világot akar látni.

*

– Ebben a falubanmár az egész világból megfordultak emberek, fiam – mondta neki az apja. – Valami újat keresnek, de ők maguk mindig ugyanazok maradnak utána is. Fölmenni a hegyre, hogy megnézzék a várat, és úgy

látják, hogy azelőtt jobb volt, mint most. Akár világos a hajuk, akár sötét a bőrük, ugyanolyanok, mint itt a fálubeliek.

– De én nem ismerem az ő váraikat otthon – ellenkezett a fiú.

– Amikor ezek az emberek meglátják a mi földjeinket és a mi asszonyainkat, azt mondják, hogy szívesen élnének itt örökké – folytatta az apa.

– Én viszont meg akarom ismerni az ő asszonyaikat és az ő tájaikat – mondta a fiú. – Hiszen ők sohasem maradnak itt.

– Azoknak az embereknek tele van a zsebük pénzzel – tette még hozzá az apa. – Mifelénk csak a pásztorok járnak a világot.

– Akkor pásztor leszek.

Az apja már nem szólt semmit. Másnap adott neki egy erszényt, benne három spanyol aranypénzzel.

– Egyszer a mezőn találtam őket. Az egyháznak akartam adni hozományod gyanánt. Vegyél rajta nyáját, és vándorolj a világban, amíg csak rá nem jössz, hogy a mi várunk a legerősebb és a mi asszonyaink a legszebbek.

Ezzel megáldotta őt. Santiago kiolvasta az apja szeméből, hogy ő is szívesen nekivágott volna a világnak. És ez a vágya nem csillapodott, hiába próbálta évtizedeken keresztül elfojtani étellel, itallal, meg a fedéllel a feje fölött.

*

Az ég alja vörösre váltott, majd felkelt a nap. A fiúnak ismét eszébe jutott a beszélgetés az apjával, és jókedvre derült: már sok várat és sok asszonyt látott (de olyan lányt soha, amelyet két nap múlva újból megpillant). Van egy köpönyege, egy könyve, amelyet másokra cserélhet, meg egy juhnyája. A legfontosabb azonban, hogy mindennap megvalósul életének nagy álma: járja a világot. Amint elege lesz az andalúziai mezőkből, eladhatja a juhokat, és elmehet tengerésznek. Aztán, ha majd elege lesz a tengerből, addigra már egy csomó várost, egy csomó asszonyt és egy csomó lehetőséget fog ismerni, amelyek segítségével boldog lehet.

„Nem tudom, hogyan keresik az Úristent a szemináriumban” – gondolta magában, miközben a felkelő napot figyelte. Mindig, amikor csak lehetséges volt, olyan utat választott, amelyen még nem járt. Abban a templomban pedig eddig még soha nem fordult meg, noha már annyiszor elment mellette. A világ nagy és kimeríthetetlen, és ha csak egy kicsit is engedné, hogy juhait vezessék, bizonyosan több érdekes dolgot fedezne föl. „A baj csak az: ők egyáltalán nem is tudják, hogy mindennap másfelé járnak. Nem veszik észre, hogy mindig másik legelőn vannak, vagy hogy az évszakok váltogatják egymást, mivel csak az élelemre meg a vízre figyelnek.”

„Lehet, hogy mindannyian ezt tesszük – elmélkedett tovább. – Még én is,

hiszen attól fogva, hogy megismertem a kereskedő lányát, nem gondolok más nőre.” Felnézett az égre, és úgy becsülte, hogy délig elér Tarifába. Ott majd vastagabbra cseréli a könyvét, megtölti a kulcsát, megborotváltatja magát és lenyíratja a haját: mindenre kell időt szakítania, hiszen nemsokára találkozni fog a lánnyal. Arra gondolni sem akart, hogy esetleg egy másik pásztor, akinek nagyobb a nyája, megelőzte őt, és megkérte a lány kezét.

„Az életben épp az az érdekes, hogy egy-egy álmod valóra lehet váltani” – töprengett, mialatt ismét az égboltra emelte pillantását, és meggyorsította lépteit. Az is éppen eszébe jutott, hogy lakik Tarifában egy öregasszony, aki tud álmod fejteni. Ő pedig az éjjel már másodszer álmodta ugyanazt.

*

Az öregasszony bevezette a pásztorfiút a hátsó szobába, amelyet az elülső helyiségtől tarka műanyag szalagokból álló függöny választott el. Egy asztal volt odabenn, egy Jézus Szíve-kép, meg két szék.

Az öregasszony leült, és azt mondta a fiúnak, hogy üljön vele szembe. Aztán megfogta a kezét, és csendben imádkozni kezdett.

Olyan volt, mint egy cigány imádság. A pásztorfiú útja során már sok cigánnyal találkozott; mindig vándoroltak, de közben nem voltak juhaik, amelyeknek gondját viselték volna. Az járta róluk, hogy csak rá akarnak szedni másokat. Állítólag az ördöggel cimborálnak, a gyerekeket meg elrabolják, hogy azok aztán titokzatos táboraikban szolgáljanak nekik. Kisfiú korában mindig rettegett, hogy elviszik, s ez a régi félelem éledt fel benne, amikor az öregasszony megszorította a kezét.

„De ott van nála a Jézus Szíve-kép” – igyekezett megnyugtatni magát. Attól tartott, hogy elkezd remegni a keze, és az öregasszony észreveszi, hogy fél. Csendben elmormolt egy miatyánkot.

– Furcsa – szólt az öregasszony, le sem véve szemét a pásztorfiú kezéről. És megint elhallgatott.

A fiú kezdett ideges lenni. Önkéntelenül megremegett a keze, s ezt az öregasszony észrevette.

– Nem azért jöttem, hogy a tenyeremből jósoljon – tépte ki gyorsan a kezét, és mérges lett, hogy egyáltalán betette a lábát a házba. Eszébe villant, hogy legjobb volna fizetni s elmenni, és inkább semmit meg nem tudni. Nem szabad olyan komolyan venni, hogy kétszer egymás után ugyanazt álmodta.

– Azért jöttél, hogy valamit megtudjál az álmaidról – közölte az öregasszony. – Az álom pedig Isten szava. Ha az Isten a világ nyelvén beszél, meg tudom magyarázni. De hogyha a lelked nyelvén beszél, akkor csak te magad értheted meg. Viszont mindkét esetben fizetned kell nekem.

Ez valami újabb csel, gondolta magában a fiú, de úgy határozott, hogy vállalja a kockázatot. Minden pásztor állandóan kockáztat, hogy farkasok

támadnak rá, vagy hogy aszály lesz, de éppen ez teszi izgalmassá a munkájukat.

– Kétszer egymás után ugyanazt az álmodt láttam – mondta. – Azt álmodtam, hogy legeltetem a juhokat, amikor megjelent egy kisgyerek, és játszani kezdett velük. Nem szeretem, ha valaki nem hagyja békén a juhaimat, félnek az idegentől. Bár a gyerekek tudnak bánni az állatokkal, és tőlük soha nem ijednek meg a juhok. Nem tudom, ez mitől van. Nem tudom, az állatok miből állapítják meg az emberek korát.

– Folytasd az álmodat – szólt közbe az öregasszony. – Föltettem egy fazekat a tűzre. És egyébként sincs sok pénz, úgyhogy nem tarthatsz föl sokáig.

– A kisgyerek egy darabig játszott a juhokkal – folytatta a pásztorfiú egy kissé feszélyezve – aztán egyszer csak kézen fogott, és elvezetett az egyiptomi piramisokhoz.

Santiago várt egy kicsit, hogy megállapítsa, tudja-e egyáltalán az öregasszony, mik azok az egyiptomi piramisok. De az nem szólt semmit.

– Az egyiptomi piramisoknál pedig – mondta a fiú lassan, hogy a másik értse – így szólt hozzám a kisgyerek: „Hogyha eljössz ide, megtalálsz egy kincset, ami itt van elrejtve.” És épp amikor pontosan megmutatta volna nekem a helyet, fölébredtem. Mind a kétszer.

Az öregasszony még egy darabig hallgatott, majd ismét megragadta a fiú kezét, s figyelmesen vizsgálgatta.

– Most semmit nem kérek tőled – szólalt meg. – De ha megtalálsz egy kincset, kérem a tizedét.

A pásztorfiú elnevette magát örömeiben. Az elásott kincsről szóló álmával most még kevéske meglévő pénzét is megspórolja! Ez a nő tényleg cigány lehet, a cigányok ugyanis ostobák.

– Akkor fejtse meg az álmodat – kérte.

– Előbb esküdj. Esküdj, hogy annak fejében, amit elmondok, nekem adod a kincsed tizedét.

A fiú megesküdt. Az öregasszony azonban azt akarta, hogy ismételve meg az esküt, és közben a Jézus Szíve-képet nézze.

– Ez az álom a Világ Nyelvén szólt – mondta. – Meg lehet fejteni, de nem egyszerű. Ezért úgy gondolom, hogy megpróbálok a részt a kincsedből. A magyarázatom így szól: el kell menned az egyiptomi piramisokhoz. Hírüket se hallottam, de ha egy gyerek megmutatta neked őket, ez azt bizonyítja, hogy léteznek. Ott megtalálsz egy kincset, ami gazdaggá fog tenni.

A pásztorfiú először megrökönyödött, aztán mérges lett. Ezért igazán nem kellett volna idejőnnie. De azonnal eszébe jutott, hogy az egész ingyen volt.

– Csak vesztegettem az időmet – jelentette ki.

– Éppen azért mondtam neked, hogy ez az álom nem egyszerű. A legegyszerűbb dolgok a legszokatlanabbak, és csak a bölcsek láthatják meg

őket. De mivel én bölcs nem vagyok, más dolgokban kell eligazodnom, például a tenyérjósolásban.

– És hogy jutok el Egyiptomba?

– Én az álmokat csak megfejtem. Megvalósítani nem tudom őket. Ezért az életben be kell érnem azzal, amit a lányaimtól kapok.

– És mi van, ha nem jutok el Egyiptomba?

– Akkor nem kapok semmit. Nem ez lesz az első eset.

És ezután mást nem mondott az öregasszony. Elküldte a fiút, mondván, hogy már épp elég időt vesztegetett rá.

*

A pásztorfiú csalódottan távozott, és eltöklelte, hogy többé nem fog hinni az álmoknak. Eszébe jutott, hogy pár dolgot még el kell intéznie: bement az egyik boltba, hogy ennivalót vegyen, a könyvet vastagabbra cserélte, majd leült a főtéren egy padra, hogy megkóstolja a bort, amit vásárolt. Hőség volt, s a bor valamilyen kideríthetetlen úton-módon mégiscsak kissé lehűtötte a testét. A juhokat a városon kívül hagyta, egy új barátja karámjában. Ezeket a helyeken sok embert ismert: éppen ezért járta szívesen a világot. Az ember mindig új barátokra lel, ugyanakkor nem kell velük lennie nap nap után. Ha viszont mindig ugyanazokat az embereket látjuk – mint például a szemináriumban –, akkor a végén életünk részévé válnak. És ha az életünk részévé válnak, végül még bele is akarnak szólni az életünkbe. Hogyha pedig nem viselkedünk az elképzelésük szerint, megharagszanak. Ugyanis mindenki pontosan tudja, hogyan kell élnie a többieknek.

Ezzel szemben soha nem tudják, hogyan éljenek ők maguk. Mint ez az álomfejtő asszony, aki nem tudja megvalósítani az álmokat.

Úgy döntött, hogy vár egy darabig, amíg lejjebb megy a nap, és csak akkor indul majd útnak a juhaival. Három napon belül a kereskedő lányánál lesz.

Beleolvasott a könyvbe, amelyet a tarifai plébánostól kapott. Vaskos kötet, mindjárt az első oldalán temetésről esett szó. Ezenkívül a szereplők neve igen bonyolult volt. Ha ő egyszer könyvet írna, gondolta, mindig egyenként mutatna be a szereplőket, hogy az olvasónak ne legyen baja a nevek megjegyzésével.

Mikorra egy kicsit odafigyelt az olvasásra – és nem is volt olyan rossz, mert havas temetésről volt szó, ami a perzselő napon hűsítő érzéssel töltötte el –, leült mellé egy öregember, és beszédbe elegyedett vele.

– Mit csinálnak azok ott? – kérdezte, s néhány emberre mutatott a téren.

– Dolgoznak – vetette oda Santiago, és úgy tett, mintha továbbra is el lenne merülve az olvasásban. Valójában viszont arra gondolt, hogy a juhokat a kereskedő lányának szeme láttára fogja megnyírni, hogy az lássa őt, milyen érdekes dolgokat tud csinálni. Ezt a jelenetet már sokszor elképzelte; a lány

közben mindig lenyűgözve hallgatta, ahogy magyarázta neki, hogy a juhokat hátulról előre kell megnyírni. Rögtön az is eszébe jutott, milyen érdekes dolgokat fog a nyírás közben mesélni. Ismert efféle történeteket a könyvekből, de úgy tenne, mintha ő maga élte volna át őket. Nyilván nem jönne rá a lány, hiszen nem tud olvasni.

Az öreg azonban nem hagyta lerázni magát. Azt mondta, hogy fáradt és szomjas, s inni akart Santiago borából. A fiú odanyújtotta neki az üveget: hátha utána békén fogja hagyni.

De az öregember mindenáron beszélgetni akart. Megkérdezte Santiagótól, mit olvas. Az mérgében majdnem föl pattant, hogy átül máshová, de apja az idősebbekkel szembeni tiszteletre nevelte őt. Ezért aztán odaadta a könyvet az öregnek, mégpedig két okból: egyrészt nem tudta, hogyan kell kiejteni a címét, másrészt azért, mert ha az öregember nem tud olvasni, bizonyára elszégyelli magát, és ő maga ül arrébb.

– Hm... – dűnnyögött az öreg, és minden oldalról megszemlélte a könyvet, mintha valami furcsa tárgy lenne. – Fontos könyv, de szörnyen unalmas.

A pásztorfiú meg volt döbbenve. Az öreg tehát tud olvasni, sőt már olvasta is ezt a könyvet. Ha pedig tényleg olyan unalmas, van még idő, hogy másikra cserélje.

– Ugyanarról szól – folytatta az öregember –, amiről szinte az összes könyv: hogy az ember képtelen irányítani a saját sorsát. És a végén még meg is győzi az olvasót, hogy elhiggye a legnagyobb hazugságot a világon.

*

– És mi a legnagyobb hazugság a világon? – érdeklődött meglepve a pásztorfiú.

– A következő: hogy létezésünk egy bizonyos pillanatában elveszítjük uralmunkat életünk fölött, amely így a sors kezébe kerül. Ez a legnagyobb hazugság a világon.

– Velem ez nem történt meg – mondta a fiú. – Azt akarták, hogy pap legyek, én pedig eldöntöttem, hogy pásztor leszek.

– Jobb is így – mondta az öreg –, mert te szívesen vándorolsz.

„A gondolataimból olvas” – tűnődött a fiú. Az öregember ezalatt lapozgatta a vastag könyvet, és látszott, hogy nem akarja túl gyorsan visszaadni. Santiago észrevette, hogy öltözete milyen különös: úgy festett mint egy arab, ami ezen a vidéken egyáltalán nem szokatlan. Tarifát Afrikától csak pár órás hajóút választja el; elég átkelni a keskeny szoroson. A városban gyakran járnak arabok, akik bevásárolnak, és naponta többször imádkoznak a maguk különös módján.

– Hová valósi, uram? – kérdezte.

– Mindenhová.

– Az ember nem lehet mindenhová valósi – tiltakozott Santiago. – Én pásztor vagyok és mindenfelé járok, de egy helyről való vagyok, egy faluból, amelyik egy régi vár mellett fekszik. Ott születtem.

– Akkor mondhatjuk, hogy én Sálemben születtem.

A pásztorfiú nem tudta, hogy hol van Sálem, de nem akarta megkérdezni, hogy ne kelljen szégyenkeznie tudatlansága miatt. Egy darabig csak nézegette a teret. Emberek jöttek-mentek, és úgy tűnt, hogy fontos dolguk van.

– És mi újság most ott, Sálemben? – kérdezte végül, hogy legyen valamibe kapaszkodnia.

– Olyan, mint mindig.

Ettől nem lett okosabb. Azt azonban tudta, hogy Sálem nem Andalúziában van. Akkor ismernie kellene azt a helyet.

– És mit csinál ott Sálemben?

– Hogy mit csinálók Sálemben? – nevetett föl jóízűen az öregember. – Nos hát én vagyok ott a király!

„Mit ki nem találunk az emberek?” – gondolta magában a pásztorfiú. Néha jobb a juhokkal, azok legalább nem beszélnek, csak az élelemre meg a vízre van gondjuk. Vagy még jobbak a könyvek, amelyek hihetetlen történeteket mesélnek el, de csak ha érdekelnek bennünket. Viszont ha emberekkel beszélünk, azok néha mindenfélét kitalálnak, amire aztán nem lehet mit mondani.

– Melkhisédeknek hívnak – folytatta az öreg. – Mennyi juhod van?

– Elég – válaszolta a pásztorfiú. Ez a vénember kissé túl kíváncsi.

– Akkor ez baj. Nem segíthetek neked, amíg úgy gondolod, hogy elég juhod van.

Santiago feldühödött. Hiszen nem is akart semmiféle segítséget. Épp az öreg kérte el tőle a bort és a könyvet, s ő kezdett beszélgetni.

– Adja vissza a könyvemet – mondta. – A juhokért kell mennem, és muszáj elindulnom.

– Add nekem a nyájad tizedrészét – szolt az öregember –, én pedig megmondom neked, hogyan jutsz az elásott kincshez.

Ekkor a pásztorfiúnak eszébe jutott az álma, s egyszeriben minden világos lett neki. Az öregasszony nem akart tőle semmit, de ez a vénember – talán a férje – ki akarja szedni belőle a pénzt valamilyen értelmetlen felvilágosítás címén. Nyilván ez is cigány.

De még mielőtt bármit mondhatott volna, az öreg lehajolt, fölvetett egy fadarabot, és elkezdett írni a tér homokjába. Amint lehajolt, mellkasán olyan fényességgel villant meg valami, hogy szinte elvakította a pásztorfiút. Az öregember azonban, korához mérten meglepően gyors mozdulattal, odaszorította köpenyét a testéhez. Santiago ismét odanézett, és látta, mit ír az öreg.

A főtér homokjában apja és anyja nevét olvasta ki. Elolvasta életének teljes történetét egészen a jelen pillanatig, kezdve a gyerekkori játékokkal, folytatva a szemináriumban töltött hideg éjszakákkal. Olvasta a kereskedő lányának a nevét, amit még ő sem tudott. Olvasott azokról a dolgokról, amikről soha senkinek nem beszélt, például az apjától ellopott pisztolyról, amellyel szarvasra akart vadászni, vagy a legelső magányos nemi élményéről.

*

„Én vagyok Sálem királya” – mondta az előbb az öreg.

– Hogy lehet az, hogy egy király beszélget egy pásztorral? – kérdezte a szégyenkező és megdöbbsent Santiago.

– Több okból. De, mondjuk, a legfontosabb, hogy te képes vagy beteljesíteni Személyes Történeted.

A pásztorfiú nem tudta, mi az a Személyes Történet.

– Az, amit mindig is csinálni akartál. Fiatalkorában mindenki tudja, mi a Személyes Története. Akkor minden világos és lehetséges, s az emberek nem félnek attól, hogy álmódjanak, és akarják mindazt, amit az életben szívesen csinálnának. Ahogy azonban telik az idő, valamiféle titokzatos erő igyekszik bebizonyítani, hogy a Személyes Történetet megvalósítani nem lehet.

Az öregember beszéde nem volt túlzottan világos a pásztorfiú számára. De meg akarta tudni, mi az a „titokzatos erő”. A kereskedő lánya tátott szájjal fogja hallgatni, ha majd elmeséli neki.

– Ezek olyan erők, amelyek rossznak tűnnek, de valójában megtanítanak arra, hogyan valósítsd meg Személyes Történeted. Főlkészítik a lelkedet és az akaratodat, mivel ezen a bolygón egyetlen nagy igazság létezik: legyél akárki, csinálj akármit, ha valamit igazán akarsz, az azért van, mert ez a kívánság a Mindenség lelkében született meg. Ez a te küldetésed a földön.

– Akkor is, ha csak járni akarom a világot? Vagy elvenni a kelmekereskedő lányát?

– Vagy kincset keresni. A Világlélek az emberek öröméből táplálkozik. Vagy a bánatból, az irigységből, a féltékenységből. Az ember egyetlen kötelessége, hogy beteljesítse Személyes Történetét. Minden egy. És ha akarsz valamit, az egész Mindenség összefog, hogy kívánságodat megvalósítsad.

Egy kicsit hallgattak, és az embereket figyelték a téren. Az öreg szólalt meg először.

– Valójában miért legeltetsz juhokat?

– Mert szívesen járom a világot.

Az öreg egy emberre mutatott, aki a tér sarkában piros kiskocsija mellett állva pattogatott kukoricát árult.

– Az ott gyerekkorában szintén világot szeretett volna látni. Aztán inkább

megvette magának ezt a pattogatott kukoricás kiskocsit, és most éveken át félreteszi a pénzt. Ha majd megöregszik, eltölt egy hónapot Afrikában. Nem értette meg, hogy az ember számára mindig megvannak a feltételek ahhoz, hogy azt tegye, amiről álmodik.

– Inkább pásztornak kellett volna mennie – töprengett hangosan a fiú.

– Gondolt rá – mondta az öreg. – De egy utcai árus valamivel több, mint egy pásztor. Az utcai árusnak van fedél a feje fölött, a pásztor pedig a szabad ég alatt alszik. Az apák szívesebben adják a lányukat egy utcai árushoz, mint egy pásztorhoz.

Santiagónak a szívébe nyilallott, amint eszébe jutott a kereskedő lánya. Ott, abban a kisvárosban bizonyosan van egy pattogatott kukoricás.

– Egyszóval az, amit az emberek az utcai árusokról meg a pásztorokról gondolnak, fontosabb lett számukra, mint a Személyes Történetük.

Ezután az öreg lapozgatott a könyvben, s egy helyen beleolvasott. A pásztor várt egy kicsit, aztán ugyanúgy megzavarta az öreget, mint ahogyan az az előbb őt.

– Egyáltalán miért beszélget velem ezekről a dolgokról?

– Mert te megpróbálsz, hogy a Személyes Történetedet éld. És most kis híján lemondtál róla.

– És ilyenkor maga mindig megjelenik?

– Nem mindig ebben az alakban, de mindig megjelenek. Néha például egy új gondolat, egy jó ötlet formájában. Máskor meg válságos pillanatokban, megkönnyítem a dolgokat. S így tovább; az emberek többsége mindezt észre sem veszi.

Az öreg elmondta, hogy az előző héten egy drágakövet keresőnél jelent meg kódarab képében. Ez az ember mindenét otthagya, és elment smaragdot keresni. Öt éven át robotolt a folyónál, és felpattintott 999 999 követ, hogy egyetlen smaragdra leljen. Éppen föl akarta adni, és már csak egyetlen kő volt hátra, csak egyetlen kő, hogy rábukkanjon a smaragdjára. És mivel ez az ember mindent a Személyes Történetére tett föl, az öregember úgy döntött, hogy beavatkozik. Kővé változott, amely annak az embernek a lábára hullott. A férfi a követ kinyájában és az elvesztegetett öt évén érzett dühében felkapta, és jó messzire elhajította. De olyan vadul dobta el, hogy az becsapódva feltört egy másik követ, amelyikben hirtelen felcsillant a világ legszebb smaragdja.

– Az emberek nagyon hamar fölismerik, mi az, amiért élniük kell – szölt az öreg kissé keserűen. – Talán éppen ezért nagyon hamar föl is adják. De ez mar csak így van.

Ekkor Santiagónak eszébe jutott, hogy tulajdonképpen az elásott kincsről kezdtek beszélgetni.

– A kincseket a víz mossa ki a földből, és ugyanaz az áradat vissza is temeti őket – mondta az öreg – Ha a kincsedről akarsz tudni, át kell engedned nekem a nyájad tizedét.

– Nem lenne elég a kincs tizede?

Az öregember csalódon arcot vágott.

– Ha kezdesz elígérni valamit, amid még nincs meg, akkor nem fogsz törekedni, hogy megszerezd.

A pásztorfiú erre elmondta neki, hogy a kincs tizedét elígérte a cigányasszonynak.

– A cigányok furfangosak – sóhajtott az öreg – De legalább rájössz, hogy az életben mindenért fizetni kell. Éppen ezt szeretnék megtanítani a Fény Harcosai.

Az öreg visszaadta Santiagónak a könyvét.

– Holnap, ebben az órában hozd el a nyájad tizedét. El fogom mondani neked, hogyan juthatsz hozzá az elrejtett kincshez. Isten veled.

És eltűnt a tér sarkán.

*

A pásztorfiú megpróbált olvasni, de már nem tudott odafigyelni. Izgatott és feszült volt, mert érezte, hogy az öreg nem hazudik. Odament az utcai árushoz, és miközben latolgatta, elárulja-e neki, mit mondott az öregember, vett egy zacskó pattogatott kukoricát.

„Néha jobb úgy hagyni a dolgokat, ahogy vannak” – gondolta, és nem csinált semmit. Az árus, ha szólna neki, pár napig arra vágyna, hogy mindent otthagyjon, pedig most már túlzottan hozzászókot a kiskocsijához.

Ezt a szenvedést meg akarta neki takarítani. Céltalanul nekivágott a város utcáinak, és elért egészen a kikötőig. Egy bódé állt ott, rajta kisablak, ott lehetett jegyet venni. Egyiptom Afrikában van, jutott eszébe.

– Mit parancsol? – kérdezte a pénztáros.

– Talán holnap – felelt a pásztorfiú, és elment. Ha csak egyetlen juhot eladna, azért a pénzért átjutna a szoros túlpartjára. Megriasztotta a lehetőség.

– Megint egy álmodozó – mondta a pénztáros a segítőjének. – Nincs pénze a jegyre.

Ott, annál a kisablaknál Santiagónak eszébe jutottak a juhái, és szinte félt visszamenni hozzájuk. Két év alatt mindent megtanult, amit a pásztornak tudnia kell: nyírni a juhokat, gondoskodni a vemhes állatokról, megvédeni a nyáját a farkasoktól. Ismerte valamennyi rétet és legelőt Andalúziában. Tudta minden állatának pontos értékét.

Úgy döntött, hogy a barátja karámjához kerülővel megy. Ebben a városban is volt egy vár, így aztán fölment a kikövezett meredeken, és leült a várfalra. Onnan ellátott egészen Afrikáig. Egyszer valaki elmagyarázta neki, hogy erre jöttek a mórok, akik aztán sok évre majdnem egész Spanyolországot elfoglalták. A pásztorfiú ki nem állhatta a mórokat. Ők hozták ide a cigányokat is.

Felülről szinte az egész várost beláthatta, a főteret is, ahol az öregemberrel beszélgetett.

„Átkozott a perc, amikor találkoztam az öreggel” – gondolta. Hiszen csak azt az asszonyt kereste, aki meg tudja fejteni az álmokat. Sem az asszony, sem az öregember nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy ő pásztor. Nyilván magukra maradt emberek voltak, akik már elveszítették az életbe vetett hitüket, és nem értették meg, hogy a pásztor végül is ragaszkodik a juhaihoz. Ő maga mindegyiküket jól ismeri: tudja, melyikük sántít, melyiknek lesznek bárányai két hónap múlva, vagy melyek a leglustábbak. Meg tudja nyírni és le tudja ölni őket. Ha úgy döntene, hogy otthagyja őket, biztosan hiányolnák.

Feltámadt a szél. A pásztorfiú ismerte ezt a keleti szelet: az emberek levanteinek hívták, mert egykor vele érkeztek a hitetlenek hordái is. Amíg nem járt Tarifában, eszébe sem jutott, hogy Afrika ilyen közel van. És ez nagyon veszélyes: a mórok ismét betörhetnek ide.

A levantei szél erősebben kezdett fújni. „Itt ingadozom a juhaim és a kincs között” – jutott eszébe. Választania kell a között, amihez hozzászokott, és a között, amit szívesen megszerezne. Itt van a kereskedő lánya is, de ő nem olyan fontos, mint a juhok, hiszen a lány nem függ tőle. Meg talán már nem is emlékezik rá. Bizonyos volt benne, a leány észre sem venné, hogy két nap múlva megjelenik-e ott vagy sem: az ő számára minden nap egyformának tűnik, ami azért van, mert az emberek már föl sem fogják, mi minden jót mutat meg az élet, mialatt a nap az útját járja az égen.

„Elhagytam az apámat, anyámat és szülőfalum várát. Megszokták és megszoktam én is. A juhok ugyanúgy meglesznek nélkülem” – gondolta.

Nézte a teret onnan föntről. Az árus tovább árulta a pattogatott kukoricát. Azon a padon, amelyiken az előbb az öregemberrel beszélgetett, egy fiatal pár ült és csókolózott.

– Az árus... – kezdte mondani maga elé, de nem fejezte be, mert olyan erős lett a keleti szél, hogy az arcán érezte. Ezzel a széllal jöttek a mórok, ez igaz, de ez a szél hozza el a sivatag és az elfátyolozott nők illatát is. Elhozza azoknak az embereknek az izzadságát és álmait is, akik egy napon nekiindulnak az ismeretlennek az aranyért, a kalandért... és a piramisokért. A pásztor megirigyelte a szél szabadságát, és rádöbrent, hogy a szabadságot ő is megszerezheti magának. Ennek nincs semmi akadálya, csupán ő maga. A juhok, a kereskedő lánya és az andalúziai mezők mind csak lépcsőfokai Személyes Történetének.

*

Másnap délben a pásztorfiú találkozott az öregemberrel. Hat juhot hozott magával.

– Ezt nem hittem volna – mondta. – A többi juhot azonnal megvette a

barátom. Azt mondta, egész életében pásztor szeretett volna lenni, és ezt jó jelnek tartja.

– Így van mindig – jegyezte meg az öreg. – Kedvező Kezdetnek hívják. Legelőször szinte bizonyosan nyernél a kártyán is. A kezdő szerencséje.

– Mitől van ez?

– Mivel az élet azt akarja, hogy éld végig a Személyes Történetedet.

Ezután az öreg megvizsgálta a hat juhot, és megállapította, hogy az egyik sántít. Santiago megmagyarázta neki, hogy az nem baj, mert éppen az a legokosabb, és sok gyapjat ad.

– Hol van a kincs? – kérdezte.

– A kincs Egyiptomban van, a piramisoknál.

A pásztor megjéjdt. Ugyanezt mondta neki a vénasszony is, de semmit nem kért érte.

– Figyelned kell a jelekre, hogy odaérrél. Isten a világban minden ember számára kijelölte az utat. Most csak pontosan követned kell a sajátodat.

Még mielőtt a pásztorfiú bármit mondhatott volna, elszállt közöttük egy lepke. A fiúnak ez a nagyapját juttatta eszébe; gyerekkorában az mondogatta neki, hogy a pillangó szerencsét hoz. Akárcsak a tücsök, szöcske, gyík és a négylevelű lóhere.

– Pontosan – mondta az öreg, aki kiolvasta a gondolatait. – Éppúgy, ahogyan a nagyapád mondta. Ezek azok a jelek.

Ezután széttárta a köpenyét, amely mellkasát eltakarta. Santiago elképedve nézett, s észébe jutott, amikor előző nap szemébe villant a fényesség. Az öregember drágakövekkel díszített, súlyos arany melltáskát viselt.

Valóban király. Áruhája pedig nyilván a rablók ellen védi.

– No – szólt az öreg, és az arany melltáskából kivett egy fehér meg egy fekete követ, majd átadta őket a fiúnak. – Ezeket urimnak és tummimnak hívják. A fekete kő azt jelenti: igen, a fehér: nem. Segítenek, ha nem sikerül meglátnod a jelet. Úgy kérdezz, hogy igen vagy nem lehessen a válasz. De lehetőleg magad döntsél. A kincs a piramisoknál van, és ezt már tudtad; én azonban segítettem neked a döntésben, ezért kellett hat juhot ideadnod.

Santiago a zsákjába rejtette a köveket. Mostantól maga fog dönteni.

– Ne felejtssd, hogy minden egy. Ne felejtssd, hogy a jelek beszélnek. És főleg ne felejtssd el megvalósítani Személyes Történetedet, egészen a végéig. De előtte még szeretnék elmondani neked egy történetet.

– Egy kereskedő elküldte fiát minden emberek legbölcsebbikéhez, hogy tudakolja ki tőle a Boldogság Titkát. A fiú negyven napig vándorolt a sivatagban, míg egy magas hegyen álló pompás várkastélyhoz nem ért. Ott élt a Bölcs, akit keresett. Hősünk, ahelyett hogy egy szent embert talált volna ott, a vár nagytermébe lépve zajos forgatagba csöppent: kereskedők jöttek és mentek, a sarkokban emberek beszélgettek, egy kis zenekar kellemes

dallamokat játszott, s egy hatalmas asztalon a vidék legfinomabb ételei sorakoztak. A Bölcs mindenkivel beszélgetett egy kicsit, s a fiatalembernek két óra hosszat kellett várakoznia, míg rá került a sor. A Bölcs figyelmesen meghallgatta, amikor vendége előadta jövetelének okát, de azt mondta, éppen nincs ideje arra, hogy a Boldogság Titkát elmagyarázza. Azt ajánlotta neki, hogy járja körbe a palotát, és két óra múlva jöjjön vissza. „De szeretnélek valamire megkérni – tette hozzá a Bölcs, és a fiatalember kezébe egy kiskanalat adott, amelybe két csepp olajat töltött. – Fogd ezt a kanalat, és figyelj, hogy útközben ne lötyköld ki az olajat.” A fiatalember így járkált föl-le a palota lépcsőin, és szemét le sem vette a kiskanálról. Két óra múltán visszaért a Bölcshöz. „Nos hát – kérdezte a Bölcs –, láttad a perzsaszőnyegeket az ebédlőmben? Láttad a kertemet, amelyet a kertészem tíz éven át épített? Észrevetted a gyönyörű pergameneket a könyvtáramban?” A fiatalember szégyenkezve ismerte be, hogy semmit sem látott. Csak azzal törődött, hogy ne lötytyintse ki az olajat, amit a Bölcs rábízott. „Akkor menj vissza, és nézd meg világom csodáit – mondta a Bölcs. – Nem bízatsz olyan emberben, akinek a házáat nem ismered.”

A fiatalember már nyugodtabban fogta meg a kiskanalat, és ismét sétára indult a palotában, ezúttal megfigyelve minden művészi alkotást a mennyezetet és a falakon. Láta a kerteket, körös-körül a hegyeket, a gyönyörűséges virágokat, felismerte a kifinomult ízlést, amellyel a műalkotásokat méltó módon elhelyezték. Amikor visszament a Bölcshöz, részletesen beszámolt neki mindenről, amit látott. „De hol van a rád bízott két csepp olaj?” – kérdezte a Bölcs. A fiatalember rápillantott a kanálra, és látta, hogy az olajat kilötytyintette. „Nos, ez az egyetlen tanács, amelyet adhatok neked – mondta a Bölcs Bölcse. – A Boldogság Titka abban rejlik, hogyan lássuk a világ minden szépségét úgy, hogy közben ne feledkezzünk meg egy pillanatra sem a kanálban lévő két csepp olajról.”

Santiago nem szólt semmit. Megértette az öreg király történetét. A pásztor szívesen járja a világot, de soha nem feledkezik meg a bárányairól. Az öregember ránézett, és különös módon a fiú fejére tette a kezét. Aztán összeterelte a juhokat, és útnak indult.

*

Tarifa, a kisváros fölött réges-régi erőd áll, amelyet a mórok építettek, s az, aki az erőd falán ül, láthatja a főteret, a pattogatott kukoricást, meg egy darabot Afrikából is. Melkhisédek, Sálem királya délután kiült oda, és arcán érezte a keleti szelet. A juhok körülötte toporogtak, csodálkoztak a váratlan események miatt, és még egészen meg voltak riadva, hogy gazdájuk kicserélődött. Nem akartak mást, csak enivalót és vizet.

Melkhisédek a kis hajót nézte, amely éppen kifutott a kikötőből. Soha nem látja már azt a fiút, mint ahogyan nem látta Ábrahámot sem azután, hogy az tizedet adott neki mindenből. De hiába ez a dolga az életben.

Az isteneknek nem kellene kívánniuk semmit a maguk számára, mert nincs Személyes Történetük. Sálem királya lélekben mégis azt kívánta, hogy sikerrel járjon a fiú.

„Kár, hogy mindjárt el fogja felejteni a nevemet – gondolta magában. – Többször el kellett volna ismételnem neki, hogy aztán bármikor, ha beszél rólam, azt mondaná, hogy Melkhisédek vagyok, Sálem királya.”

Ezután, félig már megbánva iménti gondolatát, fölnezzett az égére.

– Tudom, hogy ez a hiúságok hiúsága, ahogy mondtad, Uram. De egy magamfajta öreg királynak időnként büszkének kell lennie magára.

*

„Milyen furcsa ez az Afrika” – gondolta Santiago. Egy kicsiny vendéglőben ült, amelyből jó párat látott a város szűk utcácskáiban. Néhány férfi egy hatalmas pipát szívott, mely kézről kézre járt. Ez alatt a néhány óra alatt már látott férfiakat kézen fogva, nőket elfátyolozott arccal; papokat, akik fölmentek egy magas toronyba és ott énekeltek, mialatt a többiek mind lekuporodtak, és fejüket a földhöz verték.

„Ezek nyilván hitetlenek” – mondta magában. Gyerekkorában látta otthon, a templomban egy képen a mórölő Szent Jakobot fehér lován, kivont karddal, a lába alatt pedig az itteniekhez hasonló emberek heverték. A fiún csüggedés vett erőt, és szörnyen elhagyatva érezte magát. Ezeknek a hitetleneknek olyan vesztőló a tekintetük.

Ezenkívül sietségében indulás előtt megfedkezett egyetlen apróságról, amely azonban elég hosszú időre elzárhatja őt a kincstől: ebben az országban mindenki arabul beszél.

Odalépett hozzá a vendéglős, és Santiago rámutatott arra az italra, amelyet a szomszéd asztalnál ittak. Valamilyen keserű tea volt. Szívesebben ivott volna bort.

Ezen azonban most nem fogja törni a fejét. Csak a kincsére kell gondolnia, meg arra, hogyan jut hozzá. A zsebe tele volt a juhokért kapott pénzzel, és tudta, hogy a pénznek megvan a maga varázsereje: akinek van belőle, az sosincs egyedül. Nemsokára, talán pár nap múlva a piramisoknál lesz. Annak az öregembernek, azzal a sok arannyal a mellén, bizonyára nincs szüksége hazugságra, hogy szerezzen hat juhot.

A jelekről mondott neki valamit. Santiago, miközben áthajózott a tengeren, ezen gondolkodott. Igen, tudta, miről van szó: amíg az andalúziai tájakon vándorolt, hozzászokott, hogy keresse a földön és az égen azokat a nyomokat, melyek útja során eligazítják. Tisztában volt azzal, hogy egy bizonyos madár kígyók közelségére utal, s ez vagy az a bokor több kilométerre előre jelzi a

vizet. A juhok tanították meg erre.

„Ha az Úristen ilyen jól mutatja az utat a juhoknak, bizonyosan az embernek is mutatni fogja” – fontolgatta, s mindjárt nyugodtabban érezte magát. Már a teája sem tűnt olyan keserűnek.

– Te ki vagy? – hallotta meg a spanyol szót maga mellett.

A fiú fölöttébb megkönnyebbült. A jelekre gondolt, s azonnal megjelent valaki.

– Hogy lehet, hogy beszélsz spanyolul? – kérdezte. A másik nyugatiasan volt öltözve, de bőre színéből ítélve nyilván innen származott. Nagyjából ugyanolyan természetű és korú volt, mint Santiago.

– Itt szinte mindenki beszél spanyolul. Spanyolország csak kétórányra van tőlünk.

– Ül le, és meghívlak valamire – mondta neki Santiago. – Nekem pedig rendelj bort. Ez a tea nem ízlik.

– A mi országunkban nincs bor – mondta a másik. – Tiltja a vallás.

Santiago aztán elmondta neki, hogy el kell jutnia a piramisokhoz. Kis híján elkezdett beszélni a kincsről is, de idejében meggondolta magát. Lehet, hogy az arab is részt akarna azért, hogy odavezeti. Eszébe jutott, mit mondott neki az efféle ígéretekről az öregember.

– Légy szíves, vigyél oda, ha tudsz. Megfizetek mint vezetőmet. Tudod, merre kell menni?

Santiago észrevette, hogy a vendéglős feléjük lépett, és figyelmesen hallgatja, miről beszélnek. Jelenléte zavarta őt, de ha egyszer vezetőt talált, nem szalaszthatja el az alkalmat.

– Keresztül kell menned a sivatagon, az egész Szaharán – mondta a társa. – Ehhez pénzre van szükségünk. Van elég pénzed?

Santiagoónak ez a kérdés nem nagyon tetszett. De végül is azt mondta az öreg, hogy ha valamit akarunk, az egész Mindenség összefog, és mindig segít nekünk. Az öregnek pedig hitt.

Előhúzta a pénzt a zsebéből, és megmutatta a másiknak. A vendéglős is látni akarta, közelebb jött, aztán váltott egypár szót arabul a fiatal útikalauzzal. Izgatottnak tűnt.

– Gyere, menjünk – szólt a fiú újdonsült ismerőse. – Nem akarja, hogy itt maradjunk.

A fiú megkönnyebbült. Felállt, hogy fizessen, de a vendéglős megragadta őt, és valamit hadart. Santiago egyáltalán nem volt gyenge, de itt idegennek számított. Új barátja ekkor ellökte a vendéglőst, és kituszkolta Santiagót.

– A pénzedet akarta – mondta. – Tanger más, mint egyébként Afrika. Kikötőben vagyunk, és a kikötők mindig tele vannak tolvajokkal.

Tehát bízhat új barátjában. Válságos helyzetben segítséget kapott tőle. Santiago kivette a zsebéből a pénzét és megszámolta.

– Holnap már a piramisoknál lehetünk – mondta a társa, és elvette a pénzt.
– De előbb két tevét kell vennünk.

Nekiindultak a keskeny tangeri utcácskáknak. Minden tele volt sátrakkal, amelyekben minden lehetségest árultak. Majd egy nagy terre értek, ahol piac volt. Hihetetlen embertömeg alkudozott, vásárolt és árusított, a zöldségfélék keveredtek a törökkel, a szőnyegek a minden elképzelhető fajtájú pipákkal. Santiago azonban nem vette le a tekintetét új barátjáról. Mégiscsak nála volt az összes pénze. Legszívesebben visszakérte volna, de nem akarta megsérteni. Nem ismerte a szokásokat ebben a különös országban, ahová csöppent.

„Elég, ha figyelek rá” – mondta magában. Elvégre erősebb a társánál.

Egyszer csak a forgatag közepében megpillantotta a legszebb kardot, amelyet életében látott. Hüvelye ezüstözve volt, fekete markolata drágakövekkel kirakva. Santiago megfogadta, hogy amint visszatér Egyiptomból, megveszi.

– Kérdezd meg, mennyibe kerül – szölt a barátjához, de mindjárt rádöbrent, hogy pár másodpercre szem elől tévesztette őt, mialatt a kardot nézte.

Szívébe markolt az ijedség, és félt hátranézni, mert tudta, hogy mit fog látni. Csak bámulta a kardot, míg végre bátorságát összeszedve megfordult.

Körülötte kereskedtek, jöttek és mentek az emberek, kiáltoztak és vásároltak, szőnyegek keveredtek mogyoróval, salátafejek hevertek réztálcák mellett, férfiak mentek kézen fogva, a nők fátyol mögé rejtőztek, valahonnan ismeretlen étel illata áradt, de társának – bárhogy tekingetett is körbe – nyoma sem volt.

Santiago igyekezett még elhitetni magával, hogy véletlenül veszítették el egymást. Úgy döntött, marad, ahol van, és vár, míg a barátja visszajön. Nem sokkal később egy ember ment föl az egyik toronyba, és valami énekbe kezdett; mindannyian letérdeltek, fejüket a földhöz verték, és vele énekeltek. Aztán, olyan szorgalmasan, mint a hangyák, összecsukták sátrukat s eltűntek.

A nap is lassan hanyatlani kezdett. A fiú sokáig nézte, míg el nem tűnt a piactér fehér házai mögött. Arra gondolt, hogy amikor aznap reggel fölkel a nap, ő még pásztor volt egy másik földrészén, hatvan juhval meg egy tervezett találkával. És mindig tudta előre, mi fog történni vele, amíg járja az andalúziai mezőket.

Most viszont, napnyugtakor, egy teljesen más országban van, idegenként idegen emberek között, akiknek még a nyelvét sem érti. Nem pásztor már, semmije sincs, még pénze sem, hogy visszamenjen és újrakezdje.

„És mindez annyi idő alatt, amíg ugyanaz a nap fölkel és lenyugodott” – gondolta magában. És sajnálta magát, mert néha az egész élet olyan rövidke idő alatt megváltozik, hogy az ember nem is tud hozzászokni.

Szégyellt sírni. Sosem sírt a juhjai előtt. Most azonban üres volt körülötte a

piactér, a szülőföld pedig messze.

Így aztán sírva fakadt. Azért sírt, mert az Úristen igazságtalan, és így jutalmazza azokat az embereket, akik hisznek az álmaikban. „Amíg a juhokkal vándoroltam, boldog voltam, és a boldogságomat terjesztettem magam körül. Az emberek örültek nekem, amikor látták, hogy jövök. Most meg szomorú vagyok és szerencsétlen. Mit tegyek? Megkeseredom, és nem fogok többé hinni az emberekben, mert egy ember becsapott. Gyűlölni fogom azokat, akik elrejtett kincset találnak mert én nem találtam meg az enyémet. És mindig igyekszem majd, hogy megőrizzem azt a keveset amim van, mert túl kicsiny vagyok ahhoz, hogy át tudjam ölelni az egész világot.”

Belekkukkantott a zsákjába, hogy megnézze, mi van benne; talán maradt valami a szendvicsből amelyet a hajón evett. De csak a vastag könyvet találta, aztán a köpenyét, meg az öregembertől kapott két kis követ.

Amint a követet meglátta, rendkívül megkönnyebbült. Hat juhot adott cserébe az arany melltáskából való két értékes kőért. Ezeket eladhatja, és megveheti belőle a visszaútra szóló jegyet. „Most már okosabb leszek” – határozta el, és kivette a követeket a zsákjából, hogy a zsebébe rejtse őket. Mégiscsak kikötőben van, és végül is volt egyetlen igazság abban, amelyet a társától hallott: hogy a kikötő mindig tele van tolvajokkal.

Immár az is világos lett neki, hogy a vendéglős mitől volt úgy felindulva: szólni akart, hogy ne higgyen annak az embernek. „Olyan vagyok, mint mindenki: úgy látom a dolgokat, ahogyan szeretném, hogy történjenek, nem úgy, ahogyan valójában történnek.”

A követet nézte egy kis ideig. Óvatosan megérintette mindkettőt, s érezte, milyen meleg és simák. Ez volt az ő kincse. Már az érintésük is megnyugtatta. A kövek az öregemberre emlékeztették.

„Ha akarsz valamit, az egész Mindenség összefog, hogy elérd” – mondta neki akkor az öreg.

Szerette volna megérteni, ez hogyan lehetséges. Áll a kiürült pia téren, a zsebe üres, sőt még juhait sincsenek, akiket elaltathatna. De ezek a kövek azt tanúsítják, hogy egy királlyal találkozott, egy olyan királlyal, aki ismeri az életét, tud az apja pisztolyáról meg az első nemi élményéről.

„Ezek a kövek jóslásra szolgálnak. Urimnak és tummimnak hívják őket.” Santiago visszadugta őket a zsákjába, és elhatározta, hogy próbát tesz. Az öreg azt mondta, hogy világos kérdést kell nekik föltenni, mert a követeket csak az használhatja, aki tudja, mit akar.

Santiago tehát megkérdezte, hogy vele van-e még az öregember áldása.

Kivette az egyik követ. Az „igen” volt az.

– Megtalálom a kincsemet? – kérdezte. Bedugta a kezét a zsákba, és megint ki akart húzni egy követ, de mindkettő kipottyant egy lyukon. Santiago addig észre sem vette, hogy lyukas a zsák. Lehajolt, hogy visszategye a

köveket, de amint meglátta őket a földön, eszébe jutott egy másik mondat.

„Tanuld meg tisztelni és követni a jeleket” – mondta neki az öreg király.

Jel... Santiago elmosolyodott magában. Aztán fölvette a két követ, és visszadugta őket a zsákba. Nem fogja bevarrni a lyukat; hadd essenek ki a kövek, ha akarnak. Megértette, hogy bizonyos dolgokat nem kérdezhet meg az ember, hogy ne meneküljön el a saját sorsa elől. „Mégfogadtam, hogy magam fogok dönteni” – döbbsent rá.

De a két kis kő, az urim és a tummim megmondta neki, hogy az öreg még mindig mellette van, és ez megnövelte az önbizalmát. Ismét körülnézett az üres piactéren, és már nem érezte magát annyira elveszettnek. Nem idegen világban van: új világban van.

És végül is pontosan ez az, amire egész életében vágyott: hogy új világokat ismerjen meg. És ha soha nem érne el a piramisokig, már akkor is sokkal messzebb jutott, mint akármelyik pásztor, akit ismer. „Ha tudnák, mennyi másféle dologra lel az ember csak kétórányi hajóút után is.”

Az új világ üres piactér formájában jelent meg előtte, de korábban is látta már, étellel telve, amit sosem felejt el. Eszébe jutott a kard: drágán fizetett érte, hogy egy pillanatra szemügyre vette, de semmi hozzá hasonlót még addig nem látott. Az villant az eszébe, hogy úgy is tekinthet a világra, mint egy bűnöző szerencsétlen áldozata, vagy úgy is, mint egy kincskereső kalandor.

„Kincskereső kalandor vagyok” – fordult meg a fejében, majd kimerülve álomba zuhant.

*

Arra ébredt, hogy valaki bökdösi. Az újból éledező piactér közepén aludt.

Körülnézett és a juhait kereste, mígnem rájött, hogy másik világban van. De szomorúság helyett örömet érzett. Nem kell már vizet és ételmet keresnie; keresheti a kincset. A zsebe üres, de megvan helyette az életbe vetett hite. Tegnap este elhatározta, hogy ugyanolyan kalandor lesz belőle, mint akikről a könyvekben szokott olvasni.

Elkezdett sétálni a téren. Az árusok már újra a sátrukat építették; nekiállt segíteni az egyik cukrásznak. A cukrász másképpen mosolygott, mint a többiek: vidám volt és fürge, örült az új munkanapnak. Mosolya valahogyan emlékeztetett az öregére, a titokzatos öreg királyéra, akivel találkozott. „Ez a cukrász nem azért pírítja a cukrot, mert utazni akar, vagy el szeretné venni egy kereskedő lányát. Azért pírítja a cukrot, mert szívesen csinálja” – gondolta Santiago, és rájött, hogy az öreghez hasonlóan ő is felismeri, mikor van valaki Személyes Történetéhez közel, vagy messze tőle. Csupán ránézésre. „Milyen könnyen megy, és mégsem fedeztem föl eddig.”

Amikor fölállították a sátrat, a cukrász neki adta az első édességet, ami elkészült. Santiago jóízűen elfogyasztotta, megköszönte, és útjára indult.

Kicsivel később az jutott eszébe, hogy azt a sátrat két ember építette, egyikük arabul, másikuk pedig spanyolul beszélt.

És kiválóan megértették egymást.

„Más nyelv is létezik, nemcsak a szavak – gondolta. – Ezt már a juhoknál megismertem, most pedig újból, az embereknél.”

Mindig tanul valami újat. Ezek ismerős dolgok, és mégiscsak újak, mivel korábban nem vette észre őket. És azért nem vette észre őket, mert már hozzájuk volt szokva. „Ha megfejttem ezt a szavak nélküli beszédet, meg tudom majd fejteni a világot.”

„Minden egy” – emlékezett az öreg szavaira.

Úgy döntött, hogy lassan és gondtalanul végigjárja Tanger kis utcáit: csak így lesz képes észrevenni a jeleket. Ehhez csupán türelem szükséges, de minden pásztornak azt kell megtanulnia legelőször. Ismét rádöbben, hogy ebben a másilyn világban ugyanazok a szabályok vezetik őt, mint amelyeket a juhaitól tanult meg.

„Minden egy” – állította az öreg.

*

Az üvegárus a napfelkeltét nézte, és ugyanolyan szorongást érzett, mint minden reggel. Majdnem harminc éve egyfolytában itt van, ugyanazon a helyen, a dombtetőn álló boltjában, ahová ritkán köszön be egy-egy vevő. Már késő, hogy bármit változtasson. Nem tanult meg az életben semmi mást, mint üvegárut venni és eladni. Voltak idők, amikor boltja sok embert látott: arab kereskedőket, francia és angol geológusokat, német katonákat, akiknek mindig volt pénz a zsebükben. Az üvegárusítás akkor nagy kaland volt, ő pedig azt mondogatta magában, hogy meg fog gazdagodni, és öreg napjaira szép asszonyai lesznek.

De változtak az idők, és a város is. Ceuta jobban fejlődött Tangernál, s nem volt már jó üzlet itt kereskedni. Szomszédjai elköltöztek, és csak pár boltocska maradt a domboldalon. Ezek kedvéért pedig senki sem fog hegyet mászni.

Az üvegárusnak azonban nem maradt más választása. Életének harminc évét azzal töltötte, hogy üvegárut vett és adott el, most pedig már túl késő volt valami máshoz.

Egész délelőtt azt a keveset figyelte, ami odakint zajlott. Így tett már évek óta, és pontosan ismerte maga körül minden ember minden szokását. Pár perccel ebéd előtt megállt a kirakatánál egy fiatal idegen. Öltözetén nem volt semmi különös. Tapasztalt szemével az üvegárus meglátta, hogy a fiúnak nincs pénze. Mégis úgy döntött, hogy bemegy és vár, amíg elmegy a fiú.

*

Az ajtón felirat hirdette, hogy az üzletben különféle nyelveken beszélnek. Santiago meglátott egy embert a pult mögött.

– Kifényesíthetem magának ezeket az üvegeket, ha akarja – mondta neki. – Ilyen piszkosan nem fogják megvenni őket.

A férfi ránézett, és nem szólt semmit.

– Adna érte pénzt ennivalóra.

A férfi továbbra is hallgatott, és Santiago érezte, hogy valahogyan határoznia kell. A zsákban volt a köpenye, amelyre a sivatagban csak nem lesz szüksége. Elővette, és elkezdte vele fényesíteni az üvegeket. Fél óra alatt mindent kifényesített, ami a kirakatban volt; ez alatt az idő alatt két vevő jött, és vásároltak valamit.

A fiú, amikor az összes üveget megtisztította, ételt kért a kereskedőtől.

– Elmegyünk enni – mondta az üvegárus.

Az ajtóra táblácskát tett, és együtt elmentek egy kicsiny vendéglőbe, nem messze a bolttól. Alighogy leültek ott az egyetlen asztalhoz, az üvegárus elmosolyodott.

– Nem kellett volna semmit sem tisztogatnod – mondta. – A Korán azt parancsolja, hogy minden éhezőnek adjunk enni.

– Akkor miért hagyta, hogy csináljam? – kérdezte a fiú.

– Mert az üvegek tényleg piszkosak voltak. És neked is, akárcsak nekem, szükségünk volt arra, hogy a fejünket megtisztítsuk a rossz gondolatoktól.

Amikor végeztek az evéssel, az üvegárus Santiagóhoz fordult.

– Szeretném, ha nálam dolgoznál. Mialatt az üveget fényesítetted, jött két vevő, és ez jó jel.

„Az emberek annyit beszélnek a jelekről – gondolta a pásztorfiú –, de nem tudják, mit mondanak. Mint ahogyan én sem fogtam föl, hogy már régóta szavak nélküli nyelven beszélek a juhokkal.”

– Akarsz nálam dolgozni? – nógatta a kereskedő.

– Holnapig magánál maradhatok – válaszolta Santiago. – Reggelig megtisztítom az összes üvegét a boltban. De pénzre van érte szükségem, hogy még holnap elérjek Egyiptomba.

Az idős férfi megint elnevette magát.

– Még ha egész éven át tisztítanád is az összes üvegemet, s ha jókora részesedést kapnál is minden eladott darabért, akkor is kölcsön kellene kérd az egyiptomi úthoz. Tangert a piramisoktól több ezer kilométer sivatag választja el.

Egy pillanat alatt olyan nagy csönd támadt, mintha az egész város elszunnyadt volna. Már nem volt itt semmiféle bazár, árusok civakodása, toronyba felmászó és ott éneklő férfiak, drágaköves markolatú szép kardok. Nem volt már itt remény és kaland, nem voltak itt öreg királyok és Személyes Történetek, kincs és piramisok. Úgy tűnt, mintha az egész világ megtorpant

volna, mert elcsendesült a fiú lelke. Nem volt itt fájdalom sem, szenvedés sem, csalódás sem; csupán az üres tekintet a kicsiny vendéglő ajtaján kifelé, meg a határtalan vágy: meghalni, hogy abban a percben mindennek legyen vége.

Az üvegárus megdöbbenve nézte őt. Mintha minden öröm, amely addig sugárzott belőle, egy csapásra semmivé vált volna.

– Adhatok pénzt, hogy hazautazzál, kedves fiam – mondta.

Santiago tovább hallgatott. Aztán fölállt, megigazította a ruháját, és vette a zsákját.

– Magánál fogok dolgozni – közölte.

Majd hosszabb hallgatás után hozzátette:

– Pénzre van szükségem, hogy juhokat vegyek.

MÁSODIK RÉSZ

A fiú már majdnem egy hónapja dolgozott az üvegárusnál, de munkájáért nem túlzottan lelkesedett. Az üvegárus egész nap csak morgolódt a pult mögött, s intette, hogy figyeljen oda, és nehogy eltörjön valamit.

De maradt, mert az üvegárus zord ember volt ugyan, de nem igazságtalan; Santiago minden eladott darabért szép jutalékot kapott, és valamennyit már össze is kuporgatott. Most reggel is azt számolgatta: ha mindennap megkeresne annyit, mint eddig, egy egész évre lenne szüksége, hogy összegyűljön egypár juhra való pénz.

– Szívesen csinálnék egy állványt az üvegeknek – mondta a kereskedőnek. – Kitehetnénk a bolt elé, hogy fölcsalogassa az embereket.

– Semmi értelme az állványnak – válaszolta az üvegárus. – Neki fognak menni, az üveg meg összetörik.

– Amikor a juhokat legeltettem, azt kockáztattam, hogy megmarja őket a kígyó és elpusztulnak. De ez hozzá tartozik a juhok és a pásztorok életéhez.

Közben az üvegárus kiszolgált egy vevőt, aki három poharat kért. Több fogyott, mint addig bármikor; mintha visszatértek volna azok az idők, amikor utcájuk Tanger egyik nevezetessége volt.

– Sokkal jobb a forgalmunk – mondta a fiúnak, amikor a vevő elment. – A pénz meghozza nekem, hogy kényelmesebben élhetek, neked meg visszaadja a juhaidat. Miért akarnánk többet az élettől?

– Azért, mert követnünk kell a jeleket – válaszolt Santiago úgyszólván akarata ellenére; de rögtön meg is bánta, amit mondott, hiszen az üvegárus soha semmiféle királlyal nem találkozott.

„Úgy hívják, hogy Kedvező Kezdet, a kezdő szerencséje. Mert az élet azt akarja, hogy végigéld a Személyes Történetedet” – tanította őt annak idején az öreg.

De az üvegárus megértette, mit akar mondani a fiú. Már pusztán jelenléte a boltban jel volt, s ahogy teltek a napok, a kasszába pedig folyt be a pénz, egyáltalán nem sajnálta, hogy fölvette a spanyolt. Még akkor is, ha a fiú többet keresett a kelletténél; ugyanis magas jutalékot ajánlott föl számára, mert úgy gondolta, hogy nem fog többet eladni, mint addig, és valami azt súgta neki, hogy a gyerek hamarosan visszamegy a juhaihoz.

– Tulajdonképpen miért akartad látni a piramisokat? – érdeklődött, hogy elterelje a szót az állványról.

– Mert sokat hallottam róluk – adott kitérő választ Santiago, hogy ne kelljen beszélnie az álmáról. A kincs fájó emlékké vált, s a fiú gondolni sem akart rá.

– Nem ismerek itt senkit, aki csak azért akarna keresztülvándorolni a sivatagon, hogy meglássa a piramisokat – mondta az üvegárus. – Hiszen csak nagy halom kövek. Olyat építhetsz az udvaron is.

– Maga soha nem álmódott utazásról – mondta Santiago, és kiszolgált a következő vásárlót, aki a boltba lépett.

Két nappal később az üvegárus odament a fiúhoz, hogy az állványról beszéljen vele.

– Nem szeretem a változásokat – jelentette ki. – Egyikünk sem olyan gazdag, mint Hasszán, a kereskedő. Ha ő rossz üzletet csinál, semmi baja nem lesz. De nekünk, kettőnknek mindig számolni kell azzal, mi lesz, ha tévedtünk.

„Ez igaz?” – gondolta magában Santiago.

– Szóval mire kell neked az állvány? – kérdezte az üvegárus.

– Arra, hogy minél előbb visszamehessek a juhaimhoz. Ki kell használnunk, hogy ránk mosolygott a szerencse, és meg kell tennünk mindent, hogy segítsünk neki, ahogyan ő is segít nekünk. Ezt úgy hívják, hogy Kedvező Kezdet. Avagy a kezdő szerencséje.

Az öreg kereskedő egy darabig nem szólt. Aztán ezt mondta:

– A Próféta a Koránt adta nekünk, és kijelölt számunkra öt kötetmet, ezekhez kell igazodnunk életünkben. A legfontosabb: csak egy isten létezik. A következők így szólnak: naponta ötször imádkozni, a ramadán hónapja alatt böjtölni, jót tenni a szegényekkel.

Elhallgatott. Amikor a Prófétaról beszélt, szemeiben könny csillant meg. Buzgó hívő volt, és minden türelmetlenségének dacára igyekezett, hogy az iszlám törvényei szerint éljen.

– És mi az ötödik kötelesség? – kérdezte Santiago.

– Két nappal ezelőtt azt mondtad nekem, hogy soha nem álmódta utazásról – felelte az üvegárus. – Minden muszlim ötödik kötelessége éppen egy út megtétele. Életünkben legalább egyszer el kell zárandokolnunk a szent városba, Mekkába. Mekka sokkal messzebb van, mint a piramisok. Fiatalkoromban azt a keveset, amim volt, inkább ebbe a boltba fektettem be. Úgy gondoltam, hogy egyszer meggazdagszom, s aztán megteszem az utat Mekkába. Kerestem a pénzt, de senkire sem bízhattam az üvegeket, mert törékenyek. Ugyanakkor azt is láttam, hogy a boltom környéke tele van a Mekkába induló emberekkel. Némelyik gazdag zárandokot szolgák és tevék kísérték, de többnyire nálam jóval szegényebb emberek voltak. Mind elmentek, majd megnyugodva visszatértek, s házuk ajtaja fölé kitették a megjárt zárandokút jelét. Egyikük, egy varga, aki abból élt, hogy mások cipőjét javította, elmesélte nekem, hogy majdnem egy évig vándorolt a sivatagon át, de, azt mondta, sokkal jobban ki szokott fáradni, amikor pár háztömböt kell végigjárnia Tangerban, hogy bőrt vegyen.

– Akkor miért nem indul el most Mekkába? – kérdezte Santiago.

– Mert éppen az a Mekka tart életben. Csak annak a kedvéért viselem el ezeket az egyforma napokat, ezeket a hallgatag üvegeket a polcokon, az ebédeket és a vacsorákat abban a szörnyű vendéglőben. Félek, hogy ha megvalósítanám az álmomat, már nem lenne miért élnem. Te juhokról meg piramisokról álmodsz. Nálad ez másképp van, mert te készülsz, hogy valóra váltsad az álmodat. Én Mekkáról csak álmodni akarok. Ezerszer elképzeltem már, hogy vándorolok a sivatagban, majd megérkezem az udvarra, ahol a Szent Kő áll, és hétszer körüljárom, mielőtt megérintem. Elképzeltem már magamban, hogy ki lesz mellettem és előttem, hogyan fogunk egymással beszélgetni és együtt imádkozni. Félek a nagy csalódástól, és inkább csak álmodom az egészről.

Azon a napon az üvegárus beleegyezett, hogy a fiú megcsinálja az állványt. Az mégsem lehet, hogy mindannyian egyformán álmodjunk.

*

Eltelt újabb két hónap, s az állvány sok vásárlót csábított be az üvegboltba. Santiago kiszámolta, hogy még félévi munka után visszatérhetne Spanyolországba, megvehetné a hatvan juhot, sőt még másik hatvanat is hozzá. Nem egészen egy év alatt kétakkora nyája lenne, s kereskedhetne az arabokkal, mivel megtanulta különös nyelvüket. Az után a piactéri reggel után nem használta már egyszer sem a köveit, az urimot és a tummimot, s Egyiptom csupán távoli álommá vált neki, akárcsak Mekka az üvegárus számára. Most azonban meg volt elégedve a munkájával, és minduntalan elképzelte magában azt a napot, amikor Tarifában győztesként száll partra. „Ne felejtsd el, hogy mindig tudnod kell, mit akarsz” – mondta neki az öreg király. Santiago tudta, és azért dolgozott. Talán a kincset az jelenti számára, hogy megérkezett ebbe az idegen országba, meglopták, s anélkül hogy bármit is költött volna, annyi pénzhez jut, hogy megduplázhajta a nyáját.

Büszke volt magára. Fontos dolgokat tanult meg, például az üvegáruval való kereskedést, a szavak nélküli beszédet és a jeleket. Egyik délután valaki a dombtetőn arra panaszkodott, hogy nincs egy rendes hely, ahol az ember a hegymászás után ihatna valamit. Santiago, mivel már meg tudta fejteni a jeleket, odament az üvegárushoz, hogy beszéljen vele.

– Kezdjünk el teát árusítani azoknak, akik fölmásztak ide – mondta.

– Itt mindenki árul teát – ellenkezett az üvegárus.

– De mi a saját poharainkban tudjuk fölszolgálni. Ízleni fog a teánk, és meg akarják venni majd a poharat is. Mert ami a legjobban vonzza az embereket, az a szépség.

Az üvegárus csak nézte a fiút, és nem szólt hozzá semmit. De aznap este,

miután imádkozott és bezárta a boltot, leült vele az ajtó elé, és megkínálta őt, hogy szívják együtt a nargilét, ezt a különös arab pipát.

– Mit akarsz te tulajdonképpen? - kérdezte az öreg üvegárus.

– Már mondtam magának. Vissza akarom vásárolni a juhaimat. Ahhoz pedig pénzre van szükségem.

Az öreg kereskedő egypár új széndarabkát tett a pipába, és hosszan megszívta.

– Már harminc éve enyém ez a bolt. Meg tudom különböztetni a jó üveget a rossztól, az üzletmenetet a legapróbb részletéig ismerem. Minden éppen akkora, amihez hozzá vagyok szokva. Ha elkezdesz teát árulni, több lesz a vevő. Nekem pedig változtatnom kell majd azon, ahogyan élek.

– És az nem tetszene magának?

– Megszoktam az életemet. Mielőtt idejöttél, azt mondogattam magamban: mennyi időt pazaroltam el egy helyen, mialatt a barátaim mind elköltöztek valahová, szegények lettek vagy meggazdagodtak. Ez eléggé fájtnak. Most viszont már tudom, hogy másképpen volt: ez a bolt éppen olyan nagy, amelyet mindig akartam. Nem akarok semmit sem változtatni, mert nem tudom, hogyan változtassak. Már túlzottan hozzászoktam önmagamhoz.

A fiú nem tudta, mit mondjon. Így hát az öreg folytatta:

– Te áldás voltál a számomra. És valamit most már világosan látok: minden el nem fogadott áldás átokká válik. Én nem akarok többet az élettől. Te pedig arra kényszerítesz, hogy gazdagságot és soha föl nem ismert távlatokat lássak magam előtt. Most, hogy már tudok róluk, s ismerem határtalan lehetőségeimet, rosszabbul fogom érezni magam, mint azelőtt. Mert tudom hogy mindent elérhetek, és én ezt nem akarom.

„Még jó, hogy nem szóltam semmit a pattogatott kukoricásnak” – gondolta Santiago.

Egy darabig szívták még a nargilét, amíg le nem nyugodott a nap. Arabul beszéltek, ami jól ment Santiagónak, ezért meg volt magával elégedve. Azelőtt azt hitte, hogy a juhok a világon mindenre meg tudják tanítani. De arabul megtanítani nem tudják.

„Bizonyára más dolgok is vannak a világon, amiket a juhok nem tudnak megtanítani – gondolta, miközben csendben figyelte az üvegárust. – Mert a juhok semmi mást nem keresnek, csak vizet meg legelőt. Azt hiszem, hogy nem ők azok, akik tanítanak: én vagyok az, aki tanul.”

– Maktub – szólalt meg végül az üvegárus.

– Az mit jelent?

– Arabnak kellett volna születned, hogy értsed – válaszolt az üvegárus. – De valahogy úgy lehetne lefordítani, hogy „meg van írva”.

És miközben eloltogatta a széndarabkákat a pipájában, azt mondta Santiagónak, hogy elkezdheti árulni a teát a poharakban. Az élet folyását néha

lehetetlen megállítani.

*

Az emberek, mire fölkapaszkodtak a dombra, elfáradtak. Odafenn pedig felfedeztek egy boltot, ahol frissítő mentateát árulnak szép poharakban. Így aztán bementek, hogy igyanak azokból a szép poharakból.

– Ez sose jutott eszébe a feleségemnek – jegyezte meg egyikük, és vásárolt több poharat, mivel este látogatókat várt: a vendégek ámulnak majd, milyen pompásak a poharak. Egy másik esküdözött, hogy az üveg pohárban felszolgált teának mindig jobb az íze, mivel abban jobban megmarad a tea aromája. A harmadik meg kijelentette hogy Keleten a hagyomány szerint mágikus ereje miatt használnak üveg poharat a teához.

Rövid idő alatt híre ment az újdonságnak, és sok ember jött föl a dombra, mert meg akarták ismerni azt az üzletet, ahol valami újat csinálnak egy ilyen régi szakmában. Más kereskedők is elkezdtek teát árulni a poharaikban, de mivel nem a dombtetőn voltak, boltjaik üresek maradtak.

Az üvegárusnak nemsokára két új alkalmazottat kellett fölvennie. Az üvegárun kívül hatalmas adagokban hozatott teát is, amelyet aztán naponta megittak az új dolgokra áhítózó férfiak és asszonyok.

És így telt el fél év.

*

Santiago már pirkadat előtt fölébredt. Tizenegy hónappal és kilenc nappal azután, hogy először Afrika földjére lépett.

Fehér lenvászonból való arab öltözetet vett föl, melyet külön erre a napra vásárolt. Fejkendőjét tevebőr pánttal kötötte fel. Fölhúzta a szandálját, és csendben lement.

A város még aludt. Elkészített magának egy szezámagos zsemlét, és forró teát ivott üveg pohárból. Aztán leült a küszöbre, és egymagában elkezdett szívni egy nargilét.

Csendben pipázott, nem gondolt semmire, csak a sivatag szagát hozó szél szüntelen zúgását hallgatta. Amikor elszívta a pipát, belenyúlt a zsebébe, és egy kis ideig nézegette, amit kivett belőle.

Egy vastag köteg pénz volt. Elegendő ahhoz, hogy megvegye a százhús juhok, a visszaútra szóló jegyet és az engedélyt, hogy ezzel az országgal kereskedhessen.

Türelmesen kivárta, míg az üvegárus fölébred és kinyitja a boltot. Utána együtt nekiláttak teázni.

– Ma elmegyek – mondta a fiú. – Elég pénzem van, hogy megvegyem magamnak a juhokat. Magának meg van pénze, hogy elzarándokoljon

Mekkába.

Az idős férfi nem szólt semmit.

– Adja rám az áldását – kérte Santiago. – Segített nekem.

Az üvegárus tovább foglalatoskodott a teával, de végül mégiscsak odafordult a fiúhoz.

– Büszke vagyok rád – mondta. – Életet hoztál az üvegboltomba. De te is tudod, hogy nem megyek el Mekkába. Mint ahogyan tudod, hogy nem fogsz visszamenni és megvenni a juhokat.

– Honnan tudja? – ijedt meg Santiago.

– Maktub – mondta egyszerűen az üvegárus.

És megáldotta őt.

*

Santiago bement a szobájába, és mindenét összecsomagolta. Három táska telt meg a holmival. Már indult, amikor észrevette, hogy a sarokban hever a pástyor korából való régi zsákja. Egészen össze volt gyűrődve, és majdnem megfeledkezett róla. Az a könyve volt még benne, meg a köpenye. Amint a köpenyt előhúzta belőle, hogy majd odakinn elajándékozza egy fiúnak, kiesett belőle a földre két kavics. Az urim és a tummim.

Ekkor a fiúnak eszébe jutott az öreg király, és meglepődött, hogy milyen sokáig nem gondolt mindazokra a dolgokra. Egy egész éven át fáradhatatlanul dolgozott, és az volt a fejében, hogy pénzt keressen, s ne kelljen szégyenkezve visszamennie Spanyolországba.

„Sose mondj le az álmaidról – mondta neki az öreg király. – Kövesd a jeleket.”

Santiago fölvette a köveket, és újból hatalmába kerítette őt az a különös érzés, hogy a király ott van a közelében. Keményen dolgozott egy teljes éven át, s most a jel a tudtára adta, hogy ideje elindulni.

„Megint pontosan ugyanaz leszek, aki voltam – gondolta Santiago. – És a juhok nem tanították meg arabul beszélni.”

A juhok mégis megtanították őt valami sokkal fontosabbra: arra, hogy létezik a világon egy mindenki számára érthető nyelv, amelyet az alatt az idő alatt használt, míg fellendítette az üzletet. A lelkesedés nyelve volt ez, a szeretettel és kedvvel végzett olyan munkáé, melynek célja valami, amire vágyunk, vagy amiben hiszünk. Tanger immár nem idegen város volt neki, és érezte, hogy miképp ezt a helyet meghódította, ugyanúgy meg tudná hódítani a világot.

„Ha akarsz valamit, az egész Mindenség összefog, hogy kívánságodat megvalósíthasd” – mondta neki annak idején az öreg király.

Az öreg király azonban semmit se szólt a gazemberekről, a mérhetetlen sivatagról, azokról az emberekről, akik ismerik az álmaikat, de nem vágnak

arra, hogy megvalósítsák őket. Az öreg király nem mondta neki, hogy a piramisok csak nagy halom kövek, hogy olyat akárki építhet az udvarán. És azt is elfelejtette megmondani, hogy ha a pénzünkből nagyobb nyájat vehetünk magunknak, mint azelőtt, akkor meg kell vennünk.

Santiago fogta a zsákját, és odatette táskái mellé. Lement a lépcsőn; az öreg kereskedő egy külföldi párt szolgált ki, miközben két másik vásárló sétált a boltban, üvegpohárból kortyolgatva a teát. Ilyen korai órán egész szép forgalom. A fiú most először vette észre, onnan nézve, ahol állt, hogy az üvegárus haja nagyon emlékezteti őt az öreg királyéra. Eszébe jutott, hogy első tangeri napján, amikor nem volt sem hova mennie, sem pedig mit ennie, hogyan mosolygott a cukorkás; az a mosoly is az öreg királyra emlékeztetett.

„Mintha erre járt volna és itt hagyta volna a nyomát – gondolta. – És mintha mindenki, létezésének egy bizonyos pillanatában, felismerhetné őt. Végtere is azt mondta, hogy mindig megjelenik annak, aki Személyes Történetét éli át.”

Elment, és még az üvegárustól sem búcsúzott el. Félt, hogy azok előtt az emberek előtt elsírná magát. De sóvárogva fog visszagondolni az itt töltött időre és arra a sok jóra, amit ezen a helyen tanult. Most sokkal inkább bízott magában, és kedve támadt, hogy meghódítsa a világot.

„Közben pedig megyek vissza arra a vidékre ahol már ismerős vagyok, és újból juhokat akarok legeltetni.” És döntése már nem annyira tetszett neki. Egész éven át dolgozott, hogy valóra váltsa álmát, s ez az álom most percről percre veszített a jelentőségéből. Lehet, hogy ez nem is az ő álma. „Talán jobb olyannak lenni, mint az üvegárus: soha el nem indulni Mekkába, és csak abból a vágyból élni, hogy valamikor megpillantjuk.” Viszont a kezében tartotta az urimot és a tummimot, a kövek pedig az öreg király erejét és akaratát közvetítették hozzá. Véletlenségből – vagy ez jel lesz, mondta magában – abba a vendéglőbe tért be, amelyikbe egy évvel ezelőtt. A gazember már nem volt ott, a vendéglős pedig egy csésze teát hozott neki.

„Pásztor mindig lehetek – elmélkedett. – Megtanultam, hogyan kell gondoskodni a juhokról, és azt, hogy milyenek, sosem felejttem el. De talán soha nem lesz még egy lehetőségem, hogy eljussak az egyiptomi piramisokhoz. Annak az öregembernek arany melltáskája volt, és mindent tudott rólam. Igazi király volt, bölcs király.”

Az andalúziai mezőktől csak kétórányi hajójút választotta el, közte és a piramisok között viszont ott volt a teljes sivatag. Ekkor eszébe jutott, hogy milyen különbözőképpen lehet megítélni ugyanazt a helyzetet: valójában most kétórányival közelebb van a kincséhez. Ugyanakkor a két óra leküzdéséhez majdnem egy teljes évre volt szüksége.

„Tudom, miért akarok visszamenni a juhaimhoz. Már ismerem őket; nem kerülnek sok munkámba és szerethetem őket. Nem tudom, hogy szerethetem-e

a sivatagot, de éppen a sivatag rejti a kincsemet. Ha nem sikerül megtalálnom, még bármikor hazamehetek. Az élettől azonban váratlanul egy csomó pénz kaptam, és van is rá időm; akkor miért ne?”

Ebben a pillanatban mérhetetlen boldogság árasztotta el. Bármikor visszamehet juhokat legeltetni. Bármikor visszamehet üveget árulni. Lehet, hogy még bőven van a világon más elásott kincs is, Ő azonban kétszer álmódta ugyanazt, és találkozott a királlyal. Ez nem mindenkivel történik meg.

Nyugodtan kiment a vendéglőből. Emlékezett, hogy az üvegáros egyik szállítója azokkal a karavánokkal fuvarozta az üvegárut, amelyek keresztülhaladnak a sivatagon. Még mindig a kezében tartotta a köveket, az urimot és a tummimot; ennek a két kőnek a kedvéért indul ismét útnak a kincse nyomában.

„Mindig közel vagyok azokhoz, akik Személyes Történetüket élik át” – mondta annak idején az öreg király.

Semmibe nem kerül, ha elmegy a raktárba, és megkérdezi, hogy tényleg olyan messze vannak-e a piramisok.

*

Az angol valamilyen építményben ült, ahol állatok, izzadság meg por csípős szaga keveredett. Nem is volt igazán raktárnak nevezhető, inkább karámnak. „Egy életen át küszködtem, és a végén egy ilyen helyre jutok – mondta magában, mialatt szórakozottan lapozgatott egy kémiai folyóiratot – Tíz évig tartó tanulással eljuthattam egy karámba.”

De nem hátrálhatott meg. Hinnie kellett a jeleknek. Egész életét, tanulmányait egyetlen nyelv vizsgálatának szentelte: azt a nyelvet kutatta, amelyen a Mindenség beszél. Legelőször az eszperantó, majd a vallások, végül az alkímia iránt érdeklődött. Most beszél eszperantóul, tökéletesen eligazodik a vallásokban, de még nem alkimista. Igaz, hogy fontos dolgokat sikerült megfejtenie. A kutatásban azonban holtpontra jutott. Hiába próbálkozott, hogy kapcsolatba lépjen egy alkimistával. Az alkimisták külön emberek, akik csak magukra gondolnak, és szinte mindig elutasítják a segítséget kérőt. Ki tudja, talán fölfedezték a Nagy Mű – úgy mondják, a Bölcsék Köve – titkát, és ezért burkolóznak hallgatásba.

Miközben hiába kereste a Bölcsék Kövét, már elköltötte az apjától örökölt vagyon egy részét. A világ legjobb könyvtárait látogatta, és megvásárolta az alkimiáról szóló legfontosabb és legértékesebb könyveket. Az egyikben olvasta, hogy sok évvel ezelőtt Európába látogatott egy híres arab alkimista. Állítólag több mint kétszáz éves volt, és fölfedezte a Bölcsék Kövét, illetve az Örök Ifjúság Elixírjét. Az angolt ez nagyon érdekelte, de csak a számos legenda egyikének tartotta volna, ha egyik barátja – aki éppen egy sivatagi régészeti expedícióról tért vissza – nem mesélt volna neki egy rendkívüli

képességekkel megáldott arabról.

„Egy oázisban, El-Fajjúmban él – mondta neki a barátja. – Az emberek azt állítják, hogy kétszáz éves, és bármilyen fémeket képes arannyá változtatni.”

Az angol alig fért a bőrébe az izgatottságtól. Azonnal lemondta összes programját, fogta a legfontosabb könyveit, és most itt van, a karámhoz hasonlatos raktárban, amelynek kapuján belül egy hatalmas karaván készülődik, hogy megtegye a Szaharán át vezető utat. És az út El-Fajjúmon keresztül visz.

– De hát meg kell találnom azt az átkozott alkímistát – mormogta maga elé az angol. És az állatok búze, amely körülvette, már nem tűnt olyan elviselhetetlennek.

Egy fiatal, szintén poggyászzal megrakott arab közeledett arrafelé, ahol az angol ült, s üdvözölte őt.

– Hová készül? – kérdezte.

– A sivatagba – felelte az angol, és olvasott tovább. Nem szándékozott most beszélgetni senkivel. Mindent át kellett ismételnie, amit a tíz év alatt megtanult, mert az alkímista bizonyára alá fogja vetni valamilyen vizsgának.

A fiatal arab elővett egy könyvet, és elkezdte olvasni. Spanyol nyelvű könyv volt. „Ez jó” – gondolta az angol. Spanyolul jobban beszélt, mint arabul, és ha az a gyerek egészen El-Fajjúmig jön, akkor – ha éppen nem lesz elfoglalva fontos dolgokkal – beszélgethet majd valakivel.

*

„De furcsa – gondolta Santiago, amikor újból megpróbált belekezdeni a könyv első oldalain a temetési jelenetbe. – Már második éve, hogy elkezdtem olvasni, és sehogy se jutok tovább.” Most ugyan semmiféle király nem zavarta, de éppúgy nem tudott odafigyelni. Továbbra sem volt biztos benne, hogy jól döntött-e. De kezdett megérteni valami fontosat: az elhatározás csak a kezdet. Az embert, amint határoz, nagy erejű áramlat ragadja el, és olyan helyre sodorja, ami a döntés pillanatában eszébe sem jutott. „Amikor a fejembe vettem, hogy elmegyek megkeresni a kincsemet, nem gondoltam volna, hogy üvegboltban fogok dolgozni – igazolta magának elmékedése helyességét. – Ugyanígy választhatom ezt a karavánt, de az, hogy az útja hogyan zajlik majd le, mindig is titok marad.”

Az európai, ott őelőtte, szintén könyvet olvasott. Nem volt éppen rokonszenves, és lenézően méregette őt, amikor megérkezett. Akár össze is barátkozhattak volna, de a másik nem akart tovább beszélgetni.

Santiago összecsapta a könyvet. Nem szándékozott semmi olyasmit csinálni, amiben hasonlítana ehhez az európaihoz. Kivette a zsebéből a kőveket, az urímot és a tummímot, s játszadozni kezdett velük.

Az idegen fölkiáltott:

– Urim és tummim!

Santiago erre villámgyorsan visszadugta a köveket a zsebébe.

– Nem eladók – mondta.

– Nincs is értékük – jelentette ki az angol. – Közönséges kvarc, semmi több. Ilyen kőből millió és millió létezik, de annak, aki ért hozzá, urim és tummim. Nem hittem volna, hogy a világnak ezen a részén is lesz valakinél.

– Egy királytól kaptam ajándékba – mondta Santiago.

Az idegen megnémult. Majd a zsebébe nyúlt, és reszkető kézzel előhúzott két ugyanolyan kis követ.

– Valamilyen királyról beszélt – mondta.

– Maga pedig nem hiszi, hogy a királyok pásztorokkal beszélgetnének, ugye? – kérdezte a fiú, és be akarta fejezni a társalgást.

– Ellenkezőleg. Éppen a pásztorok ismertek föl elsőként egy királyt, akit a világ egyébként nem akart megismerni. Ezért nagyon valószínű, hogy a királyok szóba elegyednek a pásztorokkal.

És attól félvén, hogy a fiú nem érti, hozzátette:

– Ez a Bibliában van. Ugyanabban a könyvben, amelyik megtanított, hogyan készítsék magamnak urimot és tummimot. Ezek a kis kövek jelentették az egyetlen megengedett módját annak, hogy Isten akaratát meg lehessen tudni. A papok arany melltáskájukban tartották őket.

Santiago már örült, hogy eljött a raktárba.

– Lehet, hogy ez jel – gondolkodott hangosan az angol.

– Ki és mit beszélt magának a jelekről? – tudakolta a fiú egyre nagyobb érdeklődéssel.

– Az életben minden: jel – mondta az angol, és erre már az újságot is összecuska, amelyet addig olvasott. – A világmindenség egy olyan nyelvből van teremtve, amelyet mindenki ért, de már feledésbe merült. Én pedig, más dolgokon kívül éppen ezt az Egyetemes Nyelvet keresem. Ezért vagyok itt. Meg kell találnom azt a férfit, aki ismeri ezt a nyelvet. Valamilyen alkimista.

Beszélgetésüket a raktár tulajdonosa zavarta meg.

– Szerencsénk van – közölte a kövér arab. – Ma délután indul egy karaván El-Fajjúmba.

– De én Egyiptomba akarok menni.

– El-Fajjúm Egyiptomban van – válaszolta a tulajdonos. – Hát te meg milyen arab vagy?

Santiago megmondta, hogy Spanyolországból jött. Ez tetszett az angolnak: a fiú, noha a ruhája arab, legalább európai.

– Ő a jelle azt mondja, hogy „szerencse” – jegyezte meg az angol, mikor

az arab elment. – Ha tehetném, a „szerencse” és a „véletlen” szóról nagy enciklopédiát írnék. Ezek a szavak alkotják az Egyetemes Nyelvet.

És egyáltalán nem véletlen, hogy itt találkozott Santiagóval, s vele együtt az urimmal és tummimmal, tette hozzá. Megkérdezte még, hogy szintén az alkímistát keresi-e.

– Én kincset keresek – válaszolta Santiago, de rögtön meg is bánta. Úgy tűnt azonban, hogy az angol ennek nem tulajdonít semmi jelentőséget.

– Mondhatjuk, hogy én is – mondta.

– Még azt sem tudom, mi az az alkímia – tette hozzá a fiú, éppen akkor, amikor a raktár tulajdonosa elkezdte szólongatni őket kifelé.

*

– Én vagyok a karaván vezetője – jelentette be egy fekete szemű, nagy szakállú ember. – Élet és halál ura mindenki fölött, akit vezetek. Merthogy a sivatag olyan, mint egy szeszélyes asszony: elveheti az eszét a férfiaknak.

A karaván mintegy kétszáz főt számlált, és kétszer annyi állatot. Voltak köztük tevék, lovak, szamarak és madarak. Az angol több könyvekkel teli bőröndöt hozott magával. A karavánban nők, gyermekek is voltak, de főleg karddal és hosszú puskával fölfegyverkezett férfiak nagyobb számban. Elmondhatatlan ricsaj uralkodott, s a vezetőnek többször meg kellett ismételnie szavait, hogy mindenkihez eljussanak.

– Az emberek különfélék, szívükben különfélék az isteneik. Az én egyetlen istenem viszont Allah, és én az ő nevére esküszöm: mindent meg fogok tenni, ami erőmből telik, hogy még egyszer legyőzzem a sivatagot. Most azt kérem, hogy mindenki esküdjön meg istenére, amelyikben szíve mélyén hisz, hogy minden körülmények között követni fogja az utasításaimat. Az engedetlenség a sivatagban egyenlő a halállal.

A jelenlévők soraiból mormogás hallatszott. Mindannyian halkán esküdtek istenükre. Santiago Jézus Krisztusra esküdött. Az angol csendben maradt. A mormogás tovább tartott, mint egy eskü ideje; az emberek az Ég segítségét is kérték.

Trombita hangja harsant, és mindannyian fölültek valamilyen állatra. Santiago és az angol tevét vásároltak; némi nehézségek árán föl is jutottak rájuk. A pásztorfiú sajnálattal nézte az angol tevéjét, amely a súlyos könyveszsákokkal volt megterhelve.

– Nincsenek véletlenek – próbálkozott az angol, hogy folytassa a megszakadt beszélgetést. – Engem egy barátom hozott ide, aki ismer egy arabot, aki pedig...

A karaván azonban megindult, és nem lehetett hallani, mit mond az angol. De a fiú számára világos volt, hogy mire gondol az angol: arra az egyik dolgot

a másikkal összekötő titokzatos láncra, ami miatt pásztor lett és kétszer ugyanazt álmodta, eljutott egy Afrikához közeli városba, és ott, a főtéren egy királlyal találkozott, s ami miatt meglopták, és rögtön utána megismerkedett egy üvegáruossal, meg ami miatt...

„Minél jobban közeledünk az álmunkhoz, Személyes Történetünk annál inkább életünk igazi értelmévé válik” – gondolta a fiú.

*

A karaván keletnek tartott. Hajnalonként indultak, és amikor a nap a legjobban égetett, megálltak, hogy aztán csak estefelé menjenek tovább. Santiago nem beszélt sokat az angollal, mert az többnyire a könyveivel volt elfoglalva.

Így aztán csendesen figyelte az állatok és emberek menetét a sivatagon át. Minden teljesen más volt, mint az indulás napján: akkor a felfordulás zaja és a kiáltás, a gyereksírás és az állatok ordítása keveredett a vezetők meg a kereskedők ideges utasításaival.

A sivatagban viszont csak örökké fújó szél volt, csönd és a paták dobogása. Még a vezetők is csak keveset beszéltek egymással.

– Annyiszor vándoroltam már ebben a homoktengerben – mondta egyik este egy tevehajcsár. – De a sivatag olyan nagy, s a látóhatár olyan messzi, hogy az ember egészen aprónak érzi magát, és inkább hallgat.

Santiago értette, hogy mire gondol a tevehajcsár, bár előtte sosem járt a sivatagban. Valahányszor a tengert vagy a tüzet figyelte, képes volt órákon át hallgatni és semmire sem gondolni, belemerülve az elemek mérhetetlenségébe és erejébe.

„Tanultam a juhoktól és tanultam az üvegektől – gondolta. – Tanulhatok a sivatagtól is. Öregebbnek és bölcsőbbnek látszik.”

A szél sohasem állt el. Santiagónak eszébe jutott az a nap, amikor a tarifai várfalon ülve érezte ezt a szelet. Lehet, hogy éppen most borzolja a gyapját a juhainak, amelyek az andalúziai mezőket járkál élelemért és vízerért.

„Már nem az én juhaim – mondta magában, és nem hiányoztak neki. – Biztosan megszokták az új pásztorukat, és engem elfelejtettek. Ez így van jól. Aki állandóan úton van, mint a juhok, az tudja, hogy egy napon mindig el kell indulni.”

Utána a kereskedő lányára gondolt, és biztos volt benne, hogy már férjhez ment. Lehet, hogy a pattogatott kukoricás vette el, vagy egy pásztorhoz ment, aki szintén tud olvasni és különleges történeteket mesélni; ilyen, mint ő, nyilván több is van. Csodálkozott viszont saját megérzésén: talán már tanulja is azt az Egyetemes Nyelvet, melyben benne van minden ember múltja és jelene. „Sejtelem”, szokta erre mondani anyja. Santiago kezdte megérteni, hogy a megérzés a lélek gyors megmerülése az életnek abban az egyetemes

áramlatában, amiben minden ember története kölcsönösen összekapcsolódik a másikéval, mi pedig mindenről tudhatunk, mert minden meg van írva.

– Maktub – mondta a fiú, mert eszébe jutott az üvegárus.

A sivatag néha homokos volt, máskor köves. Amikor a karaván sziklatömbhöz ért, megkerülte; kőszirtekhez érve nagyobb kerülőt tettek. Ha a homok túlzottan folyós volt a tevék patájának, megkeresték, merre szilárdabb. Azokon a helyeken, ahol valamikor víz hullámozott, só borította a talajt. Ilyenkor az állatok nyöszörögtek, a tevehajcsárok pedig leszálltak és levették róluk a terhet. Majd saját vállukra rakták, s miután túljutottak a bizonytalan talajon, visszarokdtak mindent az állatok hátára. Ha valamelyik vezető megbetegedett vagy meghalt, a tevehajcsárok sorshúzással választottak másikat.

De mindennek egyetlen célja volt: tekintet nélkül arra, milyen kerülőket kellett tenni, a karaván állandóan egy pont felé haladt. Legyőzván az akadályt ismét a felé a csillag felé vették az irányt, amelyik mutatta, merre fekszik az oázis. Amikor az emberek látták ezt a fénylő csillagot a hajnali égbolton, érezték, hogy az mutatja nekik az utat az asszonyok, a víz, a datolya és a pálmák felé. Ezt csak az angol nem vette észre: többnyire a könyveibe volt belemerülve.

Santiago is hozott magával könyvet, amelyet a vándorút első napjaiban olvasni próbált. De sokkal érdekesebbnek találta, hogy a karavánt figyelje és hallgassa a szelet. Mihelyt megtanulta, hogyan értheti meg jobban és szeretheti a tevéjét, eldobta a könyvet. Főlöszleges tehernek ítélte, noha valamilyen babonás módon úgy hitte, bárhol üti is föl, mindig talál benne valakit, aki fontos. Összebarátkozott a mellette haladó tevehajcsárral. Amikor este mindannyian körülülték a tüzet, történeteket mesélt neki pásztor korából. Az egyik ilyen estén a tevehajcsár elkezdte mesélni a saját életét.

– El-Kairúm mellett laktam – magyarázta. – Volt egy kis földem, pár gyereke, meg az életem, ami, úgy látszott, halálomig nem változik meg. Egyszer a termés jobb lett, mint más években, és mindannyian elmentünk Mekkába. Én ezzel teljesítettem az utolsó kötelességemet. Meg voltam elégedve, nyugalomban és békességben halhattam volna meg. De egy napon megmozdult a föld, és a Nílus kilépett a medréből. Amire azt hittem, hogy csak másokkal eshet meg, a végén megtörtént velem. A szomszédaim attól félték, hogy az áradásban elpusztulnak az olajfáik; a feleségem reszketett a félelemtől, hogy a nagy víz elviszi a gyerekeinket. Én pedig attól rettegtem, hogy a szemem láttára dől romba minden, amit elértem.

– Nem volt mit tenni – folytatta. – A földet nem lehetett tovább megművelni, és más megélhetés után kellett néznom. Most tevehajcsár vagyok De akkor megértettem Allah mondását: az emberek nem az ismeretlentől félnek, mert minden ember képes mindent elérni, amit akar és amire szüksége

van. Attól félünk csak, hogy elveszítjük, amink van, legyen az az életünk vagy a földünk. De a félelmünk elmúlik, mihelyt megértjük, hogy a mi történetünket és a világ történetét ugyanaz a Kéz írta.

*

Esténként néha találkoztak a karavánok. Az egyiknek mindig volt abból, amit a másik nélkülözött, mintha valóban ugyanaz a Kéz írt volna mindent. A tevehajcsárok elmondták egymásnak, mit tudnak a szélviharokról, és leültek a tűz köré, ahol sivatagi történeteket meséltek.

Megint máskor titokzatos, elkendőzött férfiak érkeztek: beduinok, akik a karavánok útját vigyázták. Híreket hoztak a rablókról és a barbár törzsekről. Csöndben jelentek meg, és csöndben is tűntek el, csuklyás fekete humuszukból csak a szemük látszott ki.

Egyik este egy tevehajcsár jött oda a tűzhöz, ahol a fiú meg az angol üldögéltek.

– Azt hallani, hogy harc tört ki a törzsek között – mondta.

Mindhárman hallgattak. Santiago megérezte a félelem légkörét, bár senki nem szólt egy szót sem. Most ismét megértette a szavak nélküli beszédet, az Egyetemes Nyelvet.

Egy kis idő múlva az angol azt kérdezte, hogy fenyeget-e veszély.

– Ha valaki egyszer a sivatagba lépett, annak már nincs visszatérés – válaszolta a tevehajcsár. – Mihelyt nem térhetünk vissza, csak azzal kell törődnünk, hogyan juthatunk előre a legjobban. A többi már Allah dolga, a veszély is.

És azzal a titokzatos szóval fejezte be:

– Maktub.

– Jobban kell figyelnie a karavánokra – mondta a fiú az angolnak, amikor a tevehajcsár elment. – Kitérőkkel teli úton, de mindig egy hely felé haladnak.

– Magának pedig többet kellene olvasnia a világról – felelte az angol. – A könyvek ebben ugyanolyanok, mint a karavánok.

Az emberek és állatok hatalmas csoportja gyorsabb haladásra váltott. Most már nemcsak nappal hallgattak, de csönd honolt éjszaka is, amikor azelőtt összegyűltek a tűz körül, hogy beszélgessenek. De egy napon a karaván vezetője úgy döntött, hogy tüzet sem fognak rakni, nehogy a karaván magára vonja a figyelmet.

Az utazók most mindig körbeállították az állatokat, s középen aludtak, hogy az éjszaka hidege ellen valahogyan védekezzenek. A csapat köré fegyveres őrséget állított a vezető.

Az angol az egyik éjjel nem tudott aludni. Odahívta a fiút, s együtt elmentek sétálni a tábor körüli homokdűnékhez. Éppen telihold volt, és

Santiago elmondta az angolnak egész történetét.

Az angol figyelmét nagyon lekötötte, hogyan virágzott fel az üveggereskedés, miután Santiago beállt oda dolgozni.

– Ez a mozgatóereje mindennek – mondta. – Az alkímiában Világléleknek hívják. Amikor valamit teljes szívükből akarunk, akkor közelebb vagyunk a Világlélekhez. Ez mindig pozitív erő.

Hozzátette, hogy ez nemcsak az emberek adottsága: a földön minden dolognak van lelke, függetlenül attól, hogy ásványról, növényről vagy állatról van-e szó, vagy csupán csak egy gondolatról.

– Minden, ami a föld felszínén és felszíne alatt van, szakadatlanul átalakul, mivel a Föld él, és lelke van. Részei vagyunk ennek a Léleknek, s csak ritkán érzékeljük, hogy ez a lélek a mi érdekünkben jár el. De bizonyára megérti, hogy abban a boltban még az üvegek is részesei voltak a sikerének.

A fiú egy kis ideig nem mondott semmit, és a holdat meg a fehér homokot figyelte.

– Láttam, hogyan halad a karaván a sivatagban – szólalt meg végül. – A karaván meg a sivatag ugyanazon a nyelven beszél, és a sivatag ezért átengedi a karavánt. Figyeli minden lépését, hogy megállapítsa, összhangban van-e vele; ha igen, a karaván eljut az oázisba. Ha valamelyikünk nagy elszántsággal érkezik ide, de nem értené ezt a nyelvet, akkor mindjárt az első napon elpusztulna.

Nézték tovább együtt a holdat.

– Ilyen a jelek csodája – folytatta a fiú. – Figyelem, hogyan olvassák a vezetőket a sivatag jeleit, és a karaván lelke hogyan beszélget a sivatag lelkével.

Egy kicsivel később pedig az angol szólalt meg.

– Jobban kell figyelnem a karavánt.

– Nekem meg el kell olvasnom a könyveit – mondta a fiú.

*

Különös könyvek voltak. Higanyról, sóról, sárkányokról és királyokról szóltak, de a fiú nem értett semmit. Azonban egy gondolat mintha majdnem az összes könyvben ismétlődött volna: valamennyi dolog egyetlen dolognak a megnyilvánulása. Az egyik könyvben azt találta, hogy az alkímia legfontosabb szövege csupán néhány sornyi, és egyetlen smaragdra van följegyezve.

– Ez a Smaragdtábla – mondta az angol, büszkén, hogy valamit megtaníthat a fiúnak.

– Akkor mire való ennyi sok könyv?

– Hogy megértsük azt a pár sort – válaszolta az angol, de nem nagy

meggyőződéssel.

A fiút leginkább a híres alkímistákról szóló könyv ragadta meg. Ezek olyan emberek voltak, akik egész életüket annak szentelték, hogy fémeket tisztítsanak a laboratóriumban: hitték, hogy ha valamilyen fémek sok éven át hevítenek, akkor végül megszabadul egyéni tulajdonságaitól, és azok helyett csak a Világlélek marad. Ez az Egyetlen Dolog lehetővé teszi, hogy az alkímisták mindent megértsenek, ami a Földön van, mert ez az a nyelv, amelyen mindent meg lehet érteni. Ezt a felfedezést a Nagy Műnek nevezték, amely egy folyékony és egy szilárd részből áll.

– Nem elég az embereket és a jeleket figyelni, hogy ezt a nyelvet megértsük? – kérdezte a fiú.

– Az a maga baja, hogy mindent leegyszerűsít – válaszolt ingerülten az angol. – Az alkímia felelősségteljes foglalatosság. Minden lépést szigorúan a mesterek tanításának kell vezérelnie.

Santiago azt is olvasta, hogy a Nagy Mű folyékony részét az Örök Ifjúság Elixírjének nevezik; ez minden betegséget meggyógyít, és nem engedi megöregedni az alkímistát. A szilárd részt Bölcsék Kövének hívják.

– Nem könnyű dolog elkészíteni a Bölcsék Kövét – mondta az angol. – Az alkímisták sok évet töltöttek a laboratóriumokban, és figyelték a tüzet, amely a fémek megtisztítja. Olyan sokáig figyelték, amíg fokozatosan eltűnt a fejükből minden világi hiúság. És egy szép napon megállapították, hogy voltaképpen saját magukat tisztították meg.

Santiagoénak eszébe jutott az üvegárus. Az mondta annak idején, hogy azért szolgált a javukra az üvegek megtisztítása, mert közben mind a ketten megszabadultak a rossz gondolatoktól. A fiú mindinkább meg volt győződve róla, hogy az alkímiát a mindennapi életben is meg lehet tanulni.

– Ezenkívül – folytatta az angol – a Bölcsék Kövének van egy bámulatos tulajdonsága. Egyetlen szilánkjá nagy mennyiségű fémek tud arannyá változtatni.

Ez a kijelentés rendkívüli módon felerősítette Santiago érdeklődését az alkímia iránt. Úgy gondolta, egy kis türelemmel képessé válna, hogy mindent arannyá tudjon változtatni. Több olyan ember életéről olvasott, akik ezt elérték: Helvetiusról, Eliasról, Fulcanelliről, Geberről. Mindöjüknek magával ragadó volt a története: mindannyian végigélték Személyes Történetüket. Utaztak, tanítványokkal találkoztak, csodákat vittek véghez hitetlenkedők előtt, birtokukban volt a Bölcsék Köve és az Örök Ifjúság Elixírje.

De amikor meg akarta tudni, hogy milyen módon lehet elérni a Nagy Műhöz, zsákutcában találta magát. Csak ábrák voltak ott, rejtjeles utasítások és homályos szövegek.

– Miért olyan bonyolult ezekben minden? – kérdezte egyik este az angoltól. Közben feltűnt neki, hogy az angol kissé bosszúsnak látszik, nyilván már hiányoznak neki a könyvei.

– Hogy csak azok értsék meg, akiknél a megértés felelősséggel párosul – mondta az angol. – Képzelve el, mi lenne, ha egyszerre mindenki elkezdené az ólmot arannyá változtatni. Az arany egy pillanat alatt elveszítené az értékét. Csak a kitartó és alapos emberek jutnak el a Nagy Műhöz. Ezért vagyok itt a sivatag közepén. Hogy találkozom egy igazi alkimistával, aki segít megtalálnom ehhez a kulcsot.

– Mikor írták ezeket a könyveket?

– Sok évszázaddal ezelőtt.

– Akkor még nem is ismerték a könyvnyomtatást – erősködött a fiú. – Lehetetlen lett volna, hogy mindenki megismerje az alkímiát. Mire jó akkor ez a furcsa nyelv és ez a csomó rajz?

Az angol erre nem szólt semmit. Aztán kijelentette hogy már több napja figyel a karavánt, és semmi újat nem tudott fölfedezni. Az egyetlen, amit észrevett, az az, hogy mind több szó esik a háborúról.

*

Egy szép napon aztán a fiú visszaadta az angolnak a könyveket.

– No, sok mindent megtudott? – kérdezte türelmetlenül az angol. Szükségét érezte, hogy valakivel beszélgessen, hogy elfeledkezzék a háborútól való félelméről.

– Megtudtam, hogy a világnak Lelke van, s aki ezt a Lelket megérti, az megérti a dolgok nyelvét. Megtudtam, hogy sok alkimista átélte Személyes Történetét, s végül fölfedezte a Világlelket, a Bölcsök Kövét és az Elixírt. De főképpen megtudtam: ezek a dolgok olyan egyszerűek, hogy egyetlen smaragdra föl lehet írni őket.

Az angol csalódott arcot vágott. Többéves tanulmányok, mágikus jelképek, furcsa szavak, laboratóriumi eszközök... mindez semmi hatással nem volt a fiúra. „Nyilván primitívebb lelke van annál, mintsem hogy megértse mindezt” – gondolta.

Fogta a könyveit, és a tevére függesztett zsákokba tette őket.

– Térjen vissza a karavánjához – mondta. – Én se lettem okosabb a karavántól.

A fiú ismét elkezdte figyelni a sivatag hallgatását és az állatoktól felkavart homokot. „Mindenkinek megvan a maga módja arra, hogyan tanuljon meg valamit – ismételte saját magának. – Az ő módja nem az enyém, és az én módom nem az övé. De mind a ketten Személyes Történetünket keressük, és

én őt ezért becsülöm.”

*

A karaván most éjjel és nappal is haladt. Egyre csak elkendőzött arcú hírhozők jelentek meg, s az a tevehajcsár, aki közben a fiú jó barátja lett, elmagyarázta neki, hogy a törzsi háború már megkezdődött. Nagyon szerencsések lesznek, ha elérnek az oázisba.

Az állatok ki voltak merülve, az emberek pedig még hallgatagabbak lettek. A csend éjszaka volt a legfélelmetesebb, amikor egy-egy felbőgő teve hangja – ami azelőtt semmi különöset nem jelentett – most mindenkit megrémített, mivel támadást is jelezhetett.

A tevehajcsár azonban láthatólag nem zavartatta magát a háború rémétől.

– Élek – mondta a fiúnak az egyik holdvilág és tűz nélküli éjszakán, miközben datolyát majszolt. – Most csak eszem, és az evésen kívül semmi mást nem csinállok. Ha aztán nekiindulok, csak a menésre fogok gondolni. Ha majd harcolnom kell, lehet, hogy meghalok egy napon, amelyik ugyanolyan jó lesz a halálra, mint bármelyik másik. Mert én sem a múltamban, sem a jövőmben nem élek. Csak jelenem van, engem az érdekel. Ha mindig a jelenben tudsz maradni, boldog leszel. Meglátod, hogy a sivatagban élet van, az égen csillagok, a harcosok pedig harcolnak, mivel ez az emberi nem alkotórésze. Az élet így olyan lesz, mint egy vigalom, egy nagy ünnepség, mivel mindig csak az a pillanat létezik, amiben éppen él az ember.

Két nappal később, amikor a fiú aludni készült, azt a csillagot nézte, amelyet sötétedés után követni szoktak. Úgy tűnt neki, hogy a láthatár valamivel lejjebb került, mivel a sivatag fölött több száz csillag ragyogott.

– Az az oázis – mondta a tevehajcsár.

– Akkor miért nem megyünk oda most mindjárt?

– Mert aludnunk kell.

*

Santiago akkor nyitotta ki a szemét, amikor a láthatáron felbukkant a nap. A szeme előtt, éppen ott, ahol egész éjszaka kicsiny csillagok ragyogtak, a sivatag teljes szélességében datolyapálmák végtelen sora húzódott.

– Sikerült! – szólalt meg az angol, aki szintén akkor ébredt.

A fiú azonban hallgatott. Megtanulta a sivatag hallgatását, és beérte azzal, hogy a datolyapálmákat nézte maga előtt. Még hosszú utat kell megtennie, amíg eljut a piramisokhoz, és ez a reggel egyszer majd csupán emlék lesz. Most viszont valós pillanat, a tevehajcsár említette ünnep, amelyet ő úgy akar a jelenben átélni, hogy benne legyenek múltbéli tapasztalatai és jövőjének álmai. Egy napon a több ezer datolyapálma látványa is pusztá emlékké válik.

De számára ebben a pillanatban az árnyékot, a vizet, a harcok elől való menedéket jelenti. És ugyanúgy, ahogyan a teve bőgése a veszélyt, a pálmák sora a csodát jelentheti.

„Sokféle nyelven beszél a világ” – gondolta a fiú.

*

„Amikor gyorsan telik az idő, a karavánok is sietnek” – gondolta az alkimista, és nézte, hogyan özönlének az oázisba az emberek és állatok százai. Az érkezők kiáltoztak, az állatok pora elfedte a sivatagi napot, a gyerekek pedig, látván az idegeneket, izgatottan ugrándoztak. Az alkimista figyelte, ahogy a törzsi vezérek üdvözölték a karaván vezetőjét, majd hosszan beszéltek vele.

De mindez nem érdekelte az alkimistát. Már sokak érkezését és indulását látta, miközben az oázis és a sivatag ugyanaz maradt. Látott királyokat és koldusokat, amint a homokdűnéket taposták, melyek szakadatlanul formálódtak a széllel; de mégiscsak ugyanazok a gyerekkorától ismert homokdűnék voltak. Ennek ellenére nem tudta elfojtani a szíve mélyén érzett életörömet, amelyet minden vándor átél, amikor a sárga föld és kék ég után hirtelen megpillantja a pálmák zöldjét. „Az Isten talán azért teremtette a sivatagot, hogy az ember elmosolyodhasson, amikor meglátja a datolyapálmákat” – ötlött eszébe.

Majd úgy határozott, hogy gyakorlatiasabb dolgokra fog figyelni. Tudta, hogy érkezik a karavánja egy ember, akit meg kell tanítania titkainak részére. A jelek ezt mutatták. Nem találkozott még vele, de gyakorlott pillantásával rögtön fel fogja ismerni, amint meglátja. Remélte, hogy hasonlóan rátermett lesz, mint az előző tanítványa.

„Nem tudom, miért kell a beszéd nyelvén közölni ezeket a dolgokat” – töprengett. – „Nem hinném, hogy titkosak lennének; az Isten bőkezűen megosztja titkait minden teremtménnyel.”

Erre a körülményre csupán egyetlen magyarázatot tudott: talán azért kell így átadni ezeket a dolgokat, mert a hamisítatlan Életből születtek, azt pedig nehéz képekkel vagy szavakkal megragadni. Az embereket ugyanis elbűvölik a képek és szavak, míg végül elfelejtik a Világ Nyelvét.

*

Az érkezőket mindjárt El-Fajjúm törzsi vezetői elé vitték. Santiago alig hitt a szemének: egy néhány pálmával körülvett kút helyett – ahogyan valamikor egy földrajzkönyvben olvasta – akkora oázist látott, hogy jóval nagyobb volt, mint sok falu Spanyolországban. Volt itt háromszáz kút, ötvenezer datolyapálma, a pálmák között pedig csupa színes, tarka sátor.

– Olyan, mint egy mese az Ezeregyéjszakából – jegyezte meg az angol, és már alig várta, hogy megismerkedjen az alkímistával.

Körülöttük azonnal összefutottak a gyerekek, s kíváncsian nézegették az állatokat, a tevéket meg a sok idegen embert. A férfiak kérdezősködtek tőlük, hogy láttak-e harckocikat, a nők a szövetek és drágakövek körül tolongtak, amelyeket a kereskedők hoztak. A sivatag csöndje távoli álomnak tűnt; mindenki megállás nélkül beszélt, nevetett és kiáltozott, mintha valamilyen szellemvilágból ismét az emberek közé került volna. Elégedettek és boldogok voltak.

A tevehajcsár – aki az előző napi óvatos várakozással ellentétben most már teljesen nyugodt volt – elmagyarázta Santiagónak, hogy a sivatagban az oázisokat semleges területnek tekintik, mivel lakosságuknak többségét nők és gyermekek alkotják. Oázisok pedig mind az egyik, mind a másik oldalon vannak; ezért a harcok a sivatag homokjában zajlanak, s az oázisok menedéket jelentenek.

A karaván vezetője némi nehézségek árán mindenkit összegyűjtött, hogy utasításokat adjon. Itt fognak maradni, amíg a törzsi háború véget nem ér. Vendégek gyanánt fognak osztozni a sátrakon az oázis lakóival, akik a legjobb helyeket engedik át nekik. Így parancsolja a vendégszeretet törvénye. Majd felszólította az embereket – saját őrségét is –, hogy mindenki adja le fegyverét a törzsi vezetők által kijelölt személyeknek.

– Ezek a háború szabályai – magyarázta a karaván vezetője. – Így az oázisok nem adhatnak búvóhelyet hadseregnek vagy harcosoknak.

Santiago meglepetésére az angol egy krómozott revolvert húzott elő a köpenyéből, és átadta annak az embernek, aki a fegyvereket begyűjtötte.

– Miért hordja magánál? – tudakolta.

– Azért, hogy tudjak bízni az emberekben – felelte az angol. Meg volt nyugodva, hogy útjának végére ért.

A fiú azonban a kincsre gondolt. Minél közelebb jutott álmához, annál bonyolultabbnak látszott minden. Már nem volt érvényes, amit az öreg király úgy nevezett: „a kezdők szerencséje”. Tudta, hogy most következik számára a kitarás és bátorság próbája a Személyes Történetéhez vezető úton. Ezért nem szabad sem sietnie, sem türelmetlenné lennie. Ha meggondolatlanul cselekedne, nem venné észre a jeleket, amelyekkel az Isten kijelölte az útját.

„Isten kijelölte az utamat” – ismételte magában, meglepődve saját gondolatain. A jeleket egészen idáig evilági dolgoknak tartotta. Mint amilyen az evés, az alvás, vagy a nekünk megfelelő munka és az igaz szerelem keresése. Eszébe sem jutott soha, hogy a jelek nyelvet alkotnak, amellyel az Isten megmutatja, mit kell tennie.

„Csak ne légy türelmetlen – biztatta saját magát. – Egyél, amikor itt az evés ideje. És menj, amikor ideje indulni, ahogyan a tevehajcsár mondta.”

Az első napot mindannyian átaludták a fáradtságtól, az angol is. Santiago távol került tőle, egy másik sátorba, öt fiatalal együtt, akik nagyjából vele egykorúak voltak. Sivatagi gyerekek lévén arra kérték, hogy meséljen a nagyvárosokról.

Santiago elmondta nekik, milyen élményei voltak pásztorként, és éppen belekezdett volna abba, hogy mit tapasztalt, mialatt az üvegboltban dolgozott, amikor belépett a sátorba az angol.

– Egész reggel keresem – mondta neki, miközben kitéssékelt a sátorból. – Szükségem van magára, hogy segítsen megtalálni az alkimistát.

Először egyedül próbálkoztak. Egy ilyen alkimista bizonyosan másképp él, mint az oázis többi lakója, és több mint valószínű, hogy a sátrában sosem alszik ki a kemence lángja. Mentek, mentek, amíg rá nem jöttek, hogy az oázis sokkal nagyobb annál, mintsem képzelték, és több száz sátor van benne.

– Elpocsékoztuk majdnem az egész napot – mondta az angol, amikor leültek az egyik kútnál.

– Lehet, hogy meg kellene kérdeznünk valakit – vélte Santiago.

Az angol nem akarta, hogy mások megtudják, miért van itt, az oázisban, ezért nem tudott döntené. Végül azonban beleegyezett, és kérte a fiút, aki nála jobban beszélt arabul, hogy próbálja meg. Santiago odalépett egy nőhöz, aki a kúthoz jött, hogy vizet merítsen egy báránybőr zsákba.

– Jó napot, asszonyom. Szeretném megtudni, hogy merre lakik itt valamilyen alkimista – mondta Santiago.

A nő közölte, hogy ő semmi ilyesmiről nem hallott, s rögtön sarkon fordult. De előzőleg még figyelmeztette Santiagót, hogy feketébe öltözött nőekkel nem szabad beszélnie, mert azok férjes asszonyok. Tisztelnie kell a Hagyományt.

Az angol rendkívül csalódott volt. Ilyen hosszú utazás a semmiért! A fiú szintén elszomorodott, hiszen társa is Személyes Történetét keresi. Márpedig az ilyen ember javára az egész Mindenség összefog, hogy elérje a célját – legalábbis ezt állította az öreg király. És ő igazán nem tévedhet.

– Soha azelőtt nem hallottam az alkimistákról – mondta Santiago. – Különböznék próbálnék segíteni.

Az angolnak fölc sillant a szeme.

– Ez az! Lehet, hogy itt senki sem tudja, egyáltalán mi az, hogy alkimista! Olyan emberről érdeklődjön, aki minden beteget meggyógyít a faluban!

Újabb feketébe öltözött nők érkeztek a kúthoz vízért, de Santiago, hiába sürgette az angol, egyiket sem szólította meg. Aztán végül megjelent egy férfi.

– Ismer valakit, aki itt betegeket gyógyít? – érdeklődött Santiago.

– Minden beteget Allah gyógyít meg – felelte a férfi, és látszott, hogy fél az idegenektől. – Maguk varázslókat keresnek.

Majd elmondott pár sort a Koránból és elment.

Egy újabb férfi tűnt föl. Ez már idősebb volt, és csak egy kis vödört hozott. Santiago megismételte a kérdését.

– Miért keresik azt az embert? – válaszolt kérdésre kérdéssel az arab.

– Mert a barátom hónapokon keresztül utazott, hogy megtalálja.

– Ha valami efféle lakik itt az oázisban, nagyon hatalmasnak kell lennie – mondta a férfi, miután egy pillanatra elgondolkodott. – Még a törzsi vezetők sem látogathatnák meg szükség esetén. Csak hogyha ő maga úgy döntene. Várják meg a háború végét. Akkor pedig menjenek el a karavánnal. Ne akarjanak beavatkozni az oázis életébe – tette még hozzá, mielőtt elment.

Az angolnak azonban felderült az arca. Biztos nyomon vannak.

Végül megjelent egy lány, aki nem feketében járt. Vállán korsót hozott, fejét fátyol borította, de az arca nem volt elfedve. Santiago odalépett hozzá, hogy az alkimista iránt érdeklődjék.

Ekkor hirtelen úgy tűnt, hogy megtorpant az idő, és a fiú előtt mintha teljes valójában megjelent volna a Világlélek. Amikor megpillantotta a leány fekete szemét meg ajkát, amely félúton volt a mosoly és hallgatás közt, megértette a legfontosabb és legbölcsebb részét annak a nyelvnek, amelyet a világ beszél és a föld minden embere szívével megért. Ez a Szerelem, olyasvalami, ami régebbi, mint maguk az emberek és maga a sivatag, de ami mindig újból ugyanazzal az erővel jelenik meg, ha valahol két szempár, akárcsak itt, a kútnál, találkozik. Az ajkak végül a mosoly mellett döntöttek, s ez volt az a jel, amelyet a fiú – bár nem tudott róla – olyan régóta, egész életében várt, és a juhoknál, a könyvekben, az üvegek között meg a sivatag hallgatásában keresett.

Ez volt a világ igazi nyelve, amelynek nem volt szüksége semmiféle magyarázatra, mert a Mindenségnek nem kell magyarázat ahhoz, hogy folytassa útját a végtelen térben. Santiago ebben a pillanatban minden kétség nélkül megérezte, hogy életének asszonyával áll szemtől szemben, s a lány bizonyosan ugyanezt érezte egyetlen szó nélkül is. A fiú biztosabb volt ebben, mint bármiben a világon, még ha a szülei és nagyszülei azt állították is, hogy mielőtt megnősül, udvarolnia kell a lánynak, eljegyeznie őt, és pénzének is kell lennie. Ezt azok mondják, akik talán soha nem ismerték az Egyetemes Nyelvet, mert mihelyt eljutunk hozzá, könnyedén megértjük, hogy mindig van a világon egy ember, aki a párjára vár, akár a sivatag, akár egy nagyváros közepén. Amikor pedig ezek az emberek találkoznak és tekintetük egymásra talál, minden múlt és jövő teljesen elveszíti a jelentőségét, s csak az a pillanat és a hihetetlen bizonyosság létezik, hogy ugyanaz a Kéz írt meg mindent a nap alatt. A Kéz, amely fölébreszti a Szerelmet, s amely mindenki számára, aki ebben a világban dolgozik, pihen és kincsét keresi, alkotott egy vele rokon lelket is. Másképpen az emberi nem álmainak semmi értelmük se lenne.

„Maktub” – gondolta a fiú.

Az angol fölállt, és megrázta a fiút:

– Na mi lesz, kérdezze már meg!

Santiago közelebb lépett a lányhoz. Az ismét elmosolyodott, a fiú pedig viszonzotta a mosolyt.

– Hogy hívnak? – kérdezte.

– Fátima – felelte a lány lesütött szemmel.

– Abban az országban is hívnak így nőket, ahonnan jövök.

– Ez a Próféta lányának a neve – mondta Fátima. – A harcosokkal jutott el oda.

A bájos lány büszkeséggel beszélt a harcosokról. Az angol azonban egyre csak nógatta Santiagót, így az megkérdezte, hol az az ember, aki minden beteget meggyógyít.

– Olyan ember az, aki ismeri a világ minden titkát. A sivatag dzsinneivel beszélget – válaszolt a lány.

A dzsinnek szellemek voltak. Fátima pedig dél felé mutatott, arra, ahol az a különös ember élt. Majd vizet merített a korsóba és elment. Az angol szintén elment, hogy megkeresse az alkimistát. Santiago aztán sokáig üldögélt a kútnál, és világos lett számára, hogy a keleti szél egykor elfújta arcához egy nő illatát, egy lányét, akit már az előtt szeretett, hogy létezéséről tudomást szerzett volna, és hogy az iránta érzett szerelem segít neki megtalálni a világ valamennyi kincsét.

*

Másnap Santiago kiment a kúthoz, hogy megvárja a lányt. Meglepetésére az angol találta ott, aki – most először – a sivatagot nézte.

– Egészen estig vártam rá – számolt be neki az angol. – Az első csillagokkal együtt érkezett. Megmondtam neki, mit keresek. Erre megkérdezte, változtattam-e már ólmot arannyá. Mondtam neki, hogy éppen azt akarom megtanulni. Ő pedig felszólított, hogy próbáljam meg. Ez minden, amit mondott: menjen és próbálja meg.

Santiago nem szólt semmit. Az angol megtesz egy ilyen hosszú utat, és csak azt hallja, amit már tud. Ekkor eszébe jutott, hogy ő maga is ugyanezért adott az öreg királynak hat juhot.

– Akkor próbálja meg – mondta az angolnak.

– Meg is teszem. És rögtön elkezdem.

Egy kicsit később, miután az angol elment, megjött Fátima a korsóval a vízért.

– Szeretnék valami nagyon egyszerű dolgot mondani neked – szólt a fiú. – Azt akarom, hogy legyél a feleségem. Szeretlek.

A lánynak kilötyt a víz a korsójából.

– Mindennap itt foglak várni. Átkeltem a sivatagon, hogy megtaláljam a kincset, ott valahol a piramisok tövében. A háború átok volt nekem. Most áldás lett, mert a közelemben lehetek.

– A háború egyszer majd véget ér – mondta a lány.

Santiago elnézett az oázis pálmái felé. Azelőtt pásztor volt. Itt pedig rengeteg juh van. Fátima fontosabb, mint a kincs.

– A harcosok a kincsüket keresik – mondta a lány, mintha olvasna a fiú gondolataiból. – S a sivatag asszonyai büszkék a harcosaikra.

Majd ismét vizet mert a korsóba, és elment.

Santiago mindennap várta Fátimát a kútnál. Mesélt neki pásztoréletéről, a királyról, az üvegboltról. Összebarátkoztak, s az együtt töltött negyedórától eltékelve végtelenül hosszúnak tűntek a napok a fiú számára. Amikor már majdnem egy hónapja élt az oázisban, a karaván vezetője összehívta embereit.

– Nem tudjuk, meddig tart a háború, és egyelőre nem mehetünk tovább – jelentette be. – A harcok nyilván hosszú ideig elhúzódnak, lehet, hogy évekig. Mindkét oldalon erős és bátor harcosok vannak, és dicsőséget jelent az egyik vagy a másik oldalon harcolni. Nem olyan háború ez, ahol az egyik oldalon jók, a másik oldalon rosszak lennének. Ez a háború olyan erők között folyik, amelyek egy és ugyanazon hatalomért küzdenek, s amikor efféle harc kezdődik, sokkal tovább tart, mint más háborúk, mivel Allah velük van mindkét oldalon.

Az emberek szétszéledtek. Santiago délután újból találkozott Fátimával, és a gyűlésről mesélt neki.

– Amikor másodszor találkoztunk – mondta Fátima –, a szerelmedről beszéltél nekem. Aztán olyan szép dolgokról meséltél, mint a Világ Nyelve és Lelke. Ezekkel lassacskán egy kicsit a te részeddé válok.

Santiago hallgatta a lány hangját, amely szebbnek tűnt számára, mint ahogy a szél zúg a datolyapálmák levelei között.

– Már régóta vártam rád itt, a kútnál. Elfelejtettem a múltamat, a Hagyományt, azt is, hogyan kell a sivatagban a nőknek viselkedniük, amint a férfiak elvárják. Kiskorom óta arról álmodtam, hogy a sivatagtól megkapom életem legnagyobb ajándékát. Ez az ajándék végre itt van, és te vagy az.

Santiago kézen akarta fogni. De Fátima a korsó fülét markolta.

– Meséltél nekem az álmaidról, az öreg királyról és a kincsről. Meséltél a jelekről. Ezért nem félek semmitől, mert éppen a jelek vezettek el hozzád. És része vagyok az álmodnak, Személyes Történetednek, ahogyan hívod. Ezért azt akarom, hogy menj tovább, keresd, amiért jöttél. Ha ki kell várnod a háború végét, rendben van. De ha előbb kell elindulnod, menj el a Történeted szerint. A homokdűnék a széllel változnak, de a sivatag ugyanaz marad. Így lesz a mi szerelmünkkel is. Maktub – mondta. – Ha a Történeted része kell,

hogy legyenek, akkor egy napon visszatérsz.

Santiago szomorúan jött el Fátimától. Eszébe jutottak azok az emberek, akiket ismert. A nők pásztorok csak nehezen győzték meg feleségüket, hogy mindig járniuk kell a mezőket. A szerelem megköveteli a szeretett lény jelenlétét.

Másnap mindezt elmondta Fátimának.

– A sivatag elviszi tőlünk a férfiakat és nem mindig hozza őket vissza – mondta. – Megszoktuk már. De a férfiak tovább élnek a felhőkben, amelyekből nem esik az eső, az állatokban, melyek ott rejtőznek a kövek között, a vízben, amely bőven tör föl a földből. Mindennek a részévé válnak, a Világlélek része lesznek. Egyesek visszatérnek. Olyankor az összes többi asszony is örül, mert azok a férfiak, akikre ők várnak, egy napon szintén visszatérhetnek. Azelőtt, amikor az örömeiket láttam, irigyeltem őket. Most nekem is lesz kire várnom. A sivatag asszonya vagyok, és ezt büszkén vállalom. Azt akarom, hogy az én férjem is olyan szabadon járjon, mint a homokdűnéket borzoló szél. Én is látni akarom a férjemet a felhőkben, az állatokban és a vízben.

Santiago az angolhoz indult. Fátimáról akart neki mesélni. Megdöbbenve vette észre, hogy az angol a sátra mellett kis kemencét épített magának, amelyen egy áttetsző edény állt. Az angol fát rakott a tűzre, és a sivatagot nézte. Szeme mintha jobban fénylett volna, mint amikor egyik könyvet olvasta a másik után.

– Ez a munkám első szakasza – mondta az angol. – El kell különítenem a tisztátalan ként. Közben nem szabad félnem a kudarctól. Éppen a kudarctól való félelem akadályozott meg abban eddig, hogy megpróbálkozzam a Nagy Művel. Csak most kezdek neki annak, amit már tíz évvel ezelőtt meg kellett volna tennem. De örülök, hogy nem húsz évet vártam.

Újból rakott a tűzre, és tovább nézte a sivatagot. Santiago vele maradt egy darabig, amíg a sivatag az esti fénytől rózsaszínes árnyalatot kezdett ölteni. Akkor aztán erős vágyat érzett, hogy odamenjen és kiderítse, tud-e a csönd válaszolni a kérdéseire.

Egy darabig csak céltalanul gyalogolt, úgy, hogy az oázis pálmáit ne vesztse szem elől. Hallgatta a szelet, s a lába alatt érezte a köveket. Időnként egy-egy kagylót talált, amiről eszébe jutott, hogy a régmúlt időkben tenger volt a sivatag helyén. Aztán leült egy kőre, és hagyta, hogy a láthatár elbűvölje. Nem tudta fölfogni a birtoklás nélküli szerelem érzését. Fátima azonban a sivatag asszonya volt, így ezt Santiagónak éppen a sivatag taníthatná meg.

Üldögélt tovább, és semmire sem gondolt, míg egyszer csak mozgást érzékelt a feje fölött. Felnézett az égbe, és meglátta, hogy fönna a magasban két karvaly repül.

Elkezdte figyelni őket, nézte, milyen alakzatot írnak le az égen. Mozgásuk

rendezetlennek tűnt, de valami általa föl nem fogható jelentést mégis sejtett benne. Úgy döntött tehát, hogy szemmel tartja a madarak röptét, hátha valamit sikerül kiolvasnia belőle. Talán a sivatag magyarázatot ad neki, mi a birtoklás nélküli szerelem.

Kezdett elálmosodni. A szíve azonban nem engedte, hogy aludjon, hanem ellenkezőleg: arra készítette, figyeljen oda. „Éppen a Világ Nyelvébe merülök, és ezen a földön minden jelent valamit, még a madarak röpte is” – gondolta magában. És örült, hogy telve van a Fátima iránti szerelemmel.

„Ha az ember szeret, még több értelme van mindennek” – töprengett.

Az egyik karvaly hirtelen lejjebb ereszkedett, és megtámadta a másikat. Abban a pillanatban futó látomás jelent meg Santiago szeme előtt: fegyveresek, akik kivont karddal az oázisra rontanak. A káprázat, bár mindjárt eltűnt, megijesztette. Hallott már látomásokról, és ő is találkozott ilyesmivel: ezek olyan ábrándképek, amelyek a sivatag homokja fölött jelennek meg. De hát ő nem kívánja, hogy katonaság támadja meg az oázist.

El akart feledkezni erről, s visszatérni elmélkedéséhez. Ismét a rózsaszínes sivatagra és a kövekre igyekezett összpontosítani. A szívében azonban valami nem hagyta békén.

„Mindig kövesd a jeleket” – mondta neki akkor az öreg király. Santiago pedig gondolatban Fátimához repült. Nem felejtette el, amit látott, és azt sejtette, hogy hamarosan valóra válik.

Csak nehezen szakította ki magát önkívületi állapotából. Föhlalt, és elindult a pálmák felé. Megint csak rá kellett jönnie, milyen sok nyelven szólnak meg a dolgok: ezúttal a sivatag volt a biztos hely, s az oázis lett veszélyes.

A tevehajcsár egy datolyapálma alatt ült, és ő is a napnyugtát nézte. Meglátta Santiagót, amint előbukkan a homokdűne mögül.

– Közelednek a katonák – mondta Santiago. – Látomásom volt.

– A sivatag mindig eltölti az ember szívét látomásokkal – felelte a tevehajcsár.

De Santiago elmondta neki a karvalyokat: figyelte a röptüket, amikor hirtelen belemerült a Világlélekbe.

A tevehajcsár nyugodt maradt: értette, miről beszél Santiago. Tudta, hogy ezen a földön bármilyen dolog kifejezhet bármi létezőt. Ha valaki akármelyik lapján kinyitna egy könyvet, vagy tenyérből, kártyából, a madarak röptéből vagy bármi másból olvasna, találhatna összefüggést azzal, amit éppen átél. Valójában nem ezek a dolgok mutatják ki a kapcsolatot. Az emberek azok, akik a dolgokat figyelvén megfejtik a módot, amellyel a Világlélekbe lehet hatolni.

A sivatag teli volt emberekkel, akik abból éltek, hogy nehézség nélkül be tudtak hatolni a Világlélekbe. Ezek voltak a jószok, és a nők meg az öregek tartottak tőlük. A harcosok csak nagy ritkán kérték a szolgálatukat, mert nem

lehet úgy menni a csatába, hogy közben az ember tudja, mikor fog meghalni. A harcosok jobban szerették a küzdelem és az ismeretlen izgalmát; a jövőt Allah írta meg, és lett légyen általa megírva bármi is, az mindig az ember javát szolgálja. A harcosok tehát csak a jelennek éltek, mert az tele volt meglepetéssel, s nekik számos dologra kellett odafigyelnük: hol van az ellenség kardja, hol van a lova, hová kell mérni a következő csapást, hogy az ember megmentse az életét.

A tevehajcsár nem volt harcos, és már több jóstól kért tanácsot. Némelyeknek igaza lett, mások tévedtek. Mígnem a legöregebbik (és legrettegettebb) megkérdezte a tevehajcsárt, miért érdeklí őt annyira a jövője.

– Hogy tehessem a dolgomat – válaszolta a tevehajcsár. – És megváltoztathassam, amit nem szeretnék, hogy megtörténjen.

– Csakhogy az már nem a te jövőd lesz – jegyezte meg a jós.

– Akkor talán azért szeretném ismerni a jövőmet, hogy felkészülhessek arra, ami következik.

– Ha jó dolog lesz, kellemes meglepetést jelent majd – mondta a jós. – Ha rossz lesz, már akkor sokat fogsz szenvedni miatta, amikor még be sem következett.

– Azért akarom ismerni a jövőt, mert ember vagyok – mondta neki végül a tevehajcsár. – És az emberek a jövőjükért élnek.

A jós egy kis ideig hallgatott. Leginkább pálcikákból jósolt, amelyeket a földre dobott, s az általuk formált alakzatból mondta meg a jövőt. Ezúttal azonban a pálcikákat egy kendőbe téve visszacsúsztatta a zsebébe.

– Abból élek, hogy az embereknek megjósolom a jövőjüket – mondta. – Ismerem a pálcikák titkát, tudom, hogyan kell használnom őket, hogy behatoljak a körbe, ahol minden meg van írva. Ott elolvashatom a múltat, fölfedhetem ami már feledésbe merült, s a jelek által megérthetem a jelent. Amikor az emberek hozzám fordulnak akkor nem kiolvasom a jövőt, hanem találgatom. Mivelhogy a jövő Istené, aki csak rendkívüli körülmények között szokta felfedni. És hogyan vagyok képes megfejteni a jövőt? A jelen jeleinek alapján. A titok a jelenben rejtőzik; ha a jelenre összpontosítasz, meg tudod jobbitani. És ha jobbá tetted a jelent, akkor az is, ami utána következik jobb lesz. Felejtsd el a jövőt, s éljed életed minden napját a Törvény tanítása szerint, és abban a hitben, hogy Isten gondoskodik gyermekeiről. Minden nap magában hordozza az Örökkévalóságot.

A tevehajcsár azt is tudni akarta, Isten milyen körülmények között engedi meglátni a jövőt.

– Ha ő maga megmutatja. Isten a jövőt csak nagy ritkán mutatja meg, mégpedig egyetlen esetben: ha az olyanféle jövő, amely úgy van megírva, hogy megváltozzék.

A tevehajcsár úgy vélte, hogy az Isten ennek a fiúnak megmutatta a jövőt. Tehát azt akarja, hogy ez a fiú legyen az eszköze.

– Menj, és szölj a törzsi vezéreknek – mondta neki. – Mondd el nekik, hogy közelednek a harcosok.

– Ki fognak nevetni.

– Ők a sivatag emberei, azok pedig hozzá vannak szokva a jelekhez.

– Akkor erről már tudniuk kellene.

– Ezzel nem foglalkoznak. Meg vannak győződve, ha valamit meg kell tudniuk, amit Allah közölni szeretne, akkor jön valaki, és elmondja. Ez már sokszor előfordult. Ma pedig rajtad a sor.

Santiago Fátimára gondolt. S úgy döntött, elmegy a törzsi vezérekhez.

*

– Jelet kaptam a sivatagban, azért jövök – mondta az őrnök, aki az oázis közepén lévő hatalmas, fehér sátor bejárata előtt állt. – A vezérekkel szeretnék beszélni.

Az őrnök nem mondott semmit. Bement, és sokáig nem jött vissza. Aztán egy fehérbe és aranyba öltözött fiatal arabbal jelent meg. Santiago elmondott neki mindent, amit látott. Az arab megkérte, hogy várjon egy kicsit, és visszament.

Beesteledett. Arabok és kereskedők jöttek-mentek. Lassan kialudtak a tüzek, s az oázis csöndes lett, akárcsak a sivatag. Csupán a nagy sátor fénye világított tovább. Santiago egész idő alatt Fátimára gondolt, és sehogy sem tudott eligazodni azon, amit a lány délután mondott neki.

Végül, többórányi várakozás után az őrnök behívta.

Elállt a lélegzete attól, amit meglátott. Soha nem hitte volna, hogy a sivatag közepén ilyen sátor létezik. A földet a leggyönyörűbb szőnyegek borították, amelyekre valaha lépett, a mennyezetről függő sárga kovácsolt csillárokból gyertyák égtek. A törzsi vezérek hátul ültek félkörben, karjukat és lábukat gazdagon hímzett selyempárnákon nyugtatták. Szolgák sűrögtek-forogtak, kezükben teával és fűszerekkel megrakott ezüsttálcaikkal. Némelyiküknek az volt a feladata, hogy a nargilékben izzó szénre ügyeljen. A füst finom illata betöltötte a sátor levegőjét.

Nyolc vezér volt ott, de Santiago azonnal fölismerte, melyik közülük a legmagasabb rangú: egy fehérbe és aranyba öltözött arab, aki a félkör közepén ült. Az az ifjú ült mellette, akivel Santiago korábban már beszélt.

– Ki az az idegen, aki jelekről beszél? – kérdezte az egyik vezér, s Santiagóra nézett.

– Én vagyok – felelte, s elmondta, amit látott.

– És miért éppen egy idegennek beszélne a sivatag, amikor tudja, hogy mi

már nemzedékek óta itt élünk? – firtatta egy másik törzsi vezér.

– Mert az én szemem még nincs hozzá szokva a sivataghoz – válaszolta neki Santiago. – És épp ezért képes meglátni olyasmit, amit a túlzottan ismerős szem nem vesz észre.

„Mert tudok a Világlélekről” – gondolta. De erről nem szólt semmit, mert az arabok nem hisznek az ilyen dolgokban.

– Az oázis semleges terület. Az oázist senki sem támadja meg – jelentette ki a harmadik törzsi vezér.

– Csak azt mondom, amit láttam. Ha nem akarják elhinni, akkor ne tegyenek semmit.

A sátorban mély hallgatás állott be, amit a törzsi vezérek izgatott vitája követett. Az arab nyelvjárást, amelyet beszéltek, Santiago nem értette, de amikor jelezte, hogy elmenne, az egyik ör rászólt, hogy maradjon. A fiú félelmet érzett; a jel arra utalt, hogy valami nincs rendben. Bosszantotta, hogy egyáltalán beszélt a dolgról a tevehajcsárral.

Egyszer csak az öreg vezér középütt alig észrevehetően elmosolyodott, és Santiago megnyugodott. Az öreg nem vett részt a vitában, és eddig egyetlen szóval sem nyilatkozott. Santiago azonban már hozzá volt szokva a Világ Nyelvéhez, s így megérezte, hogyan járja át a sátor légkörét a békesség. Sejtése azt súgta neki, hogy helyesen cselekedett, amikor idejött.

A vita befejeződött. Egy időre valamennyien elhallgattak, és figyelték, mit mond az öreg. Az aztán Santiagóhoz fordult, de ezúttal hűvös és idegen kifejezéssel.

– Egy messzi országban kétezer évvel ezelőtt kútba dobtak és rabszolgasorba vetettek egy embert, aki hitt az álmoknak – jelentette ki az öreg. – A mi kereskedőink megvásárolták őt, és elhozták Egyiptomba. S mi mindannyian tudjuk, hogy az, aki hisz az álmoknak, meg is tudja magyarázni őket.

„Annak ellenére, hogy nem mindig képes megvalósítani őket” – gondolta Santiago, mert az öreg cigányasszony jutott eszébe.

– Annak köszönhetően, hogy a fáraó sovány és kövér tehenekről álmodott, ez az ember megmentette Egyiptomot az éhínségtől. Józsefnek hívták. Ő is idegen volt idegen országban, és körülbelül hasonló korú.

Még mindig hallgattak. Az öreg tekintete hűvös maradt.

– Mindig a Hagyományt követjük. A Hagyomány akkor megmentette az egyiptomiakat az éhínségtől, és a leggazdagabb néppé tette. A Hagyomány megtanítja, hogyan kell a férfiaknak a sivatagot járniuk, és hogyan kell férjhez adniuk a lányukat. A Hagyomány azt mondja, hogy az oázis semleges terület, mert oázisok mindkét oldalon vannak, és sebezhetőek.

Az öreget senki egyetlen szóval sem szakította félbe.

– A Hagyomány azonban azt is megmondja, hogy higgyünk abban, amit a

sivatag üzen. A sivatag tanított meg bennünket mindenre, amit tudunk.

Az öreg jelt adott, és az arabok mind fölkeltek. A tanácskozás véget ért. A pipákat eloltották, az örök pedig mereven álltak. Santiago indulni készült, de az öreg még hozzátette:

– Holnaptól érvénytelenítjük az egyezséget, hogy az oázisban senki nem hordhat magánál fegyvert. Egész napon át az ellenséget fogjuk várni. Amint a nap lebukik a láthatár mögé, a férfiak visszaadják nekem a fegyvereket. Az ellenség minden tíz megölt emberéért egy aranyat kapsz. A kiosztott fegyvereknek azonban ki is kell próbálniuk a csatát. A fegyverek ugyanolyan szeszélyesek, akár a sivatag, és ha megszoknák a tétlenséget, legközelebb nem akaródná elsülniük. Ha holnap egyetlen fegyvert sem fognak használni, akkor az egyiket ellened kell fordítani.

*

Csupán a telihold világította meg az oázist, amikor a fiú kilépett. Úgy húszpercnyi járásra volt a sátorától.

Az események megijesztették. Belemerült a Világlélekbe, és saját élete lehet az ára annak hogy hitt mindennek. Nagy a tét. De már akkor ilyen nagy tétet tett meg, amikor eladta a juhait, és elindult Személyes Története nyomán. És ahogyan a tevehajcsár mondja, holnap ugyanolyan jól lehet meghalni, mint bármikor máskor. Akármelyik nap alkalmas az életre, vagy arra, hogy eltávozzunk a világból. Minden egy szótól függ: „Maktub”.

Csendesen lépdelt. Nem bánt semmit sem. Ha holnap meg fog halni, az azért lesz, mert az Isten nem akarja megváltoztatni a jövőt. De az után fog meghalni, hogy átkelt a szoros másik partjára, hogy az üvegoltban dolgozott, megismerte a sivatag hallgatását és Fátima szemeit. Attól fogva, hogy elindult hazulról, végigélt minden egyes napot. Ha holnap meghal is, már semmi sem változik meg abból, hogy szeme sokkal többet látott, mint más pásztoroké. És erre büszke volt.

Egyszer csak valami feldübörgött, és egy különös vihar szele földre döntötte Santiagót. Olyan porfelhő kavargott, amely csaknem eltakarta a holdat. Hatalmas fehér ló ágaskodott a fiú fölé. és fenyegetően felnyerített.

Santiago alig fogta föl, mi történik, de mihelyt a por egy kissé elült, korábban ismeretlen félelem kerítette hatalmába. A lovon feketébe öltözött lovas ült, bal vállán sólymot tartott. Turbánt viselt, és arcát egészen a szeméig kendő fedte el. Olyan volt, mint egy sivatagi hírvivő, de a belőle sugárzó erő fölülmúlt mindent, amit a fiú valaha átélt.

A különös lovas előhúzta hatalmas görbe kardját, amely a nyereghez volt kötve. Az acél megcsillant a holdfényben.

– Ki merészelt olvasni a karvalyok röptéből? – harsant föl egy olyan erőteljes hang, amely szinte El-Fajjúm mind az ötvenezer pálmája között

visszhangzott.

– Én merészelttem – mondta Santiago, és mindjárt eszébe jutott a mórölő Szent Jakab képe, amint fehér lova az előtte kuporgó hitetlenek fölé ágaskodik, ugyanilyen volt a helyzet, csakhogy most éppen fordítva.

A kard azonban nem sújtott le. Az idegen karja lassan ereszkedett, míg a penge csúcsa meg nem érintette Santiago homlokát. Olyan hegyes volt, hogy egy csepp vér is kiserkent.

– Én merészelttem – ismételte a fiú, és lehajtott fejjel várta a kardcsapást. – Megmenekül sok élet, mert maguk nem számoltak a Világ Nyelvével.

A lovas nem mozdult. Mint ahogyan Santiago sem. Még csak eszébe sem jutott, hogy megpróbáljon elmenekülni. Szívében különös örömet érzett: Személyes Történetéért fog meghalni. És Fátimáért. Tehát igazat mondott a jel. Itt áll az ellenség, és emiatt nem kell félnie a haláltól, mert létezik a Világlélek. Egy pillanaton belül ő is a részévé fog válni. Holnap pedig csatlakozik hozzá az ellenség is.

Az idegen azonban továbbra is csak tartotta a kardot a fiú homlokán.

– Miért olvastál a madarak röptéből?

– Csak azt olvastam ki, amit a madarak el akartak mondani. Meg akarják menteni az oázist, maguk pedig meg fognak halni. Az oázisban több a férfi, mint maguknál.

A kard még mindig ott volt a fiú homlokán.

– Ki vagy, hogy megváltoztasd a sorsot, amelyet Allah szabott meg?

– Allah teremtette a katonákat és a madarakat is. Allah mutatta meg nekem a madarak nyelvét. Mindent ugyanaz a Kéz írt meg – mondta Santiago, emlékezvén a tevehajcsár szavaira.

Az idegen végre elvette a kardot a fiú homlokáról. Santiago egy kicsikét megkönnyebbült, de nem menekülhetett el.

– Ügyelj a jóslatokra – szólt az idegen. – Ha valami meg van írva, nem lehet elkerülni.

– Csak a sereget láttam – ellenkezett Santiago –, nem láttam a csata eredményét.

A lovas szemmel láthatólag meg volt elégedve a válasszal, de fogta tovább a kezében a kardot.

– Mit csinál egy idegen egy idegen országban?

– A Személyes Történetemet keresem. Az olyan, amit sose értene meg.

A lovas visszacsúsztatta a kardot a hüvelyébe, a sólyom a vállán pedig furcsán felrikoltott. Santiago föllélegzett egy kicsit.

– Próbára kellett tennem a bátorságodat – mondta az idegen. – A bátorság a legfontosabb tulajdonsága annak, aki a Világ Nyelvét kutatja.

Santiago megdöbbsent. Ez az ember olyasmiről beszél, amit csak kevesen

ismernek.

– Nem szabad soha meggyengülnünk, még ha ilyen messzire jutottunk is – folytatta az idegen. – Szeretnünk kell a sivatagot, de soha nem bízhatunk meg benne teljesen. Mert a sivatag próbatételt jelent minden férfi számára: figyelni minden léptünket, és megöli az óvatlanokat.

Ezek a szavak az öreg királyt juttatták Santiago eszébe.

– Ha betörnek ide a harcosok, te pedig napnyugtáig nem veszed el a fejedet, akkor keress meg – mondta az idegen.

Ugyanaz a kéz, amely a kardot markolta, most ostort ragadott. A ló ismét fölgaskodott és porfelhőt kavart.

– Hol találom meg? – kiáltotta még Santiago a távolodó lovas után.

A kéz az ostorral déli irányba mutatott.

Santiago az alkímistával találkozott.

*

El-Fajjúm pálmái között másnapra kétezren voltak a fölfegyverkezett férfiak. Még mielőtt a nap delelőre ért, ötszáz harcos tűnt föl a láthatáron. A lovasok észak felől jöttek be az oázisba; békésnek látszottak, de fehér burnuszuk alatt fegyverek rejtőztek. Mihelyt elértek az El-Fajjúm közepén álló nagy sátorhoz, előhúzták jatagánjukat és puskájukat. És megtámadták az üres sátrat.

Az oázis emberei körülzárták a sivatagiakat. Fél óra leforgása alatt négyszázkilencvenkilenc test hevert a földön. A gyerekek a pálmaliget túloldalán voltak, és semmit se láttak. Az asszonyok férjükért imádkoztak a sátrakban, és ők sem láttak semmit. Ha nem lettek volna ott a szétszabdalt testek, úgy tűnhetett volna, hogy az oázis mindennapi életet éli.

Csak egyetlen harcos menekült meg, a sereg parancsnoka. Délután a törzsi vezérek elé vitték, akik megkérdezték tőle, miért sértette meg a Hagyományt. Azt felelte, hogy emberei, akiket már kimerített a sok napig tartó harc, éhesek és szomjasak voltak. Azért határozták el, hogy elfoglalnak egy oázist, hogy újból harcba kezdhesenek.

A törzsi fővezér kijelentette, hogy együtt érez a harcosokkal, de a Hagyományt sosem szabad megsérteni. Az egyetlen, ami a sivatagban változik, a homokdűnék sora, amikor fúj a szél.

Majd dicstelen halálra ítélte a parancsnokot. Ahelyett hogy penge vagy golyó által vették volna életét, felakasztották egy ugyancsak elpusztult datolyapálmára. A test ott himbálózott a sivatagi szélben.

A törzs vezetője magához hívatta az idegent, s adott neki ötven aranyat. Majd ismét fölidézte József egyiptomi történetét, és felkérte Santiagót, hogy legyen az oázis tanácsadója.

Amikor a nap teljesen lenyugodott, és kezdtek feltűnni az első csillagok – nem sok világitott, mivel még telihold volt –, Santiago elindult dél felé. Csak egy sátor volt ott, és az éppen arra járó arabok azt állították, hogy az a hely tele van szellemekkel. Santiago azonban leült, és hosszan várakozott.

Az alkimista csak akkor jelent meg, amikor a hold már magasan járt. Két döglött karvalyt hozott a vállán.

– Itt vagyok – mondta Santiago.

– Nem kellene itt lenned – válaszolt neki az alkimista. – Vagy talán a Személyes Történeted hozott ide?

– A törzsek háborúznak egymással. Nem lehet átmenni a sivatagon.

Az alkimista leszállt a lóról, és intett Santiagónak, hogy menjen be vele a sátorba. Ugyanolyan sátor volt, mint az összes többi, amelyet Santiago eddig az oázisban látott, kivéve azt a mesebeli pompával berendezett központi sátrat. Szemével az alkímia kellékeit és a kemencéket kereste, de nem látott semmit. Csak egy halom könyv volt ott, tűzhely, meg titokzatos ábrákkal teli szőnyegek.

– Ül le, főzök teát – mondta az alkimista. – És együtt megesszük ezeket a karvalyokat.

Santiagót az a gyanú kerítette hatalmába, hogy ezek azok a madarak, amelyeket előző nap látott, de nem szólt egy szót sem. Az alkimista tüzet rakott, és nem sokkal később már a hús finom illata lengte be a sátrat. Jobb volt, mint a vízpipák illata.

– Miért akartál találkozni velem? – kérdezte Santiago.

– A jelek miatt – felelte az alkimista. – A szél megmondta nekem, hogy jönni fogsz. És hogy segítségre lesz szükséged.

– Az nem én vagyok. Az egy másik idegen, az angol. Az keresi magát.

– Neki még valami mást kell megtalálnia, mielőtt megtalál engem. De jó úton van. Elkezdte nézni a sivatagot.

– És én?

– Ha az ember igazán akar valamit, az egész Mindenség összefog, hogy képes legyen az álmát valóra váltani – ismételte meg az alkimista az öreg király szavait. Santiago megértette. Útja során egy újabb ember jelent meg, hogy Személyes Történetéhez vezesse őt.

– Akkor maga tanítani fog engem?

– Nem. Te már mindent tudsz, amire szükséged van. Csak azt mutatom meg, merre jutsz el a kincsedhez.

– A törzsek háborúznak egymással – ismételte Santiago.

– Én ismerem a sivatagot.

– Már megtaláltam a kincsemet. Van tevém, pénzem az üvegboltból, meg ötven aranyam. Az én országomban gazdag lehetnék.

– Ezek közül egy sincs közel a piramisokhoz – ellenkezett az alkimista.

– Itt van nekem Fátima. Sokkal nagyobb kincs ő, mint bármi más, amit összegyűjtöttem.

– Őrá sem a piramisoknál találtál.

Csöndben megették a karvalyokat. Az alkimista felnyitott egy üveget, és valami vöröset töltött Santiagónak. Bor volt – sose ivott még ennél jobbat. A Törvény azonban tiltja a bort.

– Nem az a rossz, ami bemegy az ember száján – jelentette ki az alkimista.

– Az a rossz, ami kijön rajta.

Santiagónak jobb kedve lett a bortól, bár az alkimista felébresztette benne a félelmet. Leültek a sátor elé, s a hold fényét nézték, amely elhalványította a csillagokat.

– Igyál, és érezd jól magad – mondta az alkimista, amikor észrevette, hogy a fiú egyre vidámabb lesz. – Pihenj, akár a harcos, aki mindig pihen a harc előtt. De ne felejtse el, hogy a szíved ott van, ahol a kincsed. És hogy meg kell találnod a kincsedet, hogy minden, amit az utadon fölfedeztél, értelmet kaphasson. Holnap add el a tevét és vegyél egy lovat. A teve csalárd: megy tízezer lépést, és nem látszik rajta a fáradtság. Aztán egyszer csak váratlanul térdre rogyik és vége. A ló viszont lassan fárad el. Te pedig mindig tudni fogod, mit kívánhatsz tőle, vagy megsejted, mikor pusztul el.

*

A következő éjjelen a fiú lovon jelent meg az alkimista sátra előtt. Egy kis várakozás után odaért az alkimista, fehér lován, bal vállán a sólyommal.

– Mutass nekem életet a sivatagban – mondta az alkimista. – Csak aki megtalálja az életet, az találhatja meg a kincset.

Nekiindultak a homokdűnéknek, amelyeket még megvilágított a hold. „Nem tudom, sikerül-e életet találnom a sivatagban – gondolta Santiago –, még nem ismerem a sivatagot.”

Legszívesebben megfordult volna, és megmondta volna ezt az alkimistának – de félt tőle. Arra a köves helyre értek, ahol korábban a karvalyokat látta; de ott most csak a csönd és a szél uralkodott.

– Nem tudok életet találni a sivatagban – mondta Santiago. – Tudom, hogy itt van, de nem vagyok képes megtalálni.

– Az élet vonzza az életet – válaszolt az alkimista.

S a fiú megértette. Rögvest eloldozta a lovat mire az szabadon nekiindult a köveknek és a homoknak. Majdnem fél óra hosszat ment, az alkimista pedig csöndesen követte. Az oázis pálmái már eltűntek a szemük elől, csak az óriási

holdat látták az égen, meg az ezüstösen csillogó sziklákat. Ott egyszer csak egy olyan helyen, ahol azelőtt sosem jártak, Santiago lova megállt.

– Itt élet van – mondta Santiago az alkimistának. – Én nem ismerem a sivatag nyelvét, de a lovam ismeri az élet nyelvét.

Leszálltak a lóról. Az alkimista nem szólt. Lassan elindult, és benézegetett a kövek közé. Hirtelen megtorpant, és óvatosan lehajolt. A kövek között hézag tátongott; az alkimista előbb a kezét dugta bele csuklóig, majd a karját egészen vállig. Belül valami mozgott, az alkimista szeme pedig – mást nem is látott belőle Santiago, csak a szemét – az erőlködéstől és a feszültségtől összeszűkül. A karja mintha birkózott volna valamivel odabenn az üregben. Ekkor azonban az alkimista, hirtelen ugorva egyet – ami megijesztette Santiagót –, kirántotta a kezét s fölegyenesedett. Egy kígyót tartott a farkánál fogva.

Santiago is hirtelen összerándult és hátrahőkölt. A kígyó megállás nélkül tekergett, sziszegése felszakította a sivatag csendjét. Pápaszemes kígyó volt, amelynek mérge néhány perc alatt megölheti az embert.

„Vigyázat, mérge” – villant át a fiú agyán. De hiszen az alkimista beledugta a kezét az üregbe, és a kígyó már bizonyosan megmarta. Az alkimista arca azonban nyugodt maradt. Kétszáz éves mondta róla annak idején az angol. Már nyilván tudja, hogyan kell bánni a sivatag kígyóival.

Santiago figyelte, ahogy a lovához megy, és előhúz egy hosszú, görbe kardot. Egy kört rajzolt vele a földre, s a kígyót betette a közepébe, mire az rögtön megnyugodott.

– Nem kell félned – mondta az alkimista. – Ez innen nem menekül el. Te pedig életet fedeztél föl a sivatagban, azt a jelet, amire vártam.

– Miért olyan fontos ez?

– Mert a piramisok körül minden csak sivatag.

A piramisokról Santiago hallani sem akart. Az előző este óta nehéz és szomorú volt a szíve. Mivel a kincsért elmenni egyet jelent azzal, hogy el kell hagynia Fátimát.

– Elvezetlek a sivatagon keresztül – mondta az alkimista.

– Az oázisban akarok maradni – tiltakozott Santiago. – Már megtaláltam Fátimát. Nekem ő drágább, mint a kincs.

– Fátima a sivatag asszonya – válaszolta az alkimista. – Tudja, hogy a férfiaknak el kell menniük, hogy visszajöhessenek. Ő már megtalálta a kincsét: téged. Most azt várja, hogy te is megtaláld, amit keresel.

– És ha úgy határozok, hogy maradok?

– Az oázis bölcse leszel. Van elég aranyad, hogy sok juhot és tevéet vegyél magadnak. Feleségül veszed Fátimát, s az első évben nagyon boldogok lesztek. Te megtanulod szeretni a sivatagot, s megismered mind az ötvenezer

pálmát. Figyeled, hogyan nőnek és tanúskodnak az állandóan változó világról. És egyre többet fogsz érteni a jelekből, mivel a sivatag minden tanítók legjobbika.

A második évben eszedbe jut, hogy létezik a kincs. A jelek elkezdenek sürgetőleg emlékeztetni erre, te pedig igyekszel majd, hogy ne figyelj rájuk. Tudásodat csak az oázisnak és lakóinak hasznára fordítod. A törzsi vezérek hálásak lesznek neked érte. A tevék gazdagságot és hatalmat hoznak neked.

A harmadik évben is a kincsről és Személyes Történetedről fognak hozzád szólni a jelek. Éjszakákon át járkálsz majd az oázisban, Fátimából pedig szomorú asszony válik, mert magát okolja, hogy megszakitottad utadat. Te azonban szerelmet adsz neki, amelyet ő viszonz. Eszedbe jut, hogy ő sosem marasztalt, hiszen a sivatag asszonya tud várni a férjére. Így nem fogod őt hibáztatni. De sok éjszakán keresztül járkálsz a sivatag homokjában és a pálmák között, s azt mondd majd, talán tovább kellett volna menned, jobban hinned Fátima iránti szerelmedben. Mert az, ami az oázisban tartott, saját félelmed volt attól, hogy nem térsz vissza. Ekkor a jelek azt fogják mutatni neked, hogy a kincsed örökre el van temetve.

A negyedik évben elhagynak a jelek, mert nem akartál hallgatni rájuk. A törzsi vezérek megérzik ezt, és megfosztanak tisztésedről. Ekkor már gazdag kereskedő leszel, sok tevével és rengeteg áruval. De hátralévő napjaidban a pálmák között és a sivatagban fogsz bolyongani azzal a tudattal, hogy nem teljesítetted be Személyes Történeted, és most már túl késő van hozzá. És nem fogod megérteni soha, hogy a szerelem az embert sosem akadályozza meg abban, hogy végigjárja Személyes Történetét. Ha így történik, akkor az nem igazi szerelem, nem olyan, amely a Világ Nyelvén szól.

Az alkímista eltörölte a fölrajzolt kört, s a kígyó fűrgén eltűnt a kövek között. Santiagónak eszébe jutott az üvegárus, aki mindig szeretett volna elmenni Mekkába, meg az angol, aki egy alkímistát keresett. Arra a nőre gondolt, aki bízott a sivatagban, s a sivatag egy napon elhozta neki a férfit, akit szeretni vágyott.

Lóra ültek, és ezúttal a fiú ment az alkímista után. A szél az oázis hangjait hozta felénk, s a fiú próbálta felismerni Fátima hangját. A csata miatt aznap nem találkozott vele a kútnál.

Ma éjjel azonban, mialatt a kígyót figyelte a kör közepén, a különös lovas a sólyommal a vállán a szerelemről beszélt neki, meg a kincsekről, a sivatag asszonyairól és a Személyes Történetéről.

– Elmegegyek magával – mondta ki. És szívébe máris békesség költözött.

– Holnap napkelte előtt indulunk. – Az alkímista csak ennyit mondott.

Santiago átvirrasztotta az egész éjszakát. Virradat előtt két órával fölkelte az egyik arab fiút, akivel a sátoron osztozott, és megkérte, hogy mutassa meg neki, hol lakik Fátima. Együtt odamentek. Santiago ezért annyi pénzt adott neki, amennyiért egy juhot vehetett volna.

Aztán megkérte a fiatal arabot, hogy derítse ki hol alszik Fátima, keltse föl, és mondja meg neki hogy a fiú várja őt. Az arab megtette, és egy újabb juhra válót kapott érte fizetségül.

– Most hagyj minket magunkra – mondta neki Santiago, s az arab fiú büszkén ment vissza aludni a sátrába: az oázis bölcsének segített, és két juh ára csörgött a zsebében.

A sátor előtt megjelent Fátima, és Santiagóval elmentek sétálni a pálmák alatt. Santiago tudta, hogy ez ellenkezik a Hagyománnyal, de ez most egyáltalán nem számított.

– Elmegek – mondta. – És azt akarom, hogy tudd: visszajövök. Szeretlek, mert...

– Ne mondj semmit – szakította félbe Fátima. – Az ember azért szeret, mert szeret. Nem kell hozzá semmi indok.

De Santiago folytatta:

– Szeretlek, mert álmot láttam, mert találkoztam egy királlyal, üveget árultam és vándoroltam a sivatagban, mert a törzsek háborúzni kezdtek, és én odamentem a kúthoz, hogy megtudjam, hol lakik az alkimista. Szeretlek, mert az egész Mindenség összefogott, hogy elérjek hozzád.

Összeöleltek. A két test most először érintette egymást.

– Vissza fogok jönni – ismételte a fiú.

– Azelőtt vágyakozva néztem a sivatagot – mondta Fátima. – Most reménykedve fogom nézni. Apám egy napon elment, de visszatért anyámhoz, és mindig visszatér.

Ezután már nem szóltak. Egy kicsit még sétáltak a pálmák alatt, és aztán Santiago elbúcsúzott a lánytól a sátor bejárata előtt.

– Visszajövök hozzád, ahogyan apád visszatért anyádhoz – mondta neki.

Észrevette, hogy Fátima szeme könnyel van teli.

– Te sírsz?

– A sivatag asszonya vagyok – mondta, s elfedte arcát. – De elsősorban asszony vagyok.

Fátima bement a sátorba. Mindjárt föl fog kelni a nap. Amikor megvirrad, kimegy majd, s ugyanazt fogja tenni, amit mindennap; mégis minden megváltozott. Santiago már nem lesz az oázisban, s az oázis nem ugyanazt fogja jelenteni, mint ezelőtt. Már nem az a hely lesz ötvenezer pálmával és háromszáz kúttal, ahová hosszú útjuk végén megelégedve megérkeznek a vándorok. Az oázis ettől a naptól fogva üres hely lesz Fátima számára.

Mostantól fontosabb lesz a sivatag. Állandóan azt fogja nézni, és igyekszik

majd kitalálni, hogy Santiago vajon melyik csillag alatt jár kincset keresve. Csókokat fog neki küldeni a széllel, remélve, hogy a fuvallat megérinti majd a fiú arcát, és elmondja neki, hogy él a lány, és úgy vár rá, ahogyan az asszonyok várnak bátor férjükre, aki álmai és kincsei nyomában jár. Ettől a naptól kezdve a sivatag egyetlen dolgot fog jelenteni: a reményt, hogy ő visszatér.

*

– Ne gondoldj arra, amit magad mögött hagytál – mondta az alkimista, amikor elindultak a sivatag homokjában. – Minden föl van jegyezve a Világképekben, és ott marad mindörökre.

– Az emberek inkább a visszaérkezésről álmodnak, nem pedig az elindulásról – mondta Santiago, aki kezdett visszaszokni a sivatag csendjéhez.

– Hogyha az, amit találtál, tiszta anyagból való, akkor nem fog megromlani. Te pedig egyszer visszajöhetsz majd. Ha ez csak egy fény felvillanása volt, mint amikor egy csillag felrobban, akkor, ha visszatérsz, nem találsz semmit. De láttál egy felvillanó fényt. És ez már megérte.

Társa az alkimia nyelvén beszélt hozzá. Santiago azonban tudta, hogy Fátimára gondol.

Nehéz volt nem gondolnia arra, amit maga mögött hagyott. A sivatag, ahol a táj majdnem mindig ugyanolyan, alkalmas hely az álmodásra. A fiú még mindig látta a pálmákat, a kutakat és a szeretett lány arcát. Láta az angolt meg a laboratóriumát, és a tevehajcsárt, aki mester volt, de nem tudott róla. „Az alkimista talán soha senkit nem szeretett” – töprengett Santiago.

Az alkimista előtte ment, vállán a sólyommal. A sólyom jól ismerte a sivatag nyelvét, és amikor megálltak, elszállt a férfi válláról, s elrepült zsákmányért. Az első nap egy nyulat hozott. A második napon pedig két madarat.

Éjszakára leterítették a pokrócokat, és nem raktak tüzet. A sivatagi éjszakák hűvösek voltak, s ahogyan a hold fogyatkozott, egyre sötétebbek. Egész héten át szinte szótlánul haladtak, és csak annyit beszéltek, amennyi feltétlenül szükséges volt: mit tegyenek, hogy kikerüljék a törzsi háborút. A harcok folytatódtak, és a szél időnként vér édeskés szagát hozta feléjük. A közelben csata zajlott, s a szél arra emlékeztette a fiút, hogy létezik a jelek nyelve, amely azt is meg tudja neki mutatni, amit szemmel nem lát.

Hétnapi út után az alkimista úgy határozott, hogy hamarabb táboroznak le, mint rendszeren. A sólyom elrepült zsákmányért, az alkimista pedig elővette vízzel telt palackját, s a fiúnak nyújtotta.

– Majdnem az utad végén vagy – mondta neki.

– Gratulálok neked, hogy elindultál a Személyes Történeted nyomában.

– Maga pedig egyetlen szó nélkül kísér engem – felelte Santiago. – Azt hittem, hogy megtanítja nekem, amit tud. Előzőleg egy olyan emberrel jártam a sivatagot, akinek az alkimiáról szóló könyvei voltak. De semmit sem tudtam tanulni belőlük.

– Csak egy mód létezik, ahogyan meg lehet tanulni valamit – mondta az alkimista. – Mégpedig cselekvéssel. Mindenre megtanított az út, amit tudnod kell. Csak egyvalami hiányzik.

A fiú tudni akarta, mi az, de az alkimista a láthatárt bámulta, és várta, hogy visszatérjen a sólyom.

– Miért hívják alkimistának?

– Mert az vagyok.

– És miben tévedtek a többi alkimisták, akik aranyat kerestek, és nem sikerült nekik?

– Mindig csak az aranyat keresték – felelte a másik. – Személyes Történetükben a kincset keresték, és nem átélni akarták a Történetet.

– Mit kell még tudnom? – sürgette a fiú De az alkimista továbbra is csak a láthatárt nézte. Valamivel később zsákmánnyal tért vissza a sólyom. Gödröt mélyítettek, és abban raktak tüzet hogy senki se lássa meg a lángok fényét.

– Alkimista vagyok, mert az vagyok – mondta a fiú kalauza, mialatt az ételt készítették. – Az őseimtől tanultam ezt a tudományt, amit ők is az őseiktől tanultak, és így tovább a világ teremtéséig. Valamikor a Nagy Műre vonatkozó összes tudást föl lehetett írni egyetlen smaragdra. Az emberek azonban nem tulajdonítottak jelentőséget az egyszerű dolgoknak, s elkezdtek értekezéseket, magyarázatokat és filozófiai tanulmányokat írni. Kezdték olyat is állítani, hogy jobban ismerik az utat, mint a többiek. De a Smaragdtábla máig él.

– Mi van ráirva? – érdeklődött Santiago.

Az alkimista elkezdett rajzolni a homokba, és nem egészen öt perc alatt készen volt vele. Santiagónak, miközben nézte őt, eszébe jutott az öreg király a főtéren, ahol egykor találkozta; úgy tűnt neki, mintha évszázadok teltek volna már el azóta.

– Ez állott a Smaragdtáblán – szólt az alkimista, amikor befejezte az írást.

Santiago közelebb lépett, és elolvasta a homokba írott szavakat.

– Ez titkosírás – mondta, kissé csalódva a Smaragdtáblában. – Annak az angolnak a könyveire emlékeztem engem.

– Nem – felelte az alkimista. – Ez olyan, mint a karvalyok röpte, nem lehet egyszerűen értelemmel fölfogni. A Smaragdtábla közvetlen átmenet a Világ Nyelvéhez. A bölcsék megértették, hogy ez a való világ csupán képmása és tükré a Paradicsomnak. Ennek a világnak a pusztá léte azt bizonyítja, hogy létezik egy tökéletesebb világ. Ezt azért teremtette az Isten, hogy az emberek a látható dolgokon keresztül fölfoghassák az ő lelki tanítását és bölcsességének csodáit. Ez az, amit Tettnek hívok.

– Meg kell értenem a Smaragdtáblát? – akarta tudni a fiú.

– Talán, ha egy alkímiai laboratóriumban lennél, ez lenne a megfelelő pillanat, hogy kikutasd a Smaragdtábla megfejtésének legjobb módját. De te a sivatagban vagy. Elég tehát benne elmerülnöd. A sivatag ugyanolyan jól szolgálja a világ megértését, mint akármi más ezen a földön. Megértened sem kell: elég egy közönséges homokszem, és meglátod benne a Teremtés minden csodáját.

– És hogyan merüljek el a sivatagban?

– Hallgass a szívedre. Az mindent tud, mivel a Világlélekből jött, s egyszer majd oda fog visszatérni.

*

Újabb két napon át mentek némán tovább. Az alkimista most sokkal óvatosabb volt, mivel ahhoz a területhez közeledtek, ahol a legsúlyosabb harcok folytak. A fiú pedig igyekezett hallgatni a szívére. A szívével bajok voltak: azelőtt mindig mehetnékje volt, most pedig állandóan meg akart már érkezni. Néha órákig szomorú történeteket mesélt, máskor úgy meghatotta a sivatagi napfelkelte, hogy Santiago alig fojtotta vissza a könnyeit. Gyorsabban vert a szív, mikor a kincsről beszélt a fiúnak, és ismét lassabban, ha a fiú szeme a sivatag végtelen láthatárát kémlelte. De nem hallgatott, még akkor se, amikor az alkimista és a fiú egy szót se váltott.

– Miért kell a szívünkre hallgatnunk? – kérdezte a fiú, amikor aznapra letáboroztak.

– Azért, mert ahol a szíved lesz, ott lesz a kincsed is.

– Nyugtalan a szívem – folytatta Santiago. – Álmodozik, elérzékenyül, és szerelmes a sivatag asszonyába. Mindig akar valamit tőlem, és éjjel gyakran nem hagy aludni, ha a lányra gondolok.

– Akkor jó. A szíved él. Hallgasd tovább, mit akar mondani.

A következő három napban több harcos haladt el mellettük, és észrevettek még másokat is a láthatáron. Santiago szíve a félelelmről kezdett beszélni. A Világlélektől hallott történeteket mesélt, olyan emberekről, akik elindultak, hogy megkeressék a kincsüket, és sosem találták meg. Azzal a gondolattal ijesztgette a fiút, hogy ez vele is megeshet, vagy hogy meghalhat a sivatagban. Máskor azt mondta Santiagónak, hogy neki már elég a szerelem és a sok arany, amit talált.

– Csalárd a szívem – mondta a fiú az alkimistának, amikor megálltak, hogy a lovaknak egy kis pihenőt engedélyezzenek. – Nem akarja, hogy továbbmenjek.

– Ez rendben van – válaszolta az alkimista. – Azt mutatja, hogy él a szíved.

Félni attól, hogy mindent, amit elértünk, egy puszta álomért elcserélünk, teljesen természetes.

– Akkor miért kell hallgatnom a szívemre?

– Mert sosem fog sikerülni elhallgattatnod. És ha úgy tennél is, mintha nem figyelnél rá, a mellkasod alatt akkor is minduntalan ismételtetni fogja, amit az életről és a világról gondol.

– És ha megcsalna?

– Amikor megcsalják az embert, az váratlan seb. Ha jól fogod ismerni a szívedet, ez sosem fordul elő. Mert ismerni fogod az álmaid, vágyaid, és tudni fogod, mihez kezdj velük. A szíved elől sosem menekülsz el. Ezért jobb hallgatni rá, hogy sose kapjál váratlan sebet.

Mentek a sivatagban, s a fiú továbbra is hallgatta a szívét. Kezdte megismerni cselszövéseit és csalfaságait, s megtanulta olyannak elfogadni, amilyen. Aztán abbamaradt a félelme, és már nem kívánczolt vissza, mert egyik délután azt mondta neki a szíve, hogy megnyugodott. „És ha egy kicsit csökönys lennék – mondta a fiúnak –, az azért van, mert emberi szív vagyok, és az már csak ilyen. Az emberek félnek, hogy valóra váltsák legnagyobb álmaikat, gondolván, hogy meg sem érdemlik, vagy megvalósítani nem tudják őket. Mi, emberi szívek meghalunk a félelemtől, ha csak rágondolunk a szeretett lényre, aki örökre elmegy, vagy arra a pillanatra, amikor meghiúsul a várakozás, vagy arra a kincsre, amely – ahelyett hogy előkerülne – mindörökre a homok rejtekében marad. Mert ha ez történik, végül nagyon szenvedünk.”

– A szívem fel a szenvedéstől – mondta a fiú az alkimistának, amikor egyik éjszaka a holdfény nélküli égboltot nézték.

– Mondd meg neki, hogy a szenvedéstől való félelem rosszabb, mint a szenvedés maga. És hogy egyetlen szív sem szenvedett, ha álmaid kereste, mert a keresés minden pillanata az Istennel és az Örökkévalósággal való találkozás pillanata.

„A keresés minden pillanata a találkozás pillanata – szólt szívéhez a fiú. – Kincset keresve minden napom csodálatos volt, mert tudtam, hogy minden pillanat része az álmomnak, hogy megtalálom. A kincset keresve útközben olyan dolgokat fedeztem föl, amelyekre nem is remélhettem, hogy rátalálok, ha nincs bátorságom olyat próbálni, ami egy pásztornak elérhetetlen.”

A fiú szíve ezután csöndben maradt egész délután. Éjjel a fiú nyugodtan aludt, és amikor fölébredt, a szíve a Világlélek dolgairól kezdett el mesélni neki. „A boldog emberek mindegyike magában hordozza az Istent” – súgta neki a szíve. A boldogságot pedig egy homokszemben is meg lehet találni, ahogyan az alkimista mondta. És azért, mert a homokszem a Teremtés egy pillanata, s a Mindenségnek évmilliárdokig tartott, amíg megalkotta. „Ezen a földön mindenkinek megvan a maga kincse, ami rá vár – mondta neki a szíve.

– Mi azonban ritkán szólunk ezekről a kincsekről, mert az emberek már nem vágnak rá, hogy megtalálják őket. Csak a gyerekeknek mesélünk róluk. Azután az életre hagyjuk, hogy mindenkit sorsa szerint vezessen. De sajnos csak kevés ember megy azon az úton, amely számára ki lett jelölve, amely a Személyes Történet és Boldogság útja. A többiek számára a világ rémisztőnek tűnik, és ezért valóban rémisztő lesz. A szív azután egyre halkabban szól, de sosem némul el teljesen. És jobb is, ha ilyenkor már nem hallják meg a szavunkat: nem akarjuk, hogy az emberek szenvedjenek azért, mert nem követték a szívüket.”

– De akkor a szív miért nem mondja meg az embereknek, hogy menjenek tovább az álmuk szerint?

– Mert ilyenkor a szív szenved leginkább. És a szív nem szereti a szenvedést.

Santiago ettől fogva értette a szívét. Arra kérte, soha ne hagyja el. Arra kérte, hogy szorítsa össze mellkasát és küldjön vészjelet, ha eltávolodna álmaitól. És megesküdött, hogy erre a jelre mindig hallgatni fog.

Este aztán erről beszélt az alkímistával. S az megértette, hogy a fiú szíve visszatért a Világlélekekhez.

– Mit tegyek most? – kérdezte Santiago.

– Menj tovább a piramisok felé – válaszolta az alkímista. – És mindig figyelj a jelekre. A te szíved már képes rá, hogy megmutassa neked a kincset.

– Ez volt az, amit még meg kellett tudnom?

– Nem – válaszolta az alkímista. – Amivel még tisztában kell lenned: mielőtt az álom valóra válik, a Világlélek mindig úgy dönt, hogy ellenőriz mindent, amit az ember vándorútja során megtanult. Nem rossz szándékkal teszi ezt, hanem hogy az ember az álommal egyidejűleg elsajátítsa azokat a tudnivalókat, amelyeknek a birtokába jutott az álmához vezető útja során. Ez az a pont amikor az emberek többsége föladja. A sivatag nyelvén ezt úgy mondják: „szomjan hal, amikor már föltűntek a láthatáron a pálmák”. Minden keresés a Kezdő Szerencséjével indul. És mindig a Hódító Próbátételével végződik.

Santiagoónak eszébe jutott egy közmondás a szülőföldjéről. Úgy mondták, hogy mindig a virradat előtti óra a legsötétebb.

*

Másnap megmutakoztak a veszély első kézzelfogható jelei. Három felfegyverzett lovas jött oda hozzájuk, tudni akarták, mit keresnek ott.

– Vadászom a sólymokkal – felelte az alkímista.

– Meg kell néznünk, nincs-e fegyveretek – mondta az egyik férfi.

Az alkimista lassan leszállt a lóról. Santiago ugyanúgy tett.

– Mire kell ez a sok pénz? – kérdezte a férfi, amikor meglátta Santiago tarisznyáját.

– Hogy eljussak Egyiptomba – válaszolta Santiago.

Az az őrszem, aki az alkimistát vizsgálta át, talált egy kristálypalackot, benne valamilyen folyadékkal, meg egy megsárgult üvegtojást, tyúktojásnál valamivel nagyobbbat.

– Mik ezek? – kérdezte.

– Ez a Bölcsék Köve és az Örök Fiatalság Elixírje. Ez az alkimisták Nagy Műve. Aki ebből az elixírből iszik, sosem betegszik meg, a kőnek pedig egyetlen darabkája bármilyen fémét arannyá változtat.

Az őrszemek ezen jót nevettek, s az alkimista velük nevetett. A válaszon elszórakoztak, és továbbengedték őket az összes holmijukkal együtt.

– Megbolondult? – csodálkozott Santiago, amikor már kellő távolságban jártak. – Miért csinálta ezt?

– Azért, hogy bemutassam neked a világ egyik egyszerű törvényét – felelte az alkimista. – Amikor előttünk a nagy kincs, sosem ismerjük föl. És tudod, miért? Mert az emberek nem hisznek a kincsekben.

Mentek tovább a sivatagban. A fiú szíve napról napra csendesebb lett. Nem akart már tudni sem az elmúlt, sem az eljövendő dolgokról; ő is megbékélt azzal, hogy a sivatagot szemléli, és hogy a fiúval együtt a Világlelekből merít. A fiú és szíve nagyon összebarátkoztak, már nem lettek volna képesek megcsalni egymást.

A szív, amikor megszólalt, buzdítani akarta Santiagót, és erőt adni neki, mert a hallgatag napok időnként szörnyen untatták a fiút. Szíve most először meg is dicsérte őt, mert vette a bátorságot, hogy otthagyja a juhokat és Személyes Történetét élje, s hogy olyan lelkesen dolgozott az üvegoltban.

A szív beszélt olyasmiről is, amit a fiú sosem vett észre: egy egykor őt fenyegető veszélyről, amelyről nem is tudott. Elmondta neki, hogyan tűntette el egyszer az apjától elcsent pisztolyt, amellyel könnyen megsebesíthette volna magát. És mesélt a fiúnak arról a napról is, amikor egyszer a szabadban rosszul lett, hányt, és utána sokáig aludt: két útonálló várt rá, akik meg akarták ölni és a juhait elrabolni. De mivel nem jött, odébbálltak, mert azt hitték, másfelé vette az útját.

– A szív mindig segít az embernek? – kérdezte Santiago az alkimistától.

– Csak amikor az ember Személyes Történetét éli át. De sokat segít a gyerekeknek, a részeknek és az öregeknek.

– Ez akkor azt jelenti, hogy nincs semmi veszély?

– Csak annyit jelent, hogy minden szív megteszi, amit tud – felelte az alkimista.

Egyik délután valamelyik törzs táborán haladtak keresztül. A pompás fehér humuszos arabok körös-körül mind föl voltak fegyverkezve. Szívták a nargilét, és a harcokról beszéltek. Nemigen érdekelte őket a két vándor.

– Nem fenyeget semmilyen veszély – mondta Santiago, mihelyt egy kissé eltávolodtak a tábortól.

Az alkimista mérges lett.

– Higgy a szívednek – mondta –, de ne felejtse el, hogy a sivatagban vagy. Amikor a férfiak háborúznak, a Világlélek is megérzi a csatakiáltást. Senki nem menekülhet semmi olyasminak a következményei elől, ami ezen a földön történik.

„Minden egy” – gondolta magában Santiago.

És mintha a sivatag igazolni akarta volna az öreg alkimista szavait, egyszer csak két lovas jelent meg mögöttük.

– Nem mehettek tovább – közölte az egyik. – Ezen a helyen, ahol vagytok, harc folyik.

– Nem megyek messzire – válaszolta az alkimista, és mélyen a szemükbe nézett. Azok egy darabig hallgattak, aztán tovább engedték őket.

Santiago lenyűgözve bámulta a jelenetet.

– A tekintetével kerítette a hatalmába az őrszemet – jegyezte meg.

– A szem megmutatja a lélek erejét – válaszolta az alkimista.

Ez igaz, gondolta Santiago. Észrevette, hogy a táborozó harcosok között volt egy, aki órá meredt. Pedig olyan messze volt, hogy szinte föl sem lehetett ismerni az arcát. De Santiago bizonyos volt benne, hogy őt nézi.

Amikor végre nekiindultak a teljes láthatárt elfoglaló gerincnek, azt mondta az alkimista, hogy már csak kétnapi útra vannak a piramisoktól.

– Ha el kell válnunk – felelt rá Santiago –, tanítson meg az Alkímiára.

– Azt már tudod. Azt jelenti, hogy behatolni a Világlélekbe, és felfedezni a kincset, amelyet nekünk szán.

– Valami mást akarok tudni. Azt, amikor az ólomból arany lesz.

Az alkimista nem szakította meg a sivatag hallgatását, és csak akkor válaszolt a fiúnak, amikor már evéshez készülődtek.

– A Mindenségben minden fejlődik – mondta. – A bölcsek számára pedig az arany a legfejlettebb fém. Ne kérdezd, miért: nem tudom. Csak azt tudom, hogy a Hagyománynak mindig igaza van. Az emberek azonban tévesen magyarázták a bölcsek szavait. És az arany a fejlődés jelképéből a háború jelképévé vált.

– A dolgok sok nyelven beszélnek – mondta Santiago. – Volt idő, amikor a teve ordítása semmi mást nem jelentett számomra, mint ordítást, aztán a veszély jelzése lett, a végén pedig megint csak ordítás.

De nem folytatta. Az alkimista mindezt nyilván tudja.

– Ismertem igazán alkimistákat – folytatta a fiú kalauza. – Bezárkóztak a

laboratóriumba, és maguk is úgy igyekeztek fejlődni, mint az arany. Fölfedezték a Bölcsék Kövét. Ugyanis megértették, hogy ha valami fejlődik, akkor az is fejlődik, ami körülötte van. Mások pedig véletlenül találták meg a Bölcsék Kövét. Megvolt már hozzá a tehetségük, a lelkük nyitottabb volt, mint más embereké. De ezek nagyon ritka kivételek. Végül megint mások csak az aranyat keresték. Ezek sosem fejtették meg a titkot. Elfelejtették, hogy az ólomnak is, a réznek is, a vasnak is megvan a maga Személyes Története, amelynek be kell teljesülnie. Aki beleavatkozik mások Személyes Történetébe, sosem talál el a sajátjához.

Ezek a szavak úgy hangzottak, mint valami átok. Az alkimista lehajolt, s egy kagylót vett föl a sivatag földjéről.

– Valamikor tenger volt itt – mondta.

– Már észrevettem – felelte Santiago.

Az alkimista azt mondta neki, hogy tegye a kagylót a füléhez. Santiago ezt már gyerekkorában is sokszor kipróbálta: hallgatta a tenger zúgását.

– Ebben a kagylóban tovább él a tenger, mert ez a Személyes Története. És addig őrzi magában, amíg a víz ismét el nem árasztja a sivatagot.

Majd lóra ültek, és elindultak az egyiptomi piramisok felé.

A nap ismét lehanyatlóban volt, amikor Santiago szíve vészjelzést adott. Éppen hatalmas homokdűnék között jártak, és Santiago az alkimista felé fordult, az azonban mintha nem vett volna észre semmit. Öt perccel később két lovas jelent meg előttük, sziluetjük élesen rajzolódott ki az ellenfényben. És még mielőtt a fiú bármit is szólhatott volna az alkimistának, a kettőből tíz lett, aztán száz, míg végül ellepték a hatalmas homok-dűnéket.

Kékbe öltözött harcosok voltak, turbánjukon fekete dísszel. Az arcuk is kék kendővel volt eltakarva, és csak a szemüket lehetett látni.

Ezekből a szemekből messze látszott a lélek ereje. És az, ami megszólalt belőlük, a halál volt.

*

A lovasok a közeli katonai táborba vitték őket. Egy katona belökte Santiagót és az alkimistát az egyik sátorba. Másféle sátor volt, mint amilyenben az oázisban laktak: a főparancsnok tartott benne megbeszélést a vezérkarával.

– Megvannak a kémek – mondta az egyik férfi.

– Mi csak utazók vagyunk – tiltakozott az alkimista.

– Három nappal ezelőtt az ellenség táborában láttak benneteket. És beszéltek az egyik katonájukkal.

– Olyan ember vagyok, aki vándorol a sivatagban, és ismert a csillagokat – mondta az alkimista – Nincs tudomásom a csapatokról vagy a törzsek

mozgásáról. Csak a barátomat kísérem.

– Ki a barátod? – kérdezte a parancsnok.

– Egy alkimista – felelte az alkimista. – Ismeri a természeti erőket. És szívesen bemutatná a parancsnoknak rendkívüli képességeit.

Santiago némán hallgatta őt. Félt.

– Mit csinál egy idegen egy idegen országban? – kérdezte egy másik férfi.

– Pénzt akar adni a törzsük számára – válaszolta az alkimista, még mielőtt Santiago egyetlen szót is szólhatott volna. És elvette tőle az arannyal teli zacskót, majd odaadta a parancsnoknak.

Az arab szó nélkül elfogadta. Sok fegyvert lehet vásárolni rajta.

– Mi az, hogy alkimista?

– Olyan ember, aki ismeri a természetet és a világot. Ha akarná, ezt a tábort csupán a szél erejével elpusztítaná.

A férfiak nevettek. Hozzá voltak szokva a háború erejéhez, és tudták, hogy a szél nem képes megsemmisítő csapásra. De mindnyájuknak összeszorult a szíve. A sivatag emberei voltak, és féltek a varázslóktól.

– Ezt látni akarom – jelentette ki a parancsnok.

– Három napra lesz szükségünk hozzá – felelte az alkimista. – És ő csak azért változik viharrá, hogy megmutassa hatalmának erejét. Ha nem sikerül neki, a törzsük iránti alázatos tiszteletünk jeléül az életünket ajánljuk.

– Nem ajánlhatjátok föl azt, ami már az enyém – jelentette ki gögösen a parancsnok.

De aztán engedélyezte az utazóknak a háromnapos határidőt.

Santiago megbénult a félelemtől. Csak úgy jutott ki a sátorból, hogy az alkimista erősen belékarolt.

– Nem szabad kimutatnod a félelmedet – mondta neki. – Ezek bátor emberek, és megvetik a gyávákat.

De Santiago egy hangot sem volt képes kinyögni. Csak valamivel később szólalt meg, amikor már a táborban járkáltak. Az araboknak nem kellett őket bezárniuk: elég volt, hogy elvették a lovaikat. A világ ismét megmutatta, hogy milyen sok nyelven beszél: a sivatag, amely az előbb még szabad és végtelen tér volt, mostanra áthatolhatatlan fallá változott.

– Minden kincsemet odaadta neki! – mondta a fiú. – Mindent, amit egész életemben kerestem!

– És mit érne az neked, ha meg kellene halnod? – válaszolt neki az alkimista. – A pénzed három napra megmentett. A pénz csak ritkán képes elodáznai az ember halálát.

De a fiú túlzottan meg volt rémülve, hogy felfogja a bölcs szavakat. Nem tudta, hogyan kell széllé változni. Nem volt alkimista.

Az alkimista teát kért az egyik katonától, és Santiago csuklójára öntött

belőle egy keveset. Közben érthetetlen szavakat mormolt, a fiút pedig nyugalom töltötte el.

– Ne essél kétségbe – mondta furcsa, lágy hangon az alkimista. – Nem fogsz tudni beszélni a szíveddel.

– De én nem vagyok képes viharra változni.

– Aki a Személyes Történetét éli át, az mindent tud, amire szüksége van. Csupán egyvalami választhatja el az álmától: a kudarcától való félelem.

– Nem félek a kudarcától. Egyszerűen csak nem tudok viharra válni.

– Akkor meg kell tanulnod. Ettől függ az életed.

– És ha nem sikerül?

– Akkor Személyes Történetedet átélve halsz meg. Az még mindig jobb, mint úgy meghalni, mint azok az embermilliók, akik sohasem tudták meg, hogy létezik a Személyes Történet. De egyelőre ezzel ne legyen gondod. A halál rendszerint azt váltja ki az emberekből, hogy mélyebben élék át az életet.

Eltelt az első nap. A közelben nagy csata zajlott, és sok sebesültet hoztak a táborba. „A halállal semmi sem változik” – gondolta Santiago. Az elesett harcosokat újak váltották föl, s az élet folytatódott.

– Később is meghalhattál volna, barátom – szólt egy őrkatoná egyik társának testéhez. – Meghalhattál volna békében. De a halál elől ugyanúgy nem menekültél volna el.

Estefelé Santiago elment megkeresni az alkimistát. Az éppen a sólymot vitte a sivatagba.

– Nem tudok viharra változni – ismételte a fiú.

– Ne felejtsd el, mit mondtam neked: a világ csupán az Isten látható része, s az alkimia azt jelenti: anyagi valósággá tenni a szellemi tökéletességet.

– És maga mit csinál most?

– Etetem a sólymomat.

– Ha nem leszek képes viharra változni, mind a ketten meghalunk – mondta Santiago. – Mire való akkor, hogy a sólymot eteti?

– Csak te halsz meg – közölte az alkimista. – Én tudok viharra változni.

*

Másnap a fiú fölmászott a tábor közelében lévő szikla tetejére. Az örök hagyták, hadd menjen; hallottak már a varázslóról, aki viharra változik, és nem akartak a közelébe kerülni. A sivatag amúgy is hatalmas és áthághatatlan fallal vette körül mindannyiukat.

A második napot aztán azzal töltötte a fiú, hogy nézte a sivatagot. A szívért hallgatta. A sivatag pedig hallgatta az ő félelmét.

Egy nyelven beszéltek.

*

A harmadik napon a parancsnok összehívta legmagasabb rangú embereit.

– Lássuk az ifjút, aki viharra változik – mondta az alkimistának.

– Lássuk – válaszolta az alkimista.

A fiú arra a helyre vezette őket, ahol előző nap volt. Ott megkért mindenkit, hogy üljön le.

– El fog tartani egy darabig – mondta.

– Nem sietünk – válaszolta a parancsnok. – A sivatag emberei vagyunk.

*

A fiú a látóhatárt nézte maga előtt. A távolban hegyek magasodtak, voltak itt homokdűnék, sziklaszirtek meg kúszónövények, amelyek az életért harcolnak ott is, ahol lehetetlen megélni. Ott volt a sivatag, amelyen keresztül a fiú annyi hónapon át vándorolt, és mégis csupán töredékét ismerte meg. De ebben a töredékben találkozott angolokkal, karavánokkal, törzsi háborúkkal, oázissal, ahol ötvenezer pálma nő és háromszáz kút van.

– Mit akarsz itt már megint? – kérdezte a sivatag. – Nem bámultuk egymást eleget tegnap?

– Te rejted magadban a lányt, akibe szerelmes vagyok – mondta a fiú. – Így aztán amikor a homokodat nézem, akkor őt is nézem. Vissza akarok menni hozzá, és szükségem van a segítségedre, hogy viharra tudjak változni.

– Mi az a szerelem? – kérdezte a sivatag.

– A szerelem, amikor a sólyom a homokdűnéid fölött repül. Mert te zöld rét vagy a számára, s ő sosem tér vissza zsákmány nélkül. Ismeri a szikláidat, homokdombjaidat és hegyeidet, te pedig bőkezű vagy hozzá.

– A sólyom csőre mindig elvesz valamit belőlem – mondta a sivatag. – Én gondoskodom róla, hogy legyen mit ennie, hiszen én táplálom a zsákmánynak való állatot: én itatom azzal a kevés vízzel, amim van, és én mutatom meg, hol talál ételmet. A sólyom pedig egy szép napon leszáll, éppen akkor, amikor érezném magamon annak az állatnak az érintését. Elveszi tőlem, amit én neveltem.

– Hiszen éppen azért nevelted azt az állatot – válaszolta a fiú. – Hogy táplálja a sólymot. A sólyommal pedig az ember fog táplálkozni. Az ember pedig egy napon a te homokodat fogja táplálni, s abban újból meg fog jelenni egy zsákmánynak való állat. Így forog a világ.

– És ez a szerelem?

– Igen, ez a szerelem. Ettől válik a zsákmány sólyommá, a sólyom

emberré, az ember pedig ismét sivataggá. És ez okozza, hogy az ólom arannyá változik, az arany pedig megint elrejtőzik a föld alatt.

– Nem értem, amit mondasz – mondta a sivatag.

– Elég, ha megérted, hogy valahol a te homokodon vár rám egy asszony. És ezért nekem széllé kell változnom.

A sivatag hallgatott egy darabig.

– Neked adom a homokomat, hogy belefújhasson a szél. De egyedül nem tehetek semmit. Kérj segítséget a széltől.

Könnyű fuvallat érződött. A parancsnokok figyelték a fiút, aki a messzeségben olyan nyelven szólt, amelyet nem ismernek. Az alkímista elmosolyodott.

A szél elért a fiúhoz, és megérintette az arcát. Kihallgatta, amit a sivataggal beszélt, mert a szél mindenről tud. Röpül a világban, sehol sem születik, és sehol sem hal meg.

– Segíts nekem – mondta a fiú a szélnek. – Egyszer benned hallottam meg a kedvesem hangját.

– Ki tanított meg téged, hogy a sivatag és a szél nyelvéen beszélj?

– A szívem – felelte a fiú.

A szélnek sok neve volt. Itt sirokkónak mondták, mert az arabok úgy vélték, hogy egy vízzel elárasztott tájról érkezik, ahol négerek élnek. Abban a távoli országban viszont, ahonnan Santiago jött, levantei szélnek nevezték, mert hitték, hogy a sivatag homokját hozza magával, meg a mórok csatakiáltásait. És lehet, hogy egy olyan országban, amely az ő legelőinél is messzebb fekszik, azt gondolják, hogy a szél Andalúziában születik. A szél azonban nem jön sehonnan és nem tart sehová, és ezért erősebb, mint a sivatag. Egyszer majd fákat tudnak ültetni a sivatagban, sőt juhokat tenyészteni, de a szelet soha senki nem lesz képes a hatalmába keríteni.

– Belőled nem lehet szél – ellenkezett a szél. – Különbözőek vagyunk.

– Ez nem igaz – válaszolta a fiú. – Mialatt veled együtt jártam a világot, megismertem az Alkímia titkát. Bennem vannak a szelek, a sivatagok, az óceánok, a csillagok és minden, ami teremtett a Mindenségben. Ugyanaz a Kéz alkotott bennünket, és azonos a Lelkünk. Ugyanaz akarok lenni, ami te vagy, mindenhová behatolni, átszelni a tengert, elfújni a homokot, amely elfedi a kincsemet, elhozni magammal a kedvesem hangját.

– Valamelyik nap hallottam, hogy mit beszéltél az alkímistával – szólt a szél. – Azt mondta, hogy minden dolognak megvan a maga Személyes Története. Az emberek nem tudnak széllé változni.

– Csak arra taníts meg, hogyan lehetnék egyetlen pillanatra az – kérte a fiú. – Hogy utána beszélgethessünk az emberek és a szelek határtalan lehetőségeiről.

A szél kíváncsi volt, és izgatta a dolog. Szívesen beszélt volna erről, de nem tudta, hogyan kell az embereket széllé változtatni. Pedig ő annyi mindent tudott! Sivatagokat teremtett, hajókat süllyesztett el, letarolt egész erdőket, zenével és csodás zajokkal teli városokon suhant át. Úgy gondolta, hogy nem ismer határt, most meg itt egy fiú azt mondja neki, hogy vannak még dolgok, amiket megtehetne.

– Ez az, amit Szerelemnek hívnak – mondta a fiú, amikor észrevette, hogy a szél kezd engedni a kérésének. – Ha valaki szeret, képes bármivé átváltozni, ami teremtett. Ha valaki szeret, egyáltalán nem kell értenie, mi történik, mert akkor minden benne megy végbe, s az ember széllé tud válni. Persze akkor, ha a szél segít neki.

A szél igen büszke volt, s a fiú szavai felizgatták. Erősebben kezdett fújni, és fölkaavarta a sivatag homokját. De végül be kellett ismernie, hogy bejárta ugyan az egész világot, mégsem tudja, hogyan kell az embereket széllé változtatni. És nem ismerte a Szerelmet.

– A világot járva észrevettem, hogy sok ember beszél a szerelemről, és közben az égboltot nézi – mondta a szél, akít bosszantott, hogy meg kell békélnie a korlátaival. – Lehet, hogy inkább az égboltot kellene megkérdezned.

– Akkor segíts nekem – kérte a fiú. – Fátyolozd el porfelhővel, hogy belenézhessek a napba, anélkül hogy megvakulnék.

A szél teljes erejéből kezdett el fújni, s az égbolt tele lett homokkal, amelyen keresztül a nap helyén csak egy aranyszínű korong világított át.

A táborban lassacskán már látni sem lehetett semmit. A sivatag lakói ezt a szelet már korábbról ismerték. Számumnak hívják, és szerintük rosszabb, mint a tengeri vihar – ugyanis ők nem ismerik a tengert.

A lovak nyerítettek, a fegyvereket ellepte a homok.

A sziklaszirten a parancsnokhoz fordult egyik magas rangú embere:

– Talán jobb volna abbahagyni.

A fiút szinte már nem is látták. Az arcukat kék kendő fedte, a szemükben pedig most csak a rettenet tükröződött.

– Hagyjuk ezt abba – sürgette egy másik is.

– Látni akarom Allah hatalmasságát – mondta tisztelettel a parancsnok. – Látni akarom, hogyan változnak az emberek viharrá.

De megjegyezte magának annak a két férfinak a nevét, akiken meglátszott a félelem. Míhelyt a szél lecsöndesedik, megfosztja őket rangjuktól, mert a sivatag embere nem érez félelmet.

– A szél azt mondta, hogy ismered a Szerelmet – mondta a fiú a Napnak. – Hogyha ismered a Szerelmet, akkor a Világlelket is ismered, amely a Szerelemből fogant.

– Erről a helyről – mondta a Nap – láthatom a Világlelket, amely megérteti

magát az én lelkeimmel. Közös en neveljük föl a növényeket, és küldjük árnyékba a bárányokat. Erről a helyről, amely igen messze van a világtól, megtanultam szeretni. Tudom, hogy ha csak egy kicsit jobban közelítenék a Földhöz, akkor minden elpusztulna rajta, s a Világlélek megszűnne létezni. Ezért mi egymást nézzük és egymást szeretjük: én életet és meleget adok neki, ő pedig az élet értelmét adja nekem.

– Ismered a Szerelmet – mondta a fiú.

– És ismerem a Világléleket, mivel sokat beszélgetünk a Mindenségnek ezen a végtelen útján. Azt mondja nekem, az a legnagyobb baj, hogy eddig csak az ásványok és a növények értették meg, hogy minden egy. És ehhez nincs arra szükség, hogy a vas ugyanaz legyen, mint a réz, a réz pedig ugyanaz, mint az arany. Minden abban a bizonyos formájában pontosan teljesíti küldetését, és minden a béke szimfóniája lenne, ha a Kéz, amely mindezt megírta, megállt volna a teremtés ötödik napja után. De eljött a hatodik nap is – tette hozzá a Nap.

– Bölcs vagy, mert mindent távlatból látsz – felelte a fiú. – De a Szerelmet mégsem ismered. Ha nem lett volna a teremtés hatodik napja, akkor nem lenne ember, és a réz mindörökké réz lenne, az ólom pedig ólom. Igaz, hogy mindennek megvan a maga Személyes Története, amely azonban egy napon beteljesedik. Tehát valami jobba kell változni, s új Személyes Történetbe lépni, amíg a Világlélek nem lesz valóban egyetlenegyé.

A Nap elgondolkodott, és elhatározta, hogy még erősebben süt. A szél is – tetszett neki a beszélgetés – erősebben fűjt, hogy a Nap ne vakítsa el a fiút.

– Ezért létezik az Alkímia – mondta a fiú. – Hogy minden ember keresse a kincsét és találja meg, és utána jobb akarjon lenni, mint addigi életében volt. Az ólom addig fogja teljesíteni a feladatát, ameddig a világnak szüksége lesz rá; utána majd arannyá kell változnia. Ezt csinálják az alkímisták. Megmutatják, hogy ha megpróbálunk jobbak lenni, mint vagyunk, akkor körülöttünk is minden jobba válik.

– És miért mondod, hogy nem ismerem a Szerelmet? – kérdezte a Nap.

– Mert a Szerelem nem azt jelenti, hogy egy helyen maradni, mint a sivatag, sem azt, hogy járni a világot, mint a szél, sem azt, hogy mindent messziről figyelni, mint te. A Szerelem erő, amely megváltoztatja és jobba teszi a Világléleket. Amikor először merültem el benne, azt hittem, hogy tökéletes. De aztán láttam, hogy nem más, mint minden teremtmény tükörképe, és benne vannak az ő harcaik és szenvedélyeik. Hogy mi éltetjük a Világléleket, s a Föld, amin élünk, aszerint lesz jobb vagy rosszabb, hogy mi milyenek leszünk. És ez a Szerelem erejétől függ, mert amikor szeretünk, mindig jobbak szeretnénk lenni, mint amilyenek vagyunk.

– Mit akarsz tőlem? – kérdezte a Nap.

– Azt, hogy segíts nekem széllé változni – válaszolta a fiú.
– A természet úgy ismer engem, mint minden teremtmény legbölcsebbikét
– mondta a Nap. – De nem tudom, hogyan változtassalak széllé.

– Akkor hát kihez forduljak?

A Nap elhallgatott egy pillanatra. Hallja őt a szél, aki széthordja az egész világban, hogy a Nap bölcsességének is van határa. Ettől a fiútól pedig, aki beszél a Világ Nyelvét, nem szabadulhat.

– Beszélj a Kézszel, aki mindent megírt – határozott a Nap.

A szél meglepődve felsüvített, és olyan erősen kezdett fújni, mint még soha. A sátrak felszakadoztak a homokból, az állatok kiszabadultak kötőfékjükből. A sziklaszirten álló férfiak egymásba kapaszkodtak, hogy ne söpörjék le őket a szélrohamok.

A fiú tehát a Mindent Megíró Kézhez fordult. De ahelyett, hogy mondott volna valamit, csendben maradt, mert érezte, hogy a Mindenség is hallgat. Szívéből a Szerelem ereje áradt ki, és ő imádkozni kezdett. Úgy imádkozott, mint még soha, mert ez most szavak és fohászok nélküli imádság volt. Nem adott hálát azért, hogy a juhok legelőt találtak, azt sem kérte, hogy több üvegárut adjon el, azért sem könyörgött, hogy a lány, akit megismert, várjon rá, amíg visszatér. A beállott csöndben a fiú megértette, hogy a sivatag, a szél és a Nap is a jeleket keresi, amelyeket a Kéz írt; igyekeznek, hogy végigjárják útjukat, és megértsék, mi van ráírva arra az egyetlen smaragdra. Tudta a fiú, hogy ezek a jelek szét vannak szórva a Földön és az űrben, és hogy látszólag nincsen semmi céljuk vagy jelentésük, és hogy sem a sivatagok, sem a szelek, sem a napok, sem az emberek nem tudják, miért teremtették őket. A Kéznek azonban mindehhez megvan a célja, és csak ő képes csodákat tenni, az óceánokat sivataggá, az embereket pedig széllé változtatni. Mert csak ő értette meg, hogy egy magasabb cél mozdította el a Mindenséget arra a pontra, ahol a teremtés hat napja a Nagy Művé változott.

S a fiú belemerült a Világlélekbe, és látta, hogy a Világlélek részét alkotja az Isten Lelkének, és látta, hogy az Isten Lelke az ő saját lelke. És hogy így csodákat tud tenni.

*

A számum aznap úgy tombolt, mint még sohasem. Az arabok aztán nemzedékeken át mesélték a legendát, hogy volt egyszer egy ifjú, aki viharrá változott, csaknem lerombolt egy katonai tábor, és ellenállt a sivatag leghatalmasabb parancsnoka erejének.

Amikor a számum abbamaradt, mindannyian arra a helyre néztek, ahol a fiú állt. De ő már nem volt ott; a tábor másik végén látták meg, egy őrszem

mellett, akit szinte teljesen befűtt a homok.

Ekkora varázslat félelemmel töltötte el az embereket. Csak ketten mosolyogtak: az alkimista, mert igazi tanítványára talált, és a parancsnok, mert ez a tanítvány megértette az Isten dicsőségét.

Másnap a parancsnok elbűcsűzött tőlük és elrendelte, hogy fegyveres kíséret menjen velük egészen addig, ameddig kívánják.

*

Egész nap mentek. Már későre járt, mire egy kopt kolostor elé értek. Az alkimista visszaküldte a fegyveres kíséretet, és leszállt a lováról.

– Most már magad mész tovább – mondta Santiagónak. – A piramisok csak háromórányira vannak innen.

– Köszönöm – mondta Santiago. – Megtanított a Világ Nyelvére.

– Csak felidéztem neked azt, amit már tudtál.

Az alkimista bezörgetett a kolostor kapuján. Egy tiszta feketébe öltözött szerzetes nyitott neki ajtót. Valamit beszéltek kopt nyelven, majd az alkimista betessékelte a fiút.

– Megkértem, hogy egy kis időre engedjenek be a konyhájukba – mondta.

Bementek tehát a konyhába. Az alkimista tüzet rakott, a szerzetes pedig egy kevés ólmot hozott, amelyet az alkimista egy vasedényben fölolvastott. Mihelyt az ólom szétfolyt, zsákjából elővette azt a sárgás üvegből való furcsa tojást, előbb lekapart róla egy leheletfinom réteget, aztán bekente viasszal, majd az ólmos edénybe dobta.

A főzet vérvörösen fölizzott. Ekkor az alkimista lehúzta az edényt a tűzről, s hagyta, hogy kihűljön az egész. Közben a törzsi háborúról beszélgetett a szerzetessel.

– Még sokáig fog tartani – mondta.

Ennek nem örült a szerzetes. Már régóta álltak a karavánok Gizában, várva, hogy a háború befejeződjék.

– De hát legyen meg Isten akarata – mondta.

– Pontosán – válaszolt rá az alkimista.

Amikor az edény kihűlt, a szerzetes és a fiú nem akart hinni a szemének. Az ólom beledermedt a kerek edénybe, de már nem volt ólom. Arany volt.

– Ezt egyszer majd én is megtanulom? – kérdezte Santiago.

– Ez az én Személyes Történetem, és nem a tiéd – válaszolta az alkimista.

– De meg akartam neked mutatni, hogy lehetséges.

Ismét a kolostor kapujában álltak. Az alkimista négy részre osztotta a korongot.

– Ez a magáé – adott át egy darabot a szerzetesnek. – A vándorok iránti jószágért.

– Többet kapok, mint amennyit a szívességemért érdelek – jegyezte meg a szerzetes.

– Ilyet sose mondjon. Meghallja az élet, és legközelebb kevesebbet ad.

Majd Santiágohoz lépett.

– Ez a tied. Kárpótlásul azért, amit a parancsnoknál hagytál.

Santiágonak már a nyelvén volt, hogy ez sokkal több, mint amit odaadott neki, de csöndben maradt, mert hallotta, amit az alkimista a szerzetesnek mondott...

– Ez a darab az enyém – folytatta az alkimista, és azt a részt megtartotta. – Mert vissza kell mennem a sivatagon keresztül, ott pedig háborúznak.

Aztán fogta a negyedik darabot, és azt megint a szerzetesnek adta.

– Ez itt a fiúé. Arra az esetre, ha szüksége lenne rá.

– De én azért megyek, hogy megtaláljam a kincsemet – mondta Santiago. – Most már közel vagyok hozzá!

– Én pedig meg vagyok győződve, hogy megtalálok – nyugtatta az alkimista.

– Akkor ezt miért kell?

– Mert már kétszer elveszítetted a vagyonodat. Először egy gazember vette el, másodszor egy parancsnok. Babonás öreg arab vagyok, és hiszek a mondásainkban. Az egyik így szól: Minden, ami egyszer megtörténik, lehet, hogy soha többé nem történik meg újra. De minden, ami kétszer történik, bizonyosan megtörténik harmadszor is.

Lóra szálltak.

*

– El akarok mondani neked egy történetet az álmokról – szólt az alkimista. Santiágo közelebb ment a lóval.

– Élt a régi Rómában, Tiberius császár idején egy derék ember, akinek két fia volt: egyikük katona, akit seregével a császárság legtávolabbi zugába vezényeltek. A másik fiú költő volt, aki szép verseivel lenyűgözte egész Rómát. Az apa egyik éjjel álmot látott. Egy angyal jelent meg neki, és elmondta, hogy egyik fiának szavait ismerni és idézni fogja az egész világ, valamennyi elkövetkező nemzedék. Az öregember sírva ébredt, hálás volt, hogy az élet kegyes hozzá és olyan kinyilatkozás jutott osztályrészéül, amely minden apát büszkeséggel töltene el. Nem sokkal később az öregember meghalt, amikor megpróbált kimenteni egy gyermeket egy kocsi kerekei alól. És mivelhogy rendesen és igazságosan élte le egész életét, azon nyomban a mennybe ment. Ott azzal az angyallal találkozott, aki annak idején álmában megjelent. „Derék emberként éltél – mondta neki az angyal. – Létedet a szeretet hatotta át, és méltó módon haltál meg. Most bármilyen kívánságodat

teljesíthetem.”

„Az élet is jó volt hozzám – felelte az öreg. – Amikor megjelentél az álomban, fölismertem, hogy minden fáradságomnak volt értelme. Mivel fiam versei évszázadokon át fönmaradnak az emberek számára. Magamnak nem kívánok semmit. De melyik apát ne töltené el büszkeséggel annak a dicsősége, akiről gyerekkorában gondoskodott, és akit ifjúkorában nevelt? Szeretném látni a távoli jövőt, amikor felhangzanak a fiam szavai.”

Az angyal megérintette az öreg vállát, és mind a ketten átléptek a távoli jövőbe. Egy mérhetetlenül tágas térségben találták magukat, ahol emberek ezrei valamilyen idegen nyelven beszéltek. Az öregember sírva fakadt örömeiben. „Tudtam, hogy költő fiam versei jók és halhatatlanok – mondta könnyes szemmel az angyalnak. – Örülnék, ha elárulnád, melyik versét szavalják ezek az emberek.”

Ekkor gyöngéden hozzálépett az angyal, s azon a mérhetetlenül tágas téren leültek a sok pad egyikére. „Költő fiad versei Rómában nagyon népszerűek voltak – mondta. – Tetszetek az embereknek és elszórakoztatták őket. De amikor Tiberius uralma véget ért, elfeledkeztek fiad verseiről is. Ezek a másik gyermekednek, katona fiadnak a szavai.” Az öregember megdöbbenve nézett rá. „Akkoriban egy távoli helyen szolgált, és százados lett belőle. Ő is igazságos és jó ember volt. Szolgája egyszer halálosan megbetegedett. A fiad hallott egy rabbiról, aki betegeket gyógyít, s elindult, hogy megkeresse. Napokon át gyalogolt, s útközben rájött, hogy akit keres, az az Isten Fia. Beszért olyan emberekkel, akiket a rabbi meggyógyított, elsajátította a tanításait, és noha római százados volt, áttért az ő hitére. Míg aztán egy reggel megérkezett hozzá. Elmondta neki, hogy a szolgája beteg. A rabbi pedig készségét nyilvánította, hogy elmegy hozzá. De a százados, mint hívő ember, mélyen a rabbi szemébe nézett, és megértette, hogy valóban Isten Fiával áll szemtől szemben.”

Ekkor mindenki, aki ott volt, fölállt.

„A fiad szavai ezek – mondta az angyal az öregnek. – Ezek azok a szavak, amelyeket akkor a rabbinak mondott, és attól fogva örökre fennmaradtak: *Uram, ne fáraszd magad; mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj; a miért is Magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem Csak szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám.*”

Az alkimista meghúzta a gyeplőt.

– A földön minden ember, függetlenül attól, mit csinál, mindig főszerepet játszik a Világ Történetében – mondta. – És rendszerint nem tud róla.

Santiago elmosolyodott. Soha nem hitte volna, hogy az élet kérdései ilyen fontosak lehetnek egy pásztor számára.

– Isten veled – mondta az alkimista.

– Isten vele – felelte a fiú.

Santiago már két és fél órája ment a sivatagban, és igyekezett jól odafigyelni a szívére, mivel ő fogja megmutatni a kincs pontos rejtekhelyét.

„Ahol a kincsed lesz, ott lesz a szíved is” – mondta neki az alkimista.

Santiago szíve azonban valami másról mesélt. Büszkeséggel beszélt a pástorfiúról, aki otthagya a juhait, és elindult az egymás után két éjjel látott álma nyomában. Beszélt a Személyes Történetről, és sok olyan emberről, akik ugyanígy tettek: elindultak, hogy megkeressenek távoli országokat vagy szép nőket, és szembeszegültek koruk embereivel, azok nézeteivel s előítéleteivel. Minduntalan az utazásokról, a fölfedezésekről, a könyvekről és a nagy változásokról beszélt.

A fiúnak, éppen amikor egy homokdűnét készült megmászni – és pontosan abban a pillanatban –, azt súgta a szíve: „Figyelj arra a helyre, ahol elsirod magad. Mert azon a helyen vagyok én, s ott a te kincsed.”

Santiago lassan kapaszkodott fölfelé. A csillaggal teleszórt égen megint a holdfény világított: tehát egy teljes hónapig vándoroltak a sivatagban. A hold fénye és az árnyak játéka a homokdűnén a sivatagot hullámozó tengerré változtatta, s ez arra a napra emlékeztette a fiút, amikor hagyta szabadon futni a lovát a homokdombokon, hogy ezzel tudásának első jelét adja az alkimista számára. A hold fénye beragyogta a sivatag csendjét és a kincskereső vándorútját.

Amikor aztán néhány perc múlva felért a homokdűne tetejére, szíve feldobogott. A holdfénytől fehérülő sivatagban fenségesen és méltóságteljesen magasodtak az egyiptomi piramisok.

Santiago térdre borult és sírva fakadt. Köszönetet mondott az Istennek, hogy hitt Személyes Történetében, hogy egyszer találkozott egy királlyal, egy kereskedővel, egy angollal és egy alkimistával. És főleg a sivatag leányával, aki megértette vele, hogy a Szerelem sosem szakítja el a férfit Személyes Történetétől.

A piramisok magasából évszázadok tekintettek le Santiagóra. Ha akarna, most visszamehetne az oázisba, magával vihetné Fátimát, s élhetne tovább egyszerű pásztorként. Hiszen az alkimista a sivatagban él, noha érti a Világ Nyelvét, és arannyá tudja változtatni az ólmot. Nem kell mutogatnia a művészetét és bölcsességét senkinek. Santiago úgy érezte, mialatt Személyes Története nyomán járt, megtanult mindent, amire szüksége volt, és átélt mindent, amiről álmodott.

Most azonban elért a kincséhez, és a mű csak a célba éréssel teljes. Itt, ezen a homokdűnén sírva fakadt. Lenézett a földre, és meglátta, hogy azon a helyen, ahová könnyei csöppentek, egy szkarabeusz mászik. A sivatagban töltött idő alatt már megtanulta, hogy a szkarabeusz Egyiptomban az Isten jelképe.

Újabb jel volt. Elkezdett tehát ásni. Előzőleg még eszébe jutott az

üvegárus. Nem volt igaza: senki sem lenne képes piramist építeni az udvarán, még ha egész életén át halmozná is egymásra a köveket.

Egész éjjel ásott azon a helyen, és nem talált semmit. A piramisok magasából hallgatagon néztek le rá az évszázadok. De nem adta föl: kitartóan ásott, s közben küzdött a széllel, amely sokszor visszatemette homokkal a gödröt. Kezei elfáradtak, kisebesedtek, de ő hitt a szívének. A szíve pedig azt mondta neki, hogy ott ásson, ahová a könnyei csordulnak.

Egyszer csak, éppen amikor pár követ akart kiemelni, amelyekbe beleütközött, lépteket hallott. Emberek közeledtek. A holdfényvel szemben nem látta sem a szemüket, sem az arcukat.

– Mit csinálsz itt? – kérdezte az egyik alak.

Santiago nem válaszolt. Azonban félni kezdett. Félni, mert karnyújtásnyira volt a kincstől.

– A törzsi háború elől menekülünk – mondta a másik. – Tudni akarjuk, mit rejtegetsz ott. Pénzre van szükségünk.

– Semmit sem rejtegetek – válaszolta Santiago. Az egyik jövevény azonban elrángatta őt a gödörtől. A másik nekiállt, hogy átkutassa a zsebeit. S megtalálta az aranydarabot.

– Arany van nála – szólalt meg.

A hold megvilágította annak a férfinak az arcát, aki átkutatta őt, s a fiú a halált látta meg a szemében.

– A többi arany biztosan ott van elásva – mondta a másik.

És arra kényszerítették a fiút, hogy ásson. Engedelmeskedett, de nem talált semmit. Erre elkezdték ütni. Verték, míg az égbolton meg nem jelentek az első napsugarak. A fiú ruhájából csak rongydarabok maradtak, s érezte, hogy közel a halál.

„Mit érne neked a pénz, ha meg fogsz halni? A pénz csak nagy ritkán menti meg az ember életét” – mondta egyszer az alkimista.

– Kincset keresek! – kiáltotta végül Santiago. És ugyan a szája az ütésektől csupa seb volt és földagadt, elmondta nekik, hogyan álmodta kétszer ugyanazt az egyiptomi piramisoknál elásott kincsről.

Az, amelyik a vezetőjüknek tűnt, hosszasan gondolkozott. Aztán egyik társának ezt mondta:

– Hagyd békén. Nincs több nála. Ezt az aranyat nyilván lopta.

A fiú arccal a homokba esett. Egy szempár fordult utána, a rablók vezéréé, s kereste a fiú tekintetét. Santiago azonban a piramisokat nézte.

– Menjünk – szólta a vezér a többieknek.

Utána a fiúhoz fordult:

– Nem fogsz meghalni – mondta. – Élni fogsz, és rájössz, milyen ostoba voltál. Itt, pontosan azon a helyen, ahol vagy, én is valamikor két évvel ezelőtt kétszer egymás után ugyanazt álmodtam. Azt, hogy menjek el

Spanyolországba, és keressek meg ott a mezőn egy félig összedőlt templomot, ahol pásztorok alszanak a nyájukkal és a sekrestyében fügefá nő; és ha annak a fügefának a tövében ásní fogok, találok valami elrejtett kincset. De nem vagyok olyan bolond, hogy keresztülvándoroljak az egész sivatagon csak azért, mert kétszer ugyanazt álmodtam.

Ezzel elmentek.

Santiago föltápázkodott, és még egyszer a piramisokra nézett. A piramisok rámosolyogtak, s ő örömteli szívvel viszonzta a mosolyt.

Megtalálta a kincset.

EPILOGUS

A fiút Santiagónak hívták. Már sötétedett, mire az elhagyott kis templomhoz ért. A sekrestyében most is ott állt a fügefafa, és a beszakadt tetőn át még mindig lehetett látni a csillagokat. Eszébe jutott, hogyan aludt itt a juhaival annak idején: az álmát nem számítva nyugodt éjszakát töltött ezen a helyen.

Most nyája nélkül tért vissza. Helyette egy ásó volt nála.

Sokáig nézte az égboltot. Azután elővett a tarisznyájából egy üveg bort, és ivott belőle. Az egyik sivatagi éjjel jutott eszébe, amikor szintén a csillagokat nézte, s bort ivott az alkímistával. A bejárt hosszú útra gondolt, meg arra, hogy az Isten milyen különös módon vezette őt a kincshez. Ha nem hitt volna a visszatérő álomnak, nem találkozott volna sem a cigányasszonnyal, sem a királlyal, sem a tolvajjal, sem... „Hosszan lehetne sorolni. De jelek mutatták az utat, és nem lehetett eltévedni” – elmélkedett.

Észre sem vette, hogy elnyomta az álom, s a nap már magasan járt, amikor fölébredt. Akkor aztán elkezdett ásni a fügefafa gyökerei között.

„Te öreg varázsló – mondta magában –, te mindent tudtál. Egy darab aranyat is hagytál nekem, hogy vissza tudjak jönni egészen eddig, a templomig. A szerzetes mosolygott, amikor olyan rongyosan meglátott. Nem kímélhettél volna meg ettől?”

„Nem – hallotta, amint a szél szól hozzá – ha ezt elmondtam volna neked, nem láttad volna a piramisokat. Nagyon szépek, nemde?”

Az alkímista hangja volt. Santiago elmosolyodott és ásott tovább. Fél óra múlva valami keménybe ütközött. Egy órával később már egy láda volt előtte, tele régi spanyol aranypénzzel. Voltak ott drágakövek, fehér és vörös tollakkal ékes arany álarcok, gyémántokkal kirakott kőszobrocskák. Egy valamikori hódító hadjáratból maradtak, amit mindenki rég elfelejtett ezen a tájon, és maga a hódító sem emlékezett már, hogy fiainak elbeszélje.

Santiago elővette a zsákjából a két kis követ, az urimot és a tummimot. Csak egyszer használta őket, akkor reggel a piactéren. Az élet és az út mindig csupa jel volt.

Az arannyal teli ládába tette a köveket. Ezek is a kincséhez tartoztak, mert az öreg királyra emlékeztették, akivel már nem fog találkozni.

„Az élet valóban bőkezű azokhoz, akik a Személyes Történetük szerint élnek” – töprengett. Ekkor eszébe jutott, hogy el kell mennie Tarifába, hogy a kincs tizedét odaadja a cigányasszonynak. „Azért ezek a cigányok nagyon furfangosak – gondolta. – Talán mert olyan sok utat bejártak.”

De ismét feltámadt a szél. Keleti szél volt, Afrika felől fújt. Nem a sivatag szagát hozta magával, nem is egy mór támadás fenyegetését. Helyette egy ismerős illatot hozott el, s egy puhán közelítő, majd a fiú ajkán megpihenő

csók leheletét.

Santiago elmosolyodott, mert ez volt a lány első csókja.

– Jövök már, Fátima, jövök – mondta.